Memòria

Curs 1999-2000

Fundació Autònoma Solidària

UAB CAMPUS

Patronat

Louis Lemkow
President

Ramon Corbella
Tresorer

Vicenç Sellés

Jordi Porta *(fins el 5 de novembre de 1999)*
Maria del Mar Serna *(des del 5 de novembre de 1999)*

Blanca Moll *(fins el 30 de març del 2000)*
Martí Pumarola *(des del 30 de març del 2000)*

Mercè Izquierdo

Director gerent
Jordi Tolrà i Mabilon

Secretari
Agustí Verde

Edita: Fundació Autònoma Solidària
Universitat Autònoma de Barcelona
Edifici A. Campus UAB Bellaterra
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tf: 93 581 24 85
Fax: 93 581 20 00
Correu electrònic: fas@uab.es
http://www.blues.uab.es/fas

Novembre del 2000

Disseny i compaginació:
Joffre Carrera i Ferrer

Fotografies:
Marc Guillen, Vicenç Prats, Alberto García, Jordi Bassedas, Jaume Baró, Maite Condal, Guillem Castañar i Joffre Carrera

Sumari

curs 1999-2000

La Fundació Autònoma Solidària
Presentació 7
Resultats 8
Resum de les activitats 13
Programa PIUNE
Resultats 20
Fitxes d'activitat 23
Programa PIP
Resultats 42
Fitxes d'activitat 46
Promoció de la Salut
Resultats 54
Fitxes d'activitat 57
Programes de Voluntariat
Resultats 66
Fitxes d'activitat 69
Voluntariat Hospitalari 76
Cooperació Internacional
Resultats 80
Fitxes d'activitat 83
Kosova 94
Voluntariat per la Pau 98
Gestió de la PSS
Resultats 102
Fitxes d'activitat 105

Agraïments

La Fundació Autònoma Solidària

Presentació

Finalitats de la Fundació

- Dissenyar i gestionar programes per satisfer les necessitats especials i la plena integració social dels col·lectius que no tenen garantida la igualtat d'oportunitats com ara els universitaris amb disminució, els estrangers o d'altres promovent la dinàmica d'activitats institucionals i de voluntariat, especialment en l'àmbit universitari.
- Promoure el voluntariat entre els universitaris per contribuir a la seva formació humana global en els valors de la solidaritat, la tolerància, la convivència, la llibertat i la justícia.
- Promoure activitats i programes de solidaritat internacional, cooperació al desenvolupament i ajuda humanitària.
- Coordinar-se i col·laborar amb altres entitats i institucions de voluntariat o d'intervenció social, per facilitar el contacte entre els universitaris i els programes d'aquestes entitats.
- Gestionar i organitzar programes d'activitat per a altres entitats o institucions, sempre que tinguin relació amb aquestes finalitats.
- Realitzar estudis, recerques i edicions relacionades amb les seves finalitats.
- Donar suport i ajudar a desenvolupar les activitats pròpies de la Comissió Autònoma Solidària de la UAB.
- Qualsevol altra activitat destinada a la construcció d'una universitat més solidària i la prestació de serveis als joves i als universitaris.

Eines i instruments

- La sinèrgia entre estructura professional i docent i voluntariat universitari
- Els serveis d'atenció i els programes socials
- L'Oficina del Voluntariat, connectada al Servei Català del Voluntariat
- Les campanyes i accions dels àmbits de voluntariat
- El reconeixement institucional del treball voluntari i els seus incentius
- Les activitats i cursos de formació
- La realització de pràctiques de disciplines humanitàries en els programes
- Els programes amb institucions públiques i privades
- Els programes europeus
- Les publicacions periòdiques i l'edició dels treballs de recerca

Resultats del curs 1999-2000

Els resultats obtinguts per l'acció dels diferents programes i àrees de la Fundació es poden resumir en els següents punts:

- Satisfacció de la demanda generada pels universitaris amb necessitats especials
- Valoració positiva dels usuaris dels programes
- Consolidació del voluntariat i transició de la PSS al voluntariat completada
- Programació d'una formació de qualitat
- Consolidació de l'equip professional de la Fundació
- Programació regular d'activitats al campus
- Integració en noves xarxes de cooperació nacional i transnacional
- Transferència de bones pràctiques en la integració
- Millora de les relacions institucionals
- Obtenció de fons externs per als programes d'activitat
- Definició del perfil i la formació del mediador d'integració social
- Canvi de mentalitats i actituds de la comunitat universitària envers la integració

Fotografia: Marc Guillen

Octavetes i informació sobre la sida durant l'exposició "Posa-t'ho al cap" a l'estació de la UAB dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

● Satisfacció de la demanda

La Fundació ha acomplert un dels seus principals objectius, basat en la satisfacció de les demandes concretes per garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'estudi de les persones que han demanat la seva intervenció. Concretament, els programes **PIUNE** i **PIP** han comptat amb més de **150 demandes** de suport i de gestió d'adaptacions i serveis que han estat satisfetes.

● Valoració positiva dels usuaris dels programes

Els **usuaris dels programes han estat enquestats i consultats** durant aquest curs per determinar el grau de satisfacció i la valoració que tenien dels programes de la FAS. Aquesta ha resultat altament positiva, destacant la **valoració que es fa del paper dels voluntaris** i de com queden cobertes les demandes de servei que fan aquests usuaris.

● Consolidació del voluntariat/Transició de la PSS al Voluntariat

El foment de la participació voluntària i la **creació d'equips de voluntariat estables** que facin l'atenció i els serveis als usuaris ha permès que la propera finalització de la prestació social substitutòria redueixi els seus efectes sobre els programes socials i de voluntariat.

● Formació de qualitat

Els programes de la FAS han estat capaços de donar una formació de qualitat als seus col·laboradors que els ha permès desenvolupar les activitats de forma correcta. A més, **s'ha incrementat la qualitat d'aquests cursos**, obrint-ne la participació a altres persones i col·lectius.

● Consolidació d'un equip professional

S'ha fet la **transició entre l'Oficina d'Afers Socials i la Fundació** amb èxit, consolidant un equip professional que coordina els programes i les àrees de la Fundació. El canvi de titularitat social i la renovació i consolidació de **nous programes i noves fórmules d'actuació** han dut a la necessitat de consolidar un organigrama estable adequat a les noves funcions que ha de desenvolupar la FAS.

● Programació regular d'activitats

Els programes de la Fundació han programat durant tot el curs una sèrie d'activitats regulars de cara a desenvolupar els projectes. En la sessió de programació s'han previst les activitats de forma regular durant tots els mesos del curs. Les pautes de **treball de la planificació, actuació i avaluació** han permès realitzar les activitats i anar millorant la forma en què es duen a terme, tant en temes d'organització com de difusió i solució d'imprevists.

● Increment de les relacions amb el món docent i el PAS

S'ha creat moltes **sinèrgies amb els departaments de la UAB i amb el personal d'administració i serveis** per assolir els objectius.

● Integració en noves xarxes

La FAS i els seus programes ha mantingut una dinàmica d'**integració en xarxes universitàries i de voluntariat a nivell europeu i català** que han permès incrementar el nombre d'entitats i el cercle de relació en el que es movia. L'intercanvi de bones pràctiques, l'assumpció de projectes comuns, la formació i el tractament de problemàtiques comunes, han estat les principals activitats desenvolupades en aquesta relació amb altres entitats.

● Transferència de bones pràctiques

L'assistència a trobades nacionals i internacionals i l'organització d'activitats obertes de discussió formació i sensibilització, han permès a la Fundació adquirir una **experiència pràctica** en la majoria dels temes que està tractant. Això la converteix en un element de **difusió de bones pràctiques** en la seva relació amb altres entitats i ONG, que valoren les passes que ha seguit, sobretot en allò que fa referència a la integració de les persones amb necessitats especials.

● Millora de les relacions institucionals

S'ha incrementat el nombre d'organismes públics i institucions amb les quals la FAS manté relacions de cooperació (Ajuntaments, Generalitat de Catalunya, Govern de l'Estat i Unió Europea).

S'ha entrat a format part de la **Federació Catalana de Voluntariat Social** i de la **Coordinadora Catalana de Fundacions**.

● Obtenció de fons externs

S'ha aconseguit el finançament de més del 70% del pressupost de la Fundació amb aportacions externes que s'han concretat en materials o diners a projectes i activitats concretes de la Fundació. Amb aquesta promoció s'obre un **nou camp d'actuació i de recerca de recursos**.

● Definició del perfil i la formació del mediador d'integració

La participació del programa PIUNE en els programes europeus **Horizon i TEAM** ha permès identificar el perfil d'una nova figura laboral, el mediador d'integració social. Aquest treball ha permès definir el seu perfil, identificar-ne les necessitats de formació i impulsar-lo com a nova figura laboral.

● Canvi de mentalitats i actituds de la comunitat universitària

S'està produint un canvi de mentalitat i actituds entre la comunitat universitària envers la plena integració social i la solidaritat activa al campus.

Resum de les activitats

Activitats realitzades per la FAS durant el curs acadèmic 1999-2000

Fotografia: Marc Guillen

El principal objectiu de la Fundació Autònoma Solidària és esdevenir un instrument útil al servei del desenvolupament de **polítiques d'integració social**, de **promoció del voluntariat** i de **solidaritat activa** en el marc de la UAB. El foment de la sinèrgia entre el conjunt de l'estructura universitària i la participació de voluntaris en el desenvolupament dels programes són dos elements centrals en l'execució d'aquests programes.

La Fundació ha fet la seva **presentació oficial** durant el curs 1999-2000 amb un acte obert *(22/12/1999)* que va comptar amb l'assistència de més de **150 convidats**, entre representants de la universitat, l'administració pública, les ONG i voluntaris.

Activitats del curs 1999-2000

Programa PIUNE

El programa PIUNE d'integració dels universitaris amb necessitats especials ha orientat aquest any les seves activitats d'atenció personalitzada a la **conscienciació** per part dels usuaris dels conceptes d'**autonomia personal** i **entorn amic**, de cara a augmentar la **implicació de l'entorn** de les persones amb disminució i dels **propis estudiants** amb disminució.

Oficina d'Atenció Personalitzada (OAP)
Gestionada juntament amb l'**Associació Pro-Disminuïts** de la UAB i amb el suport de la **Direcció General V de la Unió Europea**, ha garantit l'atenció personalitzada diàriament de 9 a 20h a tots els universitaris amb disminució, facilitant assessorament, orientació i serveis del PIUNE.

Tot i que el PIUNE ha incrementat el seu cens fins a **81 inscrits**, s'ha experimentat una reducció del pes dels serveis d'acompanyaments en un 50%, i s'ha promocionat l'existència d'un **entorn amic** efectiu que absorbeix un 15% dels serveis. L'eliminació de barreres arquitectòniques empresa pel Vicerectorat de Campus i de Qualitat Ambiental, així com l'augment de l'autonomia personal en l'**Aula Adaptada** ha permès que els estudiants amb alguna disminució poguessin fer moltes de les seves activitats de forma autònoma.

Un total de **41 voluntaris** han subscrit un compromís de llarga durada com a voluntaris del PIUNE col·laborant en tasques d'atenció directa com ara acompanyaments, gravacions, escanejats o suport en exàmens.

S'han incrementat les accions de sensibilització al voltant del foment dels **drets de les persones amb disminució**, promoció del voluntariat i accessibilitat en dates clau com ara la **Festa Major**, les **Jornades de Portes Obertes** i el **Dia Internacional de les persones amb necessitats especials** *(3/12/1999)*. També s'ha realitzat com a cada any la diada **Esport per a Tothom** *(11/5/2000)*, amb el suport del SAF i de diverses federacions d'esports adaptats. S'ha dut a terme una campanya de conscienciació a les **biblioteques de la UAB** sobre la necessitat de no ratllar els llibres per facilitar-ne l'ús pels lectors de braille i els escannejats.

En la línia de promoure la **inserció laboral** de les persones amb disminució, conjuntament amb l'ADUAB i amb el suport de **Treball Campus**, s'ha organitzat les **3eres Jornades d'Inserció Laboral** *(14/6/2000)*, a la **Casa de Convalescència de Barcelona**, on hi van participar una dotzena d'empresaris.

Conclusió i avaluació dels programes europeus
En el marc del programa **Leonardo** s'han elaborat les conclusions del projecte **TEAM**, conjuntament amb les universitats de Plymouth, Paris XIII i UCD de Dublín i altres entitats europees per tal de definir la formació que han de rebre les persones que intervenen en els processos d'integració de les persones amb necessitats especials. També s'ha creat la base dades **HEAG** (Higher Education Accesibility Guide) que té per objectiu oferir per Internet les dades dels serveis universitaris de suport a la integració i promoure la mobilitat europea dels estudiants amb disminució.

La clausura del programa **Horizon**, en el seu projecte **Mediactor**, s'ha concretat en la presentació de les conclusions del treball conjunt amb altres universitats europees respecte a la definició del **perfil del mediador d'integració social** com a nova figura laboral.

La participació en el programa **Servei Voluntari Europeu** ha donat com a resultat l'acollida de **quatre voluntaris europeus** procedents respectivament d'Itàlia, França i Bèlgica, i l'enviament d'un voluntari de la UAB a Islàndia. La participació en aquest programa ha donat també com a resultat la participació en les trobades de treball del SVE a Karlstad (Suècia) i Oxford (Regne Unit).

El **Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales** va atorgar el **Premi IMSERSO 1999** d'integració social al Programa per a la Integració dels Universitaris amb Necessitats Especials que gestiona la FAS per la feina que aquest programa està duent a terme en la integració de persones amb disminució dins l'àmbit universitari. El premi el va lliurar la **Infanta Cristina de Borbó** en presència del ministre de treball **Manuel Pimentel**.

Jornades sobre el mediador d'integració social

Amb la col·laboració del **Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya** i la implicació de les Diplomatures d'**Educació Social** i **Relacions Laborals de la UAB**, el programa PIUNE ha organitzat les Jornades sobre el Mediador d'Integració Social *(18 i 19/5/2000)*, amb la finalitat de presentar les conclusions de la proposta de creació del **Mediador d'Integració Social** que la FAS ha elaborat en el marc dels projectes **Team** (Leonardo) i **Mediactor** (Horizon) com a nova figura professional i debatre la inclusió del mediador d'integració en el debat sobre els nous filons d'ocupació. La ponència elaborada sobre el perfil d'aquesta nova figura laboral va permetre debatre'n els continguts i va aixecar un consens entre administracions, sindicats i entitats de dismi-nuïts, que van avalar la seva necessitat.

Programa per a la Integració dels Presos

El programa per a la Integració dels Presos ha incrementat les activitats pedagògiques i socials al **Centre Penitenciari Brians**, i s'ha obert a interns de nivell no universitari. Al llarg del curs 1999-2000 han passat pel programa per a la Integració dels Presos **46 voluntaris** que han realitzat diferents activitats de tipus acadèmic, cultural o esportiu durant **42 caps de setmana** en el Centre Penitenciari Brians, donant suport a **71 interns**. Cada voluntari ha donat aproximadament unes **150 hores** de classes o activitats lúdiques-esportives.

Un total de **100 persones** han assistit als cursos de formació sobre **"Presó i Reinserció"** *(maig del 2000)* i formació pràctica al Centre Penitenciari Brians organitzats pel PIP. Aquests cicles de conferències han comptat amb la col·laboració voluntària de professors de la UAB i el suport de la **Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació** de la Generalitat de Catalunya.

Programa de Salut

S'ha dut a terme, durant el curs 1999-2000, la campanya **Fem Salut**, consistent en l'organització de setmanes temàtiques sobre diferents aspectes de promoció de la salut al campus. Les principals actuacions es va concretar en el tractament dels trastorns en l'alimentació (setmana de l'**anorèxia** i la **bulímia** *(14-16/3/2000)*, i jornades sobre la **diabetis**), la prevenció de les **drogodependències**, amb el curs de formació "Les drogues i la universitat" *(11-13/4/2000)*, i la **Setmana de la SIDA**. La **Festa de la Salut** *(17/5/2000)* i la portada a l'estació de FGC de la UAB de l'exposició de la **Fundació Antisida** Espanya "Posa-t'ho al cap. I tu com ho veus?" *(25/5/2000)*, consistent en més de **500 cartells** sobre la utilització del preservatiu, va posar el punt final de les activitats d'aquest any amb el suport del **Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya**.

Oficina del Voluntariat

L'Oficina del Voluntariat, situada a l'Edifici d'Estudiants, ha promogut la recerca, selecció i formació i incorporació de **69 nous voluntaris** en els programes socials i de voluntariat de la UAB. A més s'ha gestionat la incorporació de voluntaris a programes duts a terme per altres organismes, entitats i associacions de la UAB i de fora de la UAB. La Borsa del Voluntariat ha incrementat el seu volum, arribant a la xifra de més de **2800 universitaris inscrits**. L'Oficina ha col·laborat en la difusió de les activitats de més de **32 entitats i associacions** dins el campus de la UAB.

L'Oficina del Voluntariat ha promogut el **reconeixement** i **agraïment institucional** als voluntaris per la feina que estan duent a terme amb el lliurament d'un diploma *(15/11/1999)* als voluntaris que van estar actius el curs anterior i el reconeixement de **crèdits de lliure elecció** per la càrrega de formació no acadèmica que comporta el voluntariat.

L'Oficina del Voluntariat ha desenvolupat les seves activitats amb el suport del **Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales** i el **Departament de Benestar Social**.

Altres activitats

- Campanya de solidaritat amb Moçambic *(març-abril del 2000)*
- Ponències en el Congreso de Voluntariado Social de la Universitat de Múrcia *(2-3/12/1999)*

Voluntariat Hospitalari

Amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida dels malalts ingressats als hospitals en què la UAB té unitats docents, la cinquantena llarga de voluntaris que formen aquest programa han prestat els seus serveis durant aquest curs acadèmic a uns **200 pacients**, pertanyents a les àrees de psiquiatria i Gerontologia de l'Hospital de Sant Gervasi. A més dels tallers habituals de conversa i els acompanyaments, s'han celebrat als centres les festes de Sant Jordi, Sant Joan, la Castanyada i Nadal.

Aquest any s'ha signat un conveni amb l'Hospital de la **Vall d'Hebron** per realitzar activitats de voluntariat en aquests centres, i s'han obert negociacions per dur el voluntariat hospitalari al **Parc Taulí de Sabadell**.

Cooperació amb les universitats de Bòsnia i Hercegovina

El Projecte per a l'Accés de les Persones amb Disminució a les Universitats de Bòsnia i Hercegovina impulsat per l'associació Voluntaris per Bòsnia i per la Fundació Autònoma Solidària, ha continuat el desenvolupament de les activitats a Bòsnia del programa PROGRESS, similar al PIUNE de la UAB i de l'associació de voluntaris i disminuïts USSPPiV. L'Oficina del programa a Tuzla, amb un grup de voluntaris fent acompanyaments, suport a l'estudi i difusió de la problemàtica de les persones amb disminució, està basada en l'experiència de la UAB pel que fa a la integració de les persones amb disminució a l'ensenyament superior i segueix les conclusions del programa Helios II.

El projecte, iniciat el desembre de 1999 i que tindrà duració fins el juny de l'any 2001, forma part dels projectes **Phare-Lien** de la Unió Europea, i rep el suport de la **Direcció General de Relacions Exteriors de la Generalitat de Catalunya** i la **UAB**.

En el marc del programa s'han realitzat durant aquest curs acadèmic, dos cursos de formació a la Universitat de Tuzla. El **Curs de Material Tiflotècnic** *(25-31/3/2000)*, amb el suport de la **ONCE**, on

Fotografia: Marc Guillen

Festa de presentació de la Fundació a la Sala Nick Havanna. Intervenció del Dr. Louis Lemkow, president, en presència del rector de la UAB, Carles Solà i el director de la FAS, Jordi Tolrà.

van intervenir especialistes en instal·lació i funcionament de material tiflotècnic per a voluntaris i disminuïts, i el **Seminari sobre Bones Pràctiques en la Integració d'Estudiants amb Disminució** *(5/7/2000)*, on es presentaven les experiències obtingudes de diferents universitats europees en el marc del programa Helios II per a l'accés d'estudiants disminuïts a l'ensenyament superior.

Conferència Internacional sobre Desminatge

Els dies 24 i 25 de novembre de 1999 la FAS, conjuntament amb l'associació **Moviment per la Pau**, i amb el suport de la **Direcció General de Relacions Exteriors de la Generalitat de Catalunya**, va organitzar la Conferència Internacional sobre Desminatge, amb l'objectiu de debatre la problemàtica de les **mines antipersona** escampades per tot el món, la seva eliminació i la prohibició de la seva fabricació i venda. Amb la participació d'experts reconeguts internacionalment, la conferència es va desenvolupar amb gran èxit de públic i amb una gran qualitat de les ponències que es concretarà properament en l'edició d'un llibre.

Cooperació universitària amb Kosova

En el marc de l'**Institut Joan Lluís Vives**, s'han fet dues visites de prospecció a la **Universitat de Pristina** per a elaborar un projecte de suport a la seva reconstrucció acadèmica i reciclatge dels seus docents.

Fotografia: Marc Guillen

Els "Superman" de l'Oficina del Voluntariat repateixen octavetes als universitaris durant la Festa Major.

El pla d'actuació en aquesta universitat ha estat aprovat pel plenari de les universitats de l'IJLV per aplicar-lo durant el curs 2000-2001.

Edició de l'estudi sobre l'impacte de la PSS

Continuant la línia editorial començada el curs anterior, la Fundació ha tret un nou volum consistent en l'estudi del balanç dels resultats de la Prestació Social Substitutòria en els seus 10 anys d'existència, amb el suport del **Ministerio de Justicia**. L'estudi fa una anàlisi de l'impacte que ha tingut la prestació social sobre les entitats que han incorporat objectors i sobre els mateixos objectors.

Reconversió de la PSS

Els programes socials i de voluntariat de la FAS estan consolidant el procés de substitució dels col·laboradors en règim de PSS per la incorporació i augment de la implicació dels col·laboradors voluntaris en tasques de suport a la gestió.

Dins d'aquesta reconversió, s'ha fet el **curs d'objectors per als objectors incorporats a la UAB** en diferents sessions. La peculiaritat d'aquest any ha estat l'orientació del curs cap a un col·lectiu amb risc d'exclusió. Aquest curs s'ha realitzat en els albergs de **Canyamars** i **Deltebre**.

Explotació de nous filons d'ocupació

La FAS ha estat promovent durant aquest curs la creació de nous llocs de treball basats en la detecció de nous filons d'ocupació, professionalitzant tasques dins el món de les ONG com a tècnics de mediació i inserció. Per això compta amb el suport del **Departament de Treball** de la Generalitat de Catalunya.

Programa per a la Integració d'Universitaris amb Necessitats Especials

Durant el curs 1999-2000, el PIUNE ha continuat gestionant les adaptacions necessàries per als usuaris que ho havien demanat, i fent una política de sensibilització envers la comunitat universitària que ha donat com a resultat la satisfacció de les demandes dels usuaris, la participació en programes europeus i la sensibilització de la comunitat universitària.

Els principals resultats de l'acció es poden resumir en els següents punts:

● Canvi de mentalitats en els usuaris i la comunitat universitària en general
S'està produint un canvi de concepció entre la comunitat universitària sobre el paper i les **possibilitats de les persones amb necessitat especials** respecte a la seva integració dins la universitat i el món laboral, generant complicitats entre els diferents actors i les activitats a desenvolupar.

● Augment de l'autonomia personal
Gràcies a la gestió de les adaptacions i a les campanyes de sensibilització, però per sobre de tot gràcies al canvi en les mentalitats dels usuaris i del seu entorn, s'han incrementat les accions encaminades a **fomentar l'autonomia personal de les persones amb disminució**, aconseguint reduir el nombre d'acompanyaments, i derivant-se aquests cap a l'autonomia personal dels usuaris i cap a la **promoció de l'entorn amic**.

● Consolidació del voluntariat del PIUNE
El PIUNE ha estabilitzat la participació dels voluntaris tot consolidant un equip de **41 voluntaris**, que es dediquen a fer les tasques de suport a la gestió de les adaptacions, als acompanyaments i a l'organització i suport en les activitats de sensibilització del programa. Aquests voluntaris han estat integrats dins el programa tot destacant la seva continuïtat d'un any per l'altre i l'estabilitat de la seva participació al llarg del curs.

● Increment de les sinèrgies en el conjunt de la universitat
Les campanyes de sensibilització i el millor coneixement de la problemàtica dels estudiants amb necessitats especials dins la UAB, ha general una espiral que ha permès incrementar el nombre de **col·laboracions** i d'**actuacions en comú** en sinèrgia amb l'estructura docent i institucional i amb els departaments.

● Establiment d'una programació regular d'activitats al Campus
Les diferents campanyes de sensibilització, els cursos de formació i les activitats obertes han permès accedir fàcilment a la comunitat universitària gràcies a la programació d'activitats de forma regular durant tot el curs. Això també ha facilitat la realització i planificació efectiva d'aquestes activitats, que no s'han solapat amb altres actes que hi ha hagut a la UAB o d'altres programes de la FAS.

● Definició del perfil del mediador d'Integració

La participació en el programa europeu **Mediactor**, en col·laboració amb l'associació francesa **Handicap Conseil** ha tingut com a resultat la definició del perfil del Mediador d'Integració com a nova figura laboral i la presentació dels resultats en motiu de les **Jornades sobre el Mediador d'Integració Social** *(18 i 19/5/2000)*

● Definició de la formació del Mediador d'Integració

La participació en el **programa TEAM** de la iniciativa **Leonardo**, ha obtingut com a resultat la definició de les necessitats de formació de la figura del Mediador d'Integració Social, amb la col·laboració amb les universitats europees de **Dublin**, **Paris XIII** i **Plymouth**. Els resultats també es van presentar en les Jornades sobre el Mediador d'Integració Social.

● Creació d'una xarxa per la integració laboral mitjançant una llista de distribució del correu electrònic

Les 3eres Jornades d'Inserció Laboral, que van tenir lloc al la **Casa de Convalescència de l'Hospital de Sant Pau a Barcelona** *(14/5/2000)* va donar com a principal resultat la creació d'una llista de distribució de correu electrònic sobre integració laboral de persones amb disminució, que permet l'intercanvi d'ofertes i demandes de treball entre les diferents empreses i centres que s'apuntin a aquesta llista. La llista Unidistreball-l@cc.uab.es va entrar en funcionament poc després de les jornades amb molta acceptació.

● Consolidació del PIUNE com a programa de referència

La utilització de l'**experiència del PIUNE** per a la gestió i organització d'activitats programades per altres serveis de la UAB i entitats relacionades amb al món de la integració, o la referència explícita a aquest són un dels resultats més importants respecte a l'organització i la gestió que pot aportar el PIUNE. Això ha permès la **transferència de bones pràctiques** en la relació amb altres universitats, associacions i entitats, augmentant la participació del PIUNE en jornades i activitats organitzades per altres universitats o organismes per explicar la experiència del programa en l'atenció a persones amb disminució.

● Dinàmica regular de relacions amb entitats del sector i altres universitats.

Tant per la consolidació del PIUNE com a programa de referència, com les relacions establertes en ocasió de diferents activitats organitzades per la Fundació Autònoma Solidària, han permès generar una **dinàmica de relacions amb entitats que treballen en l'àmbit de la integració de les persones amb disminucions**. Això s'ha regularitzat amb la participació de diferents entitats del **COCARMI** en les jornades organitzades pel PIUNE, i en el creixent nombre de consultes efectuades sobre la feina que està duent a terme el programa.

Oficina d'Atenció Personalitzada

Fotografia: Alberto García

Aquest any ha estat el primer any de funcionament de l'**Oficina d'Atenció Personalitzada**. A partir de l'experiència adquirida amb l'OAENE (Oficina d'Atenció a l'Estudiant amb Necessitats Especials) la Fundació Autònoma Solidària ha cregut convenient donar continuïtat al projecte contractant un segon responsable amb dedicació exclusiva fent-se càrrec de l'**Atenció Directa dels usuaris i voluntaris del Programa**. Com l'any passat aquesta oficina comparteix local amb l'**Associació pro-disminuïts de la UAB** (ADUAB) per tal de facilitar la derivació de les demandes i la promoció d'activitats conjuntes.

L'Oficina ha tingut una gran acceptació per part de les persones amb disminució, i s'ha convertit en el punt de referència per als alumnes amb necessitats especials a la UAB, així com per a tota persona interessada en temes de disminució.

Funcionament de l'OAP

A principis de curs les persones que es volen beneficiar del PIUNE omplen el **full d'informació i demanda de serveis** que s'adjunta amb les carpetes de matriculació de la UAB. Posteriorment l'usuari i el responsable del programa mantenen una **entrevista** en la que es defineixen, de manera més concreta, la situació de la persona que vol acollir-se al programa, les seves **necessitats** i les adaptacions que el PIUNE els pot gestionar. El coordinador del PIUNE fa un dictamen i concreta una intervenció programada. El següent pas és fer l'**assignació dels voluntaris** que faran les tasques de suport a l'estudi que li són necessàries per part del responsable i mantenir els contactes amb l'estructura de la UAB per fer-la realment accessible a les necessitats de l'estudiant.

Increment del nombre d'usuaris

Durant el curs 1999-2000 el cens del PIUNE ha arribat a les **81 persones inscrites al seu cens.** L'objectiu plantejat per l'Oficina d'Atenció Personalitzada era la reducció de l'atenció directa mitjançant la promoció de l'autonomia personal i la promoció de l'Entorn Amic, de manera que els voluntaris puguin dedicar els seus esforços a la gestió de les adaptacions i a l'educació i sensibilització de la comunitat universitària.

A partir del foment de l'Autonomia Personal dirigit als usuaris del Programa s'ha aconseguit una **reducció dels acompanyaments en un 50%** (situant-se així sobre els 1250 acompanyaments), dels quals un **15 % és absorbit per un *entorn amic* detectat i utilitzat pel mateix usuari**. D'aquesta manera, els acompanyaments s'han reduit al Transport Adaptat i a accions no delegables fetes pels voluntaris, tot i que queden algunes aïllades en vies d'eliminació o delegació a l'entorn amic.

Pel que fa al **suport a l'estudi** s'ha de parlar de la nova ubicació de l'**Aula adaptada** i l'augment de les seves aplicacions. A partir de la col·laboració dels voluntaris, que han tingut una formació específica en aquest àmbit, s'ha pogut dur a terme una feina de **manteniment de l'Aula**, una feina d'**educació envers els usuaris per a utilitzar-la** i una feina d'**absorció de necessitats especials en forma d'escanejats i gravacions de llibres i dossiers** per a les persones cegues que ho han demandat. Així i gràcies a la promoció de l'autonomia personal el nombre d'escanejats realitzats pel Programa ha passat a **3600 planes**. Pel que fa les gravacions s'han mantingut el nombre pràcticament igual.

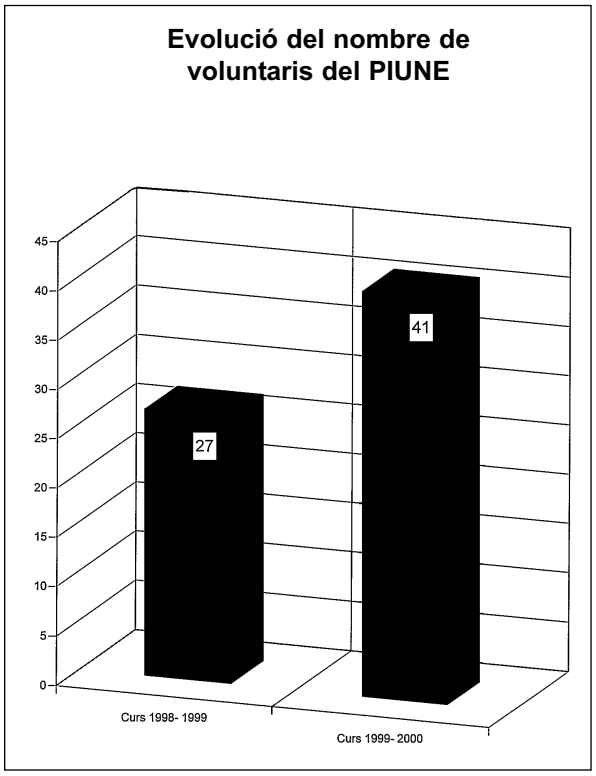

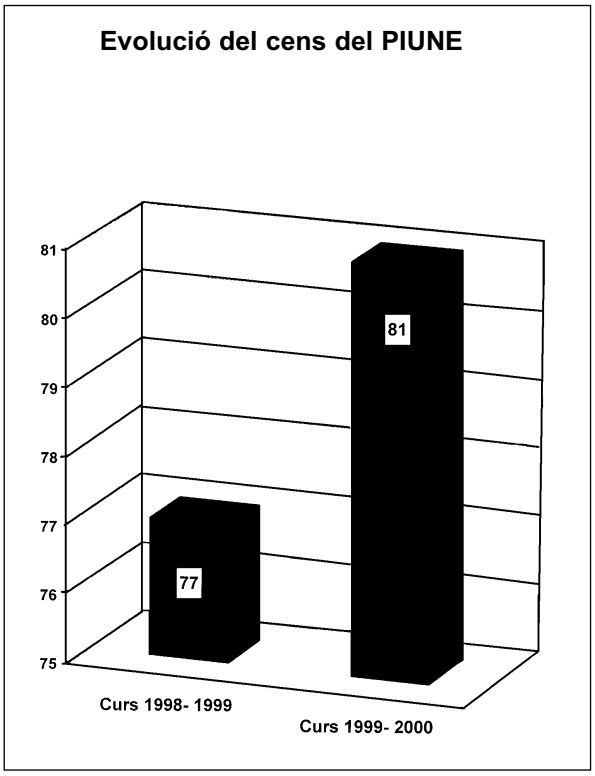

Gestió d'adaptacions

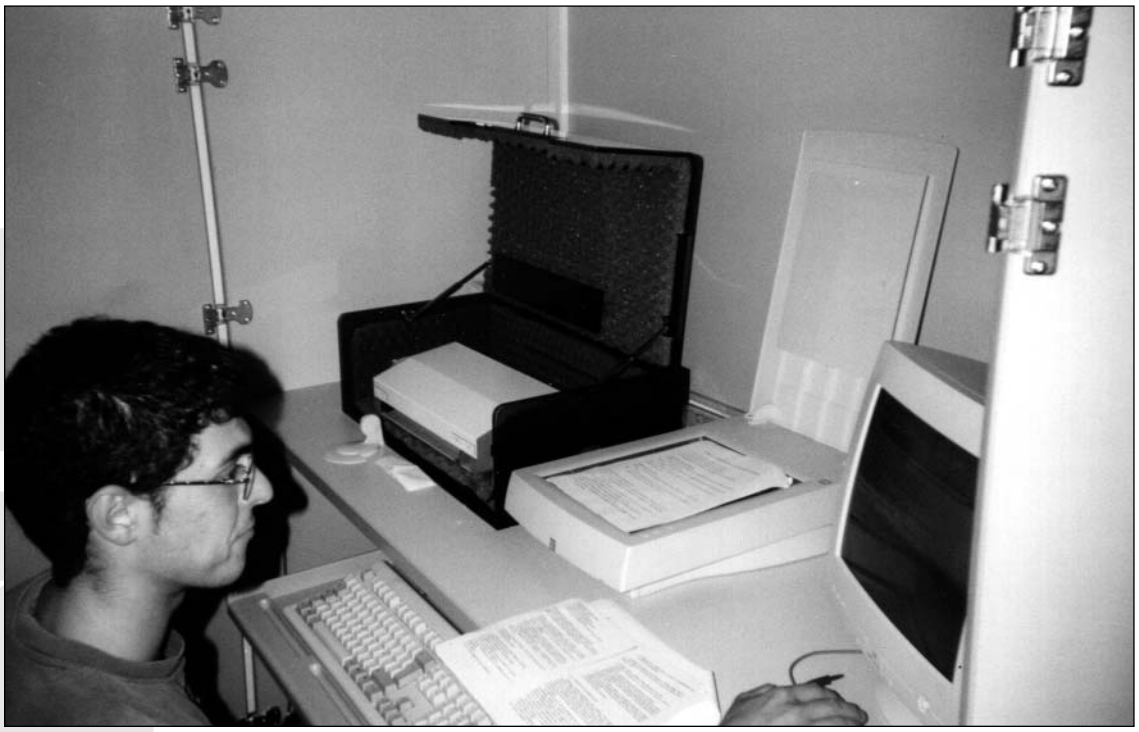

Fotografia: Jaume Baró

Una de les principals activitats que desenvolupa el PIUNE al llarg del curs és la gestió de les adaptacions (pedagògiques, tècniques i arquitectòniques) que requereixen els estudiants amb necessitats especials en el seu temps d'estudi i en la seva vida quotidiana, si resideixen a la Vila Universitària. Per una part l'estudiant amb necessitats especials desconeix en el primer curs el funcionament de la Universitat i per altra banda a molts centres és la primera vegada que arriba un estudiant amb aquell tipus de disminució. El PIUNE actua de coordinador entre el centre i l'estudiant per a que es realitzin les adaptacions que requereix l'estudiant per poder estudiar amb igualtat de condicions amb la resta de companys de classe.

Nova ubicació de l'Aula Adaptada

Durant aquest curs s'ha aconseguit la localització i posada en marxa a ple rendiment de l'Aula Adaptada a l'Edifici d'Estudiants amb la col·laboració de **l'ADUAB**. L'aula es situa a la sala comuna de l'**Edifici d'Estudiants**, i està equipada amb escànner, impressora Braille, sintetitzadors de veu, micròfons, reixa pel teclat adaptat, ratolí de bola i software adaptat per a deficiències visuals.

Transport adaptat

El PIUNE gestiona una furgoneta adaptada amb l'objectiu de **garantir el transport intern pel Campus a les persones amb mobilitat reduïda**. La promoció de l'autonomia personal, així com la supressió de barreres arquitectòniques que s'havien detectat als informes de barreres arquitectòniques, han permès **reduir el pes dels acompanyaments** amb Transport Adaptat. La furgoneta del PIUNE ha realitzat **800 sortides** amb un quilometratge de **2100 quilòmetres al llarg del curs**.

Intervencions personalitzades

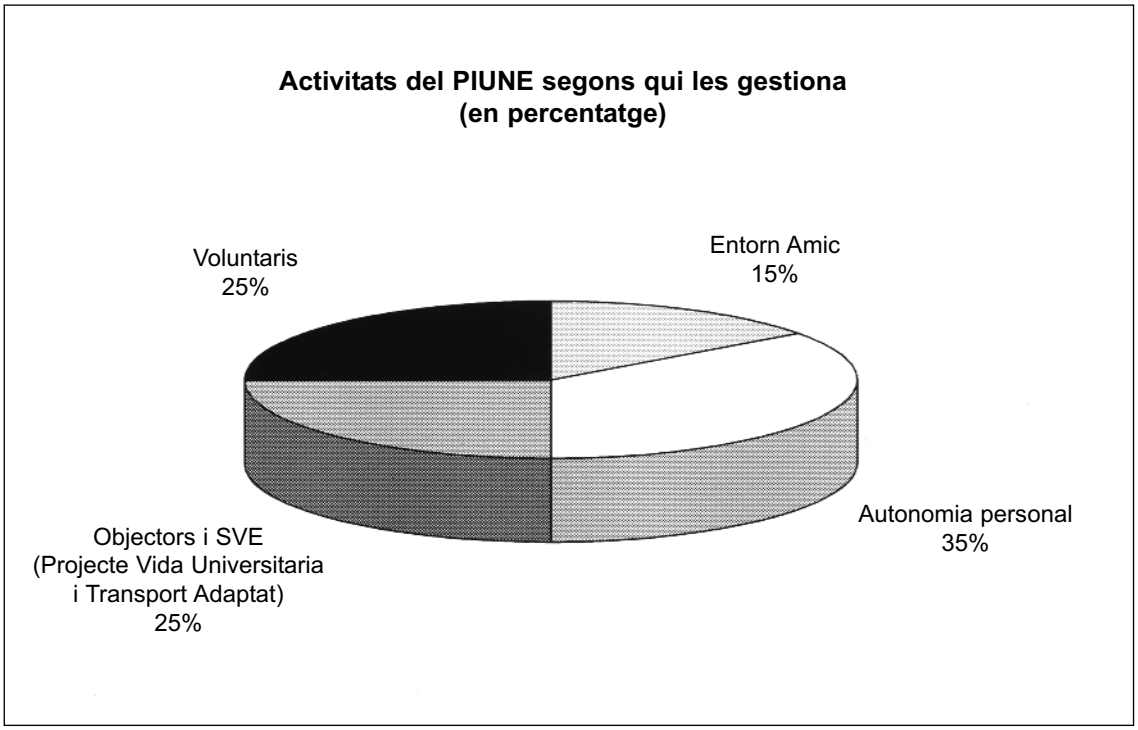

En **Juan,** estudiant d'Informàtica que es desplaça amb cadira de rodes. Conjuntament amb la **Secretaria** i l'**Administració de Centre de Ciències** es va buscar una classe, que tingués un accés totalment adaptat i es van fer els canvis necessaris per a que pogués **entrar amb la cadira** en els rengles de pupitres. A **Vila Universitària** es van sol·licitar els canvis necessaris en el pis que ocuparia per a que fos el màxim d'accessible i adaptat, pensant que la cadira pugui tenir accés a tots els espais de l'apartament.

L'**Ester** estudiant de magisteri amb sordesa. Conjuntament amb el coordinador de titulació, José Luis González, es va distribuir als professors de l'Ester un document de la professora **Núria Silvestre** del **Grup GISTAL** (Grup d'Investigació sobre Sordeses i Trastorns en l'Adquisició del Llenguatge) amb un conjunt d'**indicacions pedagògiques** a tenir en compte quan es donen classes en un grup d'alumnes amb una estudiant amb sordesa. Els professors **José Luis González** i **Carrassumada Serrano** (**Grup GISTAL**) i el PIUNE van elaborar un informe per aconseguir una **emissora FM** especialitzada per persones amb sordesa, on l'emissor el tingui el professor i el receptor el tingui l'Ester connectat al seu audífon.

En **Pere** estudiant cec de Relacions Laborals. El PIUNE va transcriure, gravar o escanejar molts dels textos que tenia durant el curs, li va donar suport en els exàmens per mitjà d'un assistent que llegís els textos que estaven en tinta, va col·laborar en les **adaptacions tècniques** necessàries per cursar l'assignatura d'informàtica i finalment molts voluntaris van ensenyar-li els trajectes de desplaçaments més quotidians a la universitat. Cal destacar la col·laboració de la professora **Mª Jesús Espuny**, coordinadora de titulació, com a persona que en nom de la Facultat va vetllar en tot moment pel bon funcionament de les adaptacions.

Promoció de l'entorn amic i consolidació de l'equip de voluntaris

Fotografia: Alberto García

Durant aquest curs s'ha **consolidat el voluntariat del PIUNE** com eina clau en la integració social i educativa dels estudiants amb necessitats especials. Això ha estat acompanyat de la formalització d'un **Pla de Formació** dels col·laboradors que ha estat una de les peces claus per aconseguir els objectius. L'equip del PIUNE ha comptat durant aquests curs amb **41 voluntaris** dels quals hi ha **3 voluntaris europeus** acollits al programa dins del Servei Voluntari Europeu. Les tasques que han realitzat s'han basat tant en el suport a l'estudi com acompanyaments i suport en exàmens, escanejat de documents i gravacions en suport audio.

La **formació dels voluntaris** amb la realització de cursos de formació especialitzats sobre disminucions adequats a les necessitats del programa han generat un servei de més qualitat i una més gran implicació dels voluntaris en el projecte.

Cal destacar l'aportació que han fet en les **accions de sensibilització** com la Festa Major *(23/10/2000)*, el Dia Internacional de les Persones amb Disminució *(2/12/2000)*, o la Jornada Esport per a Tothom *(11/5/2000)*, que tenen per objectiu que tota la comunitat universitària prengui part en la integració dels estudiants disminuïts.

La **promoció de l'Entorn Amic** de derivar l'atenció directa cap a l'entorn més proper a l'usuari, així com la **promoció de l'autonomia personal** de les persones amb necessitats especials, ha permès facilitar les tasques dels voluntaris, **reduïnt el nombre d'acompanyaments** i pemetent la realització d'activitats més relacionades amb la gestió d'adaptacions i amb activitats derivades de la necessitat de sensibilització de la comunitat universitària en actes oberts.

Activitats de sensibilització

Fotografia: Jaume Baró

Festa Major de la UAB

20 d'octubre del 2000

Objectiu

[1] *Donar a conèixer les activitats del programa PIUNE a la comunitat universitària d'una forma lúdica i amena dins l'ambient de la Festa Major.*

L'activitat va voler aprofitar la gran concentració de gent que hi ha durant la Festa Major per recordar a la comunitat universitària què fa el PIUNE. Per fer-ho es va optar per tenir **dos espais diferenciats** a la Festa. El primer d'aquests consistia en una **paradeta informativa,** on s'explicaven els objectius i les actuacions i serveis del Programa, concebut com un espai visualment molt atractiu on predominaven les fotografies i els cartells pintats per a l'ocasió. En aquest punt també es col·laborà amb una prova de la **Gimcana de la FNEC**.

L'altre espai, situat al mateix eix central, era una **parada de begudes i menjar**. També va servir com a punt de partida de la **Rua dels disminuïts** on tots els voluntaris i usuaris varen sortir amb ulleres de sol, emulant un cec, i un "sonotone" gegant pegat a l'orella tot ballant al ritme d'uns "bongos". En aquesta diada el PIUNE s'adaptà al context per a poder donar un missatge: el col·lectiu amb necessitats especials existeix a la UAB i també ens ho passem bé. El fet de passar-s'ho bé no depèn de l'existència d'alguna disminució.

Dia Mundial de les persones amb disminució

2 de desembre de 1999. Campus UAB Bellaterra

Objectiu

1 *Sensibilitzar la comunitat universitària envers els drets del col·lectiu de persones amb disminució.*

El dia 3 de desembre és el **Dia Internacional de les Persones amb Necessitats Especials**. Aquest any s'organitzà una **gimcana** anomenada **"Posa't en la nostra pell"** on el que es pretenia és que els participants es posessin per uns moments en la pell d'un disminuït. A les coses quotidianes que fa tothom cada dia se li van afegir-hi algunes dificultats a fi que semblés el més fidel possible a la realitat que tenen els disminuïts. Coses com ara, **omplir un got amb els ulls tapats**, reconèixer objectes amb les mans, **utilitzar el bastó d'un cec**, **pujar en una cadira de rodes**, situar-se per l'Autònoma amb el Mapa Tàctil, comptar diners, segons la forma que tenen les monedes i els bitllets, **trucar per telèfon sense mirar el teclat**, varen ser les proves que es varen fer passar als participants.

Per la tarda es va organitzar un **"berenar a les fosques"** (xocolatada) amb el mateix objectiu que el matí, recordar els drets del col·lectiu de disminuïts i donar l'oportunitat als interessats a posar-se en la pell d'un disminuït. Els mateixos usuaris del PIUNE varen jugar el paper d'amfitrions. Aquest berenar es realitzà al local del **Club de Residents de Vila Universitària**. Aquesta activitat també va tenir un resultat addicional, els voluntaris del Programa varen aprofitar aquesta jornada per poder-se conèixer millor, augmentar la cohesió del grup, i disposar d'uns moments lúdics tot berenant.

Fotografia: Alberto Garcia

Campanya a les biblioteques "Si em ratlles no llegeixo"

Segon semestre del curs 1999-2000. Biblioteques del Campus UAB Bellaterra

Objectiu

[1] *Sensibilització sobre la necessitat de no subratllar els llibres de la biblioteca, ja que impedeixen la utilització del material adaptat per a persones invidents.*

Durant el curs 1999-2000 s'ha engegat una campanya a totes les biblioteques de la UAB amb la finalitat de **reduir i evitar que els alumnes subratllin els llibres**. Aquesta campanya, portada a terme amb la col·laboració de **l'ADUAB** i de tot el **Servei de Biblioteques** busca evitar, que els alumnes subratllin els llibres i materials de les biblioteques de la UAB. La finalitat d'això són els problemes amb els que es troben els alumnes invidents quan han d'utilitzar els instruments de lectura adaptats i els escànners, ja que aquests **no poden reconèixer els caràcters quan els llibres estan subratllats** o destacats amb marcadors fluorescents o retoladors. La campanya vol sensibilitzar els estudiants sobre la necessitat de tenir cura d'aquest material d'ús comú tot indicant el prejudici que comporta per a altres usuaris el fet de subratllar els llibres per facilitar-ne el resum.

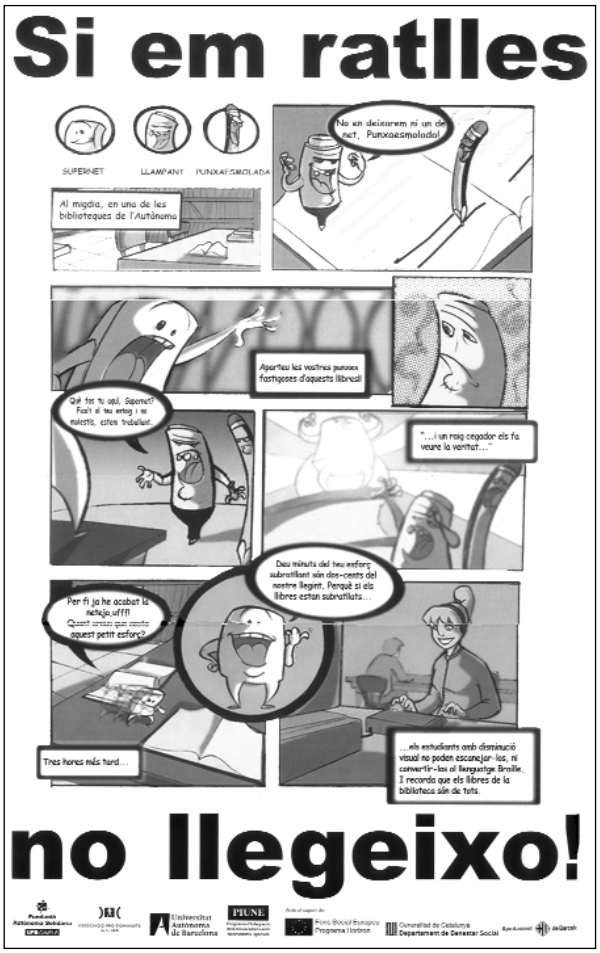

Cartell de sensibilització per a la comunitat universitària sobre la necessitat de no subratllar els llibres

Aquesta campanya ha consistit en l'**edició d'un cartell en format de còmic**, que s'ha penjat a totes les biblioteques de la UAB, on s'escenifica mitjançant personatges com la goma, el llapis i el subratllador, una discussió arran del fet de guixar els llibres i els greus problemes que comporta per a una part de la comunitat universitària quan els volen llegir.

La campanya va començar amb diversos actes de **presentació a les biblioteques de les facultats de la UAB**, amb l'enganxada de cartells i una breu explicació de les necessitats dels estudiants invidents respecte al manteniment dels llibres.

Amb la col·laboració dels voluntaris del programa, el PIUNE ha fet arribar a tota la comunitat universitària que el fet de subratllar o guixar els llibres i altres documents en préstec genera molts entrebancs a l'hora d'escanejar els llibres de la biblioteca que han de fer servir els estudiants invidents i fa que aquests estudiants no puguin «llegir» els materials necessaris per a la seva carrera.

Jornada d'Esport per a Tothom

11 de maig del 2000. Plaça Cívica

Objectiu

1. *Donar a conèixer a tota la comunitat universitària l'existència de diferents esports adaptats per aquelles persones que pateixen alguna mena de disminució física.*

L'escenari escollit per a la jornada va ser la **Plaça Cívica** fet que, pels organitzadors, ha significat sensibilitzar els universitaris de l'existència del col·lectiu amb necessitats especials dins la Universitat Autònoma de Barcelona. En l'edició d'aquest any, a diferència d'altres jornades anteriors, els organitzadors han optat per no convidar personalitats de l'esport i així s'ha aconseguit que la comunitat universitària pogués participar de forma més activa que l'any passat.

Les activitats que es varen preparar a la Plaça Cívica, i que es van desenvolupar durant tot el matí, van ser el **bàsquet** i el **tennis en cadira de rodes** a més a més de comptar amb diversos **jocs de taula adaptats** pels qui volien practicar esports més tranquils. Per la tarda hi va haver un canvi d'ubicació. Dins el poliesportiu del SAF es va realitzar un partit de **goalball**, **esport especial per a cecs**, i un de **futbol sala adaptat**.

La valoració de la jornada va ser molt positiva tan en l'aspecte participatiu dels voluntaris com de la resta de la comunitat universitària. **Un centenar de persones** van acostar-se a les activitats organitzades i hi van participar activament, mentre que altres preferien mirar-s'ho i gaudir de l'espectacle.

Fotografia: Marc Guillen

Els partits de bàsquet en cadira de rodes estaven oberts a tothom que hi vulgués participar durant la Jornada d'Esport per a Tothom.

Projecte Vida Universitària

Fotografia: Alberto García

Objectiu

[1] *Donar suport en les tasques domèstiques i higièniques durant 24 hores sobre 24 als estudiants amb gran disminució que viuen a la Vila Universitària.*

Durant el curs 1999-2000 aquest projecte ha estat acollint dues persones amb necessitats especials que viuen en pisos adaptats a la Vila Universitària.

En **Javier**, un estudiant de Comunicació Àudio-visual de la UAB, que ja fa 3 anys que està acollit al programa, i que pateix una **amèlia bilateral**, és a dir no té braços. En Javier és una persona molt autònoma i que a partir del seu caràcter i, acompanyat de les adaptacions pertinents i la seva adaptació al medi universitari, ha desenvolupat els conceptes de l'autonomia personal i de l'entorn amic potenciats pel PIUNE, fent que el proper curs no necessiti serveis d'un objector o d'un voluntari europeu. Així serien els seus mateixos companys de pis i amics, els qui absorbirien les seves necessitats especials. Estem davant d'una persona que assoleix la plena integració social dins el projecte.

Pel que fa el protagonista de l'altre projecte, en **Juan** és un asturià estudiant d'Enginyeria Informàtica que utilitza la **cadira de rodes**. Aquest ha estat el seu primer any, i ha estat un any d'adaptació. Les tasques que se li realitzen al Juan són de caire domèstic i higiènic i han estat absorbides per dos voluntaris europeus.

Participació en programes europeus

Programa Horizon (Fons Social Europeu)

Gràcies al programa Horizon el PIUNE ha pogut desenvolupar tot una sèrie d'accions que han vetllat per la igualtat de drets i oportunitats dels estudiants amb necessitats especials de la UAB com a forma de **garantir un major grau d'oportunitats en la seva posterior inserció laboral**. Les accions s'han centrat en l'**acollida, atenció i assessorament dels estudiants amb disminució durant el curs**, entrevistes i cens dels estudiants disminuïts, suport a l'estudi, transport adaptat, projecte "Vida Universitària", adaptacions arquitectòniques i urbanístiques, sensibilització de la comunitat universitària per mitjà de jornades com l'Esport per a Tothom o la campanya de Biblioteques, accions per la inserció professional o la promoció del Voluntariat i formació dels voluntaris.

Projecte Mediactor, el mediador d'integració

L'objectiu del projecte és el de la **definició d'un nou perfil professional emergent, el Mediador d'Integració**. Entenent com a mediador aquella persona que participa en el procés d'integració educativa i social de les persones amb necessitats especials. Aquest programa s'ha desenvolupat conjuntament amb l'entitat francesa **Handicap Conseil**. En aquest curs s'ha fet una reunió a Tours *(11-15/12/1999)*.

Com a conclusions per la plena integració dels estudiants amb necessitats especials destaquen:

- La necessitat d'una estructura professional que coordini les energies que participen en el procés d'integració.

- La necessitat d'un compromís de tota la comunitat universitària.
- La necessitat per part del govern de la universitat de crear les normatives per la igualtat.
- La tasca dels professors en fer les adaptacions pedagògiques i curriculars.
- La tasca de l'associació de disminuïts en reivindicar els drets i fer que la resta d'associacions ho incorporin als seus programes.
- La necessitat de sinèrgies a la universitat amb el Servei d'Integració.
- La necessitat de professionalitzar passats uns anys les necessitats visualitzades.
- L'aportació mediterrània en els programes d'integració a Europa ha de ser la participació social, com els anglosaxons han aportat el concepte de les aportacions monetàries i els francesos els drets.

Cal destacar l'elaboració com a productes de la transnacionalitat dels documents *"El perfil professional del Mediador d'Integració Educativa"* i *"El perfil de l'Auxiliar de Mediació Escolar"*. Les conclusions del **programa Mediactor** van ser exposades a les Jornades sobre el Mediador d'Integració Social.

Programa Leonardo da Vinci (DG XXII)

Juntament amb les universitats de **Plymouth**, **Dublin** i **Paris XIII**, la UAB participa en el **programa Team**, que s'emmarca en la iniciativa comunitària **Leonardo** i té com objectiu l'estudi de la formació que han de rebre els professionals que intervenen en la integració de les persones amb necessitats especials. S'han fet quatre reunions de treball, la primera a Plymouth (*9-12/10/1998*), posteriorment a Barcelona (*19 - 21/3/1999*), Paris (*26 -28/6/1999*) i Dublin (*10-13/2/2000*).

De les conclusions del **projecte TEAM** de la iniciativa Leonardo es desprèn que el contingut de la formació del Mediador d'Integració Educativa haurà d'incloure els components:

1) Definir el paper de l'assessorament per a persones amb disminució.
2) Coneixement de les disminucions.
3) Coneixement de les legislacions nacional, autonòmica i sectorial amb relació a la disminució, igualtat d'oportunitats i drets.
4) Semblances i diferències culturals en el context de la integració i mobilitat de persones amb disminució en educació, formació i ocupació.
5) Temes de finançament per a estudis, treball en pràctiques i ocupació.
6) Les conseqüències de la disminució en oportunitats d'educació, formació i ocupació.
7) L'ús d'adaptacions tecnològiques.

Programa HEAG: base de dades europea per la mobilitat

L'objectiu del programa HEAG és la **creació d'una base de dades de les universitats europees que tenen serveis per a estudiants amb disminució** per així garantir la seva total integració i participació a la vida universitària i la **mobilitat europea** entre les diferents universitats. Des del PIUNE s'ha dinamitzat que el màxim nombre d'universitats catalanes i de l'Estat espanyol omplin un qüestionari via internet on exposin quins són els serveis que ofereixen. A la reunió dels Programas de Apoyo Universitarios del Real Patronato a Extremadura *(novembre de 1999)* es va difondre entre els representants dels programes d'integració universitaris la base de dades HEAG, disponible a l'adreça **www.european-agency.org/HEAG**

Servei Voluntari Europeu

Fotografia: Marc Guillen

La participació del PIUNE en el **Servei Voluntari Europeu** es remunta a les proves pilot de posada en marxa d'aquest programa europeu. Això permet la presència de joves europeus que s'estan plantejant el seu futur professional o d'estudis perquè puguin **participar en un projecte social o cultural com a voluntaris** durant un període que és normalment de 6 a 9 mesos. Aquesta experiència els permet conèixer un país diferent i unes realitats que els poden obrir noves visions sobre el seu futur. Per l'entitat que els acull significa poder disposar d'uns voluntaris de llarga durada amb una gran dedicació.

Durant el curs 1999-2000 curs han passat 3 voluntaris europeus pel PIUNE. L'**Arul Michael** i en **Remi Barbet** s'han ocupat del **Projecte Vida Universitària**, donant atenció a en Juan durant tots els mesos que han estat. L'**Ester Zaghini** també ha col·laborat amb el Servei de Transport Adaptat fent-se càrrec de tots els serveis de trasllat i acompanyament. S'ha de comptar també amb la gran participació que han tingut aquest voluntaris a l'hora de col·laborar en l'organització d'actes de sensibilització i participació al campus.

Els voluntaris han participat en activitats de formació organitzades per la **Secretaria General de Joventut**, i han fet un curs de formació de volunantaris comú amb els altres voluntaris del PIUNE.

El PIUNE també ha participat en el SVE com a entitat d'enviament durant aquest any, enviant el voluntari **Kiko Finkbeiner**, que ja havia estat col·laborant emb el programa des de feina dos anys, que va marxar el passat octubre a prestar els seus serveis com a voluntari a **Islàndia** a una entitat que treballa amb disminuïts psíquics.

3eres Jornades d'Inserció Laboral

14 de maig del 2000

Casa de Convalescència de l'Hospital de Sant Pau (Barcelona)

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

1 *Millorar la coordinació dels diferents agents que intervenen en el procés de transició al món laboral dels estudiants universitaris amb disminució.*

1 *Difusió de la llista unidistreball-l@cc.uab.es, el seu funcionament i com entrar-hi dades*

L'objectiu de la Jornada d'Integració Laboral d'aquest any organitzada pel Programa d'Integració dels Universitaris amb Necessitats Especials (PIUNE), amb la col·laboració de l'**Associació Pro-Disminuïts de la UAB (ADUAB)** i **Treball Campus** era aconseguir una major coordinació entre totes les persones que estan treballant en l'objectiu comú de la **inserció laboral dels diplomats o llicenciats universitaris.** Aquesta millora en la **coordinació** permetrà que si una oferta no pot ser coberta per aquell col·lectiu que la rebi, aquesta sigui adreçada a tota la resta de la xarxa per trobar un candidat adequat.

La presentació i benvinguda va anar a càrrec de **Jordi Tolrà**, director de la FAS, **Montserrat Caro** de Treball Campus i **Diego Aguilar** de la ADUAB, les tres entitats que organitzaven l'acte. En les intervencions es van destacar les jornades que s'havien celebrat en els dos anys anteriors i quins eren els objectius d'aquest any.

Posteriorment es va passar al **Joc de l'àlbum de cromos**. Es va repartir un targeter a tots els participants. Tothom portava una tarja a la solapa per identificar-se. Els assistents a la jornada van acudir amb targes de presentació on s'hi indicava clarament: nom de l'organització, nom personal, adreça, telèfon, fax i e-mail. El

joc va consistir en anar-se presentant, mentre s'estava esmorzant, a tota la resta de persones convidades i donar la tarja de presentació. El joc de l'àlbum de cromos va acabar quan tothom va tenir totes les targes dels altres participants.

Una vegada tothom s'havia conegut personalment es va passar a la presentació de les entitats, consistent en fer una **breu exposició de cada entitat** amb l'ajuda d'un poster on s'indicava: nom de l'entitat, missió, serveis i activitats.

Per cloure la jornada es va fer la presentació de la **llista unidistreball-l@cc.uab.es**, destinada a posar en contacte els diferents centres de treball per a persones amb disminució de manera automàtica per **agilitar la transferència d'informació sobre ofertes i demandes laborals per a persones amb disminucions**. Es van explicar el seu objectius, quins continguts es poden enviar, com es pot formar-hi part i la mecànica de funcionament. Aquesta xarxa va entrar en funcionament el dia posterior a la jornada.

La jornada anava destinada a un públic molt variat, caracterizat per la seva **relació amb el món de la integració de les persones amb disminució i la empresa privada**. Així, els col·lectius convidats a l'acte van ser els programes d'integració de les universitats catalanes, les associacions d'estudiants universitaris amb disminucions, les borses de treball universitàries, les borses de treball especialitzades en **persones amb disminucions**, els **consultors** en recursos humans, les empreses de treball temporal i les administracions i organismes especialitzats en persones amb disminució o en treball.

Fotografia: Marc Guillen

Esmorzar a la Casa de Convalescència, moment en que els assistents a la Jornada van poder intercanviar les targetes amb els altres assistents com a part del Joc de l'àlbum de cromos.

Jornades sobre el Mediador d'Integració

18-19 de maig del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

- *Presentar la proposta de creació del Mediador d'Integració Universitari que la FAS ha elaborat en el marc dels projectes Team (Leonardo) i Mediactor (Horizon) com a nova figura professional.*
- *Mostrar altres camps de possible exclusió social on pot participar el Mediador d'Integració.*
- *Debatre la inclusió del mediador d'integració en el debat sobre els nous filons d'ocupació.*

La Inauguració de les jornades va anar a càrrec de **Valentí Sallas**, Director General de Serveis Comunitaris del **Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya** i **Louis Lemkow**, President de la Fundació Autònoma Solidària. Va ser un acte de benvinguda on es van posar exemples de mediació.

La primera sessió *"El mediador d'Integració Educativa"* va començar amb una taula rodona amb la participació dels responsables d'atenció directa als estudiants amb disminució de les Universitats de l'**Institut Joan Lluís Vives** sota el títol *Els mediadors d'integració en l'ensenyament universitari* amb la participació de **Francesc Miró** de la Universitat de Girona, **José Luis Ortego** de la Universitat de les Illes Balears, **Jaume Baró** de la Universitat Autònoma de Barcelona, **Maria Josep Coll**, de la Universitat Oberta de Catalunya i **Vicenç Segarra** de la Universitat Ramon Llull. En aquesta taula rodona es va exposar la situació i serveis de cada universitat en matèria d'integració i les perspectives de futur que es plantejaven.

A continuació **Antoni Lloret**, coordinador del programa PIUNE de la UAB va presentar la ponència *Reptes per la consolidació dels serveis universitaris de suport a la integració de persones amb disminució*. Es va exposar i justificar el document que els programes d'integració de les universitats de la Xarxa Joan Lluís Vives van aprovar el curs passat, en el que s'exposen els trets comuns que han de desenvolupar els programes d'atenció, suport i assessorament per a estudiants amb necessitats educatives especials.

La segona part de la sessió estava centrada en exemples de bones pràctiques en la mediació d'integració educativa. **Olga Adroher**, Cap de Secció d'Assessorament Psicopedagògic del **Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya** va explicar quines havien estat les polítiques i normatives aprovades des de la recuperació de les institucions democràtiques. **José Puig** de l'associació **Handicap Conseil** va parlar de *Els mediadors d'integració escolar a França*. En la seva intervenció va fer un repàs per la història de la integració educativa a França i com va sorgir la idea de promoure en el marc dels plans d'ocupació per a joves la figura del mediador d'integració escolar.

Amb el títol *"El Mediador d'Integració Social"* va començar la segona sessió de les jornades, moderades per **Màrius Martínez**, Coordinador de la Titulació d'Educació Social de la UAB que va iniciar amb una introducció sobre els trets principals i la formació que havien de rebre els mediadors d'integració. En aquesta sessió van intervenir **Miquel Àngel Essomba**, professor del Departament de Pedagogia Aplicada i responsable de l'Àrea Pedagògica de **SOS Racisme**, **Eduard Vinyamata** del **Centre Pau i Treva de la Universitat Ramon Llull**, **Patxi Arauzo** del **Programa d'Integració de Presos de la Fundació Autònoma Solidària** i **Glòria Canals** (Projecte Aura).

En aquesta sessió es va observar el consens de generar nous llocs de treball en els àmbits on ha d'actuar el Mediador d'Integració Social, com poden ser la integració multicultural, la reinserció de presos, o la integració laboral de disminuïts.

El divendres 19 de maig, en la sessió "El Mediador d'Integració: un nou perfil professional" , **Marta Cañellas** responsable del **Programa de Nous Jaciments del Departament de Treball** de la Generalitat de Catalunya va presentar la ponència *Els nous jaciments d'ocupació en l'àmbit dels serveis socials i personals*.

Posteriorment, **Jordi Tolrà**, Director de la FAS, va fer la presentació de la ponència marc *El Mediador d'Integració com a nova figura laboral*. La ponència va anar precedida d'una introducció de com s'havia arribat des de l'experiència en la participació en diferents programes europeus (Helios II, Horizon i Leonardo) i va descriure els trets definitoris del Mediador d'Integració Educativa als que havia arribat la Fundació Autònoma Solidària.

El debat moderat per **Vicenç Sellés**, membre del Patronat de la FAS, va comptar amb la participació de **M. Jesús Espuny**, Coordinadora de la Diplomatura de Relacions Laborals de la UAB, **Judith Cobacho** CC.OO, i un representant de la UGT d'immigració. El

debat va iniciar-se amb una explicació per part de M. Jesús Espuny de com, els estudiants que obtinguin la titulació de Relacions Laborals, poden treballar en el camp de la integració laboral de col·lectius en risc d'exclusió social com mediadors laborals. Posteriorment Judith Cobacho va explicar una experiència que des del seu sindicat s'havia tingut en diferents poblacions catalanes i finalment el representant de la UGT va exposar alguns trets del mediador integració. En aquesta sessió es va poder observar l'existència d'un **consens entre administració, sindicats i entitats especialitzades** amb persones amb disminució i altres col·lectius en risc d'exclusió social sobre l'existència d'un marc favorable per detectar i recolzar els nous filons d'ocupació en l'àmbit social.

Resultats de les jornades

Entre els resultats més visibles de les jornades, cal destacar l'alt nombre de participants en les sessions i la varietat en la seva procedència (alumnes, estudiants de cicles formatius, representants d'entitats i professionals). L'alta qualitat de les ponències, facilitarà editar un material de referència en la qüestió.

També cal esmentar el consens que la proposta del mediador ha generat entre Sindicats, Generalitat, Entitats de Disminuïts i el sector que treballa en la mediació social. La complicitat generada amb el Departament de Treball i el Departament de Benestar Social al voltant de la matèria, les propostes de futur que s'han plantejat formal o informalment. La sintonia amb professors d'Educació Social i Relacions laborals sobre la figura del Mediador d'Integració, la presència, per primera vegada en activitats de la FAS, del President del COCARMI, comitè de representació de les principals entitats de persones amb disminució de Catalunya i finalment la visió de que el programa PIUNE de la FAS continua sent pels altres programes d'integració d'universitats el punt de referència i els dinamitzadors de les activitats conjuntes.

Finalment, cal agrair la implicació de la Diplomatura d'Educació Social i la de Relacions Laborals de la UAB. L'existència d'una atmosfera favorable per treballar conjuntament en un futura formació modular que podria ser de postgrau destinada a la formació de Mediadors d'Integració Social.

La Cloenda va anar a càrrec de **Pere Serra**, President del **COCARMI** i President de la **Federació ECOM**, **Emili Torrente**, Subdirector General d'Economia Social, Cooperatives i Autoempresa del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i **Carles Solà**, Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Sinèrgies i reconeixement

Lliurament del Premi IMSERSO 1999

20 de desembre de 1999. Madrid

El programa PIUNE de la FAS ha estat guardonat amb el Premi IMSERSO 1999 per un jurat format per experts i responsables de la política d'integració de disminuïts. En l'acte de concessió del premi la Infanta Cristina de Borbó va lliurar el guardó al director-gerent de la FAS, Jordi Tolrà. El Ministre de Treball del Govern espanyol, **Manuel Pimentel** i la **Infanta Cristina de Borbó** van voler destacar la feina que s'està duent a terme pel PIUNE, i la tasca de voluntariat desenvolupada durant aquests anys pel PIUNE amb els disminuïts de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Commemoració dels 5 anys de l'ADUAB

28 d'abril del 2000. Campus UAB Bellaterra

L'Associació Pro-Disminuïts de la UAB (ADUAB) va celebrar amb un acte els seus 5 anys d'activitat. A l'acte van ser convidats totes aquelles persones que havien tingut relació amb l'ADUAB.

L'acte va comptar amb els parlaments de **Manel Sabés**, Vicerector de Campus i Qualitat Ambiental, **Jordi Tolrà**, director de la FAS, **Rafael Alarcón**, expresident de l'ADUAB i **José Juan Rodríguez**, president de l'ADUAB. Es va fer un recordatori de com es va fundar l'associació, quines han estat les principals activitats i campanyes i els resultats obtinguts en aquest període.

Programa per a la Integració dels presos

Durant el curs 1999-2000, el programa per a la integració dels presos ha consolidat les seves activitats en el **Centre Penitenciari Brians**, eixamplant el ventall d'activitats i el nombre d'interns que reben suport a l'estudi dins la presó.

Consolidació de l'equip de voluntaris

Durant aquest curs han passat pel programa per a la Integració dels Presos **46 voluntaris** que han realitzat diferents activitats de tipus acadèmic, cultural o esportiu durant **42 caps de setmana** en el centre penitenciari Brians, donant suport a **71 interns**. Cada voluntari ha donat aproximadament unes 150 hores de classes o activitats lúdiques i esportives. D'aquesta manera, el programa treballa quasi en exclusiva amb voluntaris, que realitzen les tasques de suport als interns i a tasques d'organització d'activitats.

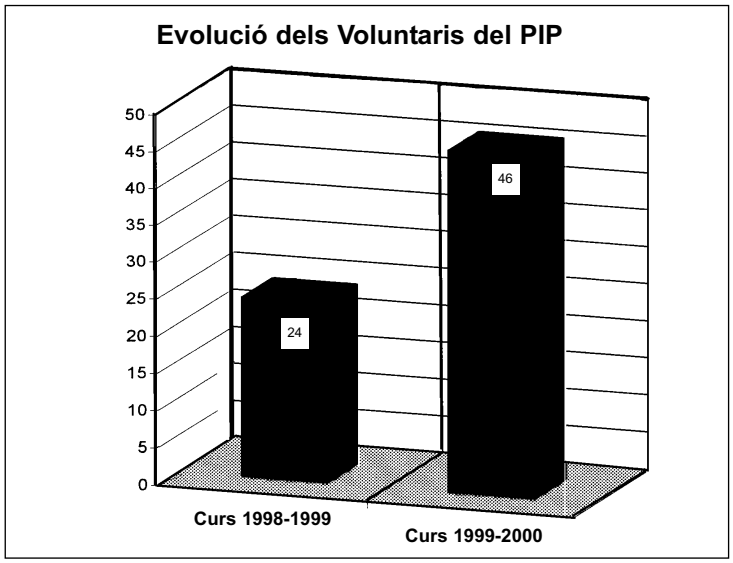

Formació de qualitat per a tots els voluntaris

La millora en els cursos de formació dels voluntaris s'ha fet evident amb la realització de dos cursos de formació específics per als voluntaris incorporats en el programa. El primer d'ells, realitzat en el propi Centre Penitenciari Brians, ha permès incorporar la formació pràctica necessària per a desenvolupar les activitats en el centre. En aquesta hi han participat **29 voluntaris**. La formació teòrica, realitzada en segon lloc, ha consistit en la realització d'un curs obert a voluntaris i professionals en l'àmbit del sistema penitenciari i la reinserció. És el primer cop que la FAS organitza un curs obert al públic en general amb una quota d'inscripció, i representa un èxit que permet detectar l'interès creixent pels temes de la reinserció dels interns.

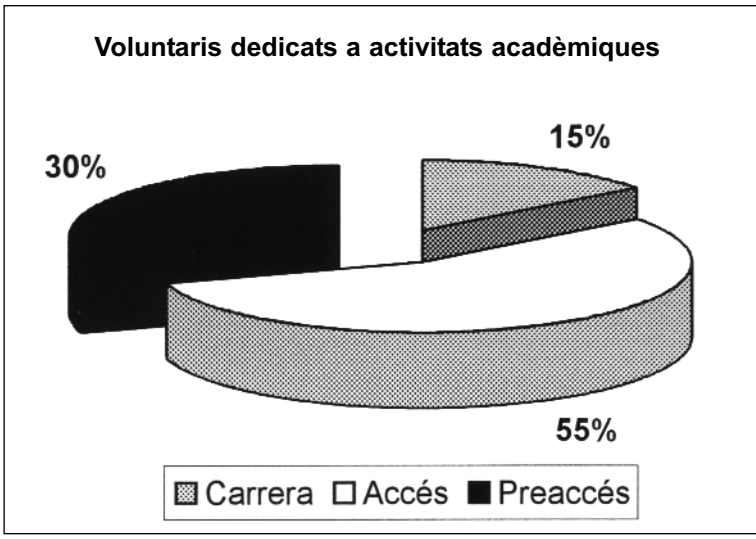

Signatura d'un conveni amb la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació

Durant el mes de juny del 2000 la Fundació ha signat un conveni de col·laboració amb la **Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació** per al Programa d'Integració dels Presos, consistent en l'establiment d'un marc d'activitats a les presons catalanes, i que permetrà assentar el finançament del programa durant el proper curs i l'augment de les seves activitats i presència en altres centres penitenciaris.

Valoració dels interns

El PIP ha realitzat una **enquesta** entre els interns beneficiaris del programa sobre la qualitat de la tasca realitzada i sobre el funcionament de diversos aspectes del programa. Els resultats d'aquesta enquesta han estat molt positius, destacant aquells aspectes que fan referència a l'activitat dels voluntaris i el suport docent i emocional que suposen per als interns. Un 95% dels interns valoren la **intervenció dels voluntaris com a molt positiva i necessària**.

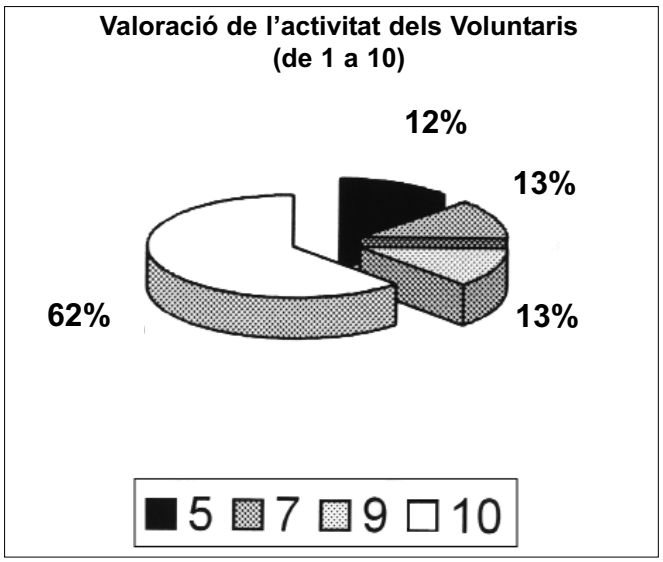

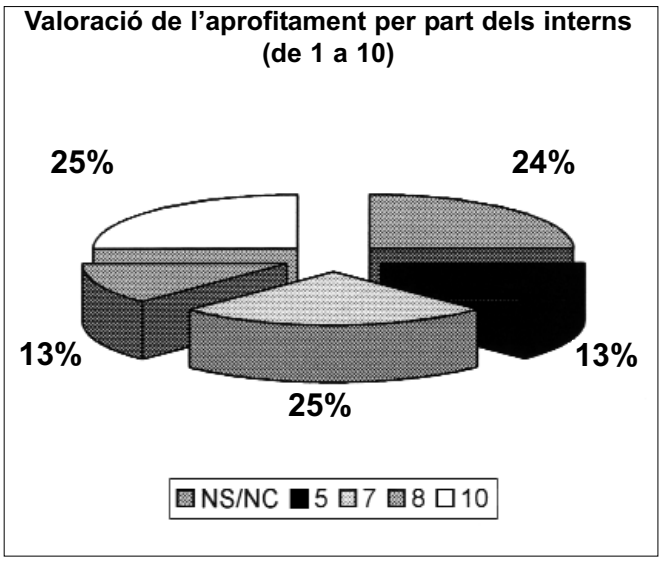

Presència destacada en la Festa Major de la UAB

El Programa per a la Integració dels Presos ha continuat la seva presència a la Festa Major de la UAB, fent-ne, aquest any, una presència doble; per una banda, s'ha millorat i ampliat la tradicional Carpa- presó, on es va instal·lar una **exposició fotogràfica** a l'interior on es reflecteix la feina i activitats que els voluntaris duen a terme al llarg de tot el curs i es va decorar com l'interior d'un centre penitenciari. En segon lloc, s'ha instaurat de forma oficial la **Barra-presó**, per tal de donar a conèixer el programa entre got i got i alhora potenciar la implicació i relació entre els voluntaris. Tot això ha estat amenitzat amb la presència de **voluntaris disfressats de "presos"**, amb el tradicional vestit a ratlles que feien encara més evident la presència del programa en mig d'un dia de festa com aquest.

Participació en congressos i jornades

A través del seu coordinador, el PIP ha participat en diferents congressos i jornades presentant ponències que ajuden a ampliar el coneixement del PIP fora del campus universitari de la UAB. Un clar exemple d'això és la ponència que es va presentar al **Congrés de Voluntariat de Múrcia** celebrat els dies 2 i 3 de desembre, o la ponència presentada a les **Jornades sobre el Mediador d'Integració Social** que van tenir lloc a l'Autònoma els dies 18 i 19 de maig.

Presència en els mitjans de comunicació

La difusió externa del programa també ha estat positiva per la promoció del PIP al llarg de tot aquest curs, amb aparicions a la premsa escrita com és el cas del diari **El Mundo**, o l'aparició en emissores de ràdio com per exemple les entrevistes realitzades a **Catalunya Ràdio** per diferents programes d'aquesta emissora. També s'han fet diverses col·laboracions en treballs universitaris i projectes de final de carrera de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB, i amb membres de la **Revista Campus de l'Autònoma**. Fins i tot, estudiants d'altres universitats com la Pompeu Fabra o **l'IMAC** de Barcelona, han realitzat entrevistes a membres del programa i interns.

Fotografia: Vicenç Prats

Voluntaris que pugen cada cap de setmana al Centre Penitenciari Brians.

Activitats de suport pedagògic

Al llarg de tot el curs 1999-2000, han passat **46 estudiants** de la UAB pel Programa per a la Integració dels Presos. D'aquests, 27 han centrat la seva tasca en el suport a l'estudi d'aquelles persones que, tot i privades de llibertat, han volgut cursar el preaccés, l'accés universitari o una carrera universitària.

Els interns a la presó de Brians que han volgut estudiar, han cursat els seus estudis corresponents amb el suport d'un voluntari que els ha assistit durant **tots els caps de setmana des de setembre fins a juliol**. Els voluntaris han participat en diferents activitats dins el programa, que van des del suport a l'estudi fins a activitats d'animació socio-cultural

Dintre de les activitats que desenvolupa el PIP, el **suport a l'estudi** és de les més gratificants, ja que els resultats que s'obtenen són molt visibles i avaluables. De totes formes, moltes vegades no ens podem guiar pels resultats immediats, ja que les condicions del medi penitenciari estan molt lluny de ser les favorables per cursar uns estudis amb garanties d'èxit, i és aquí on s'han de valorar molts altres aspectes a part dels purament acadèmics. Aspectes com la constància, la motivació per l'estudi, els coneixements apresos, l'hàbit d'estudi... La dinàmica habitual de **realització de les classes ha estat de forma individualitzada**, a excepció d'alguns mòduls on per limitacions d'espai s'han fet **classes en grup**, com ha passat en els grups de preaccés. Les classes d'accés i carrera universitària han estat sempre de manera individualitzada entre voluntari i intern.

Una eina molt important a l'hora de preparar l'activitat és el **material de suport**. Els voluntaris del progra-

ma obtenen el material de diferents fonts, però cal destacar la iniciativa del programa que aquest any a confeccionat el seu propi material per tal de facilitar la tasca dels voluntaris. En aquest mateix sentit, també s'han confeccionat uns **dossiers explicatius de cadascuna de les activitats** per tal de que la feina, els objectius, i el material necessari per a cada activitat quedin clars des d'un inici.

Obertura d'activitats en un nou mòdul

El PIP ha obert enguany les seves activitats en el **mòdul de Psiquiatria del Centre Penitenciari Brians**, des d'on es dona suport psicològic als interns en aquest centre. Els voluntaris en aquest mòdul s'han dedicat a fer activitats d'animació socio-cultural i d'educació en el lleure.

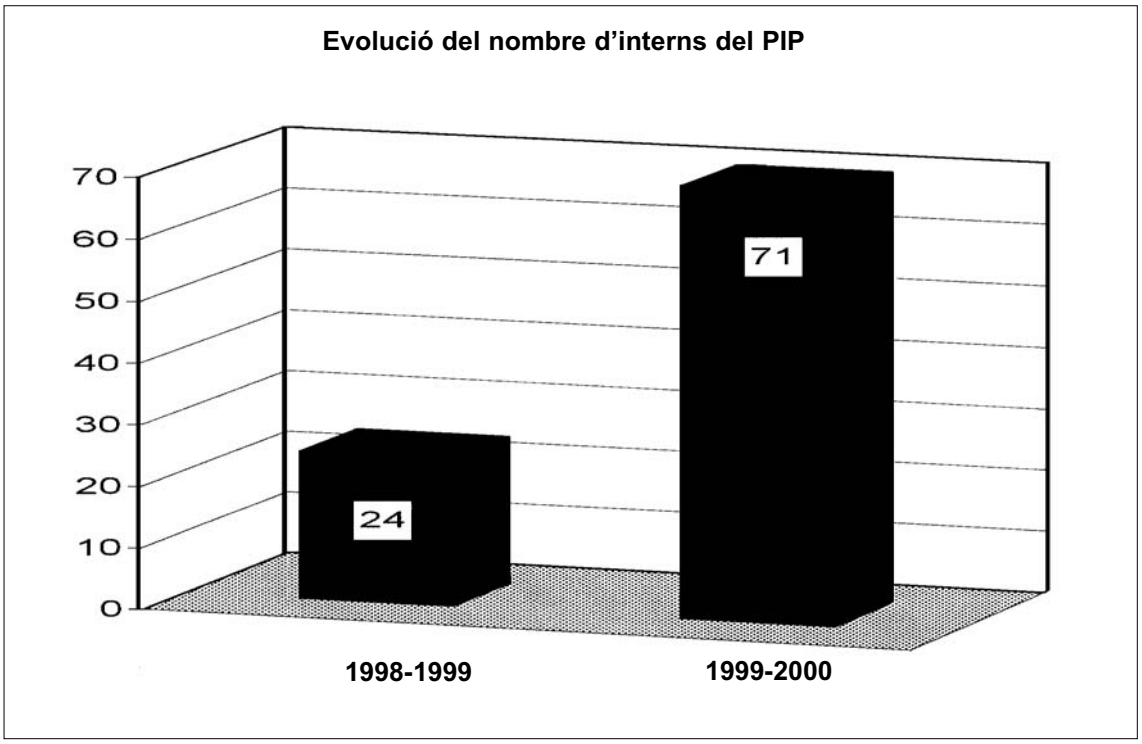

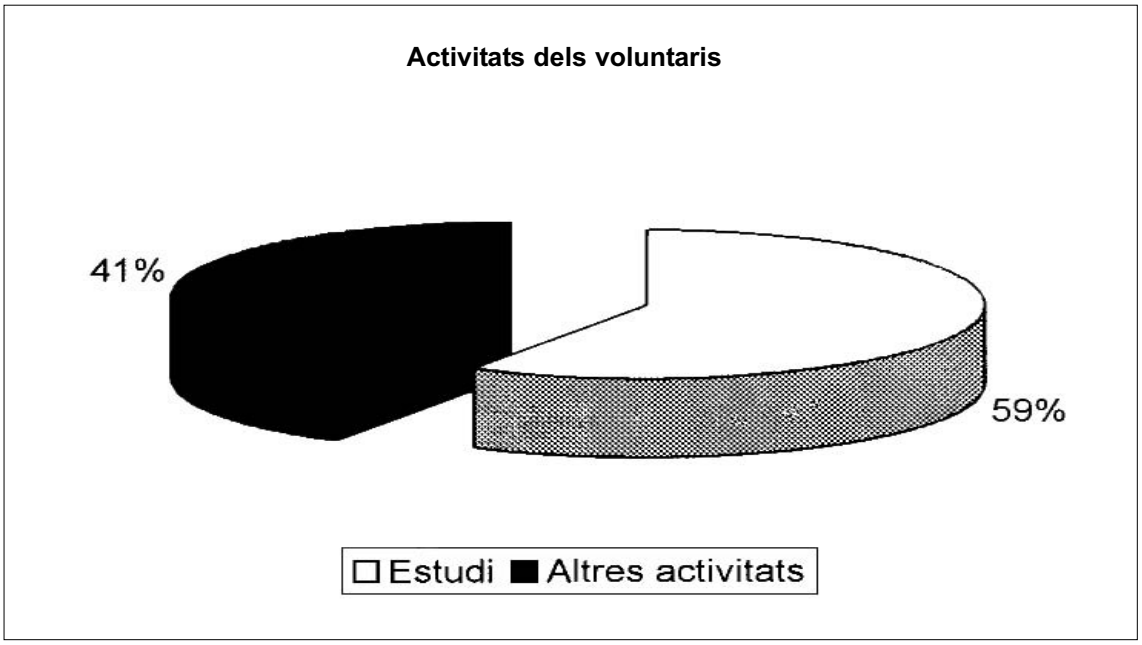

Campanya de recollida de llibres per als interns de Brians

Octubre-febrer del curs 1999-2000. Campus UAB Bellaterra

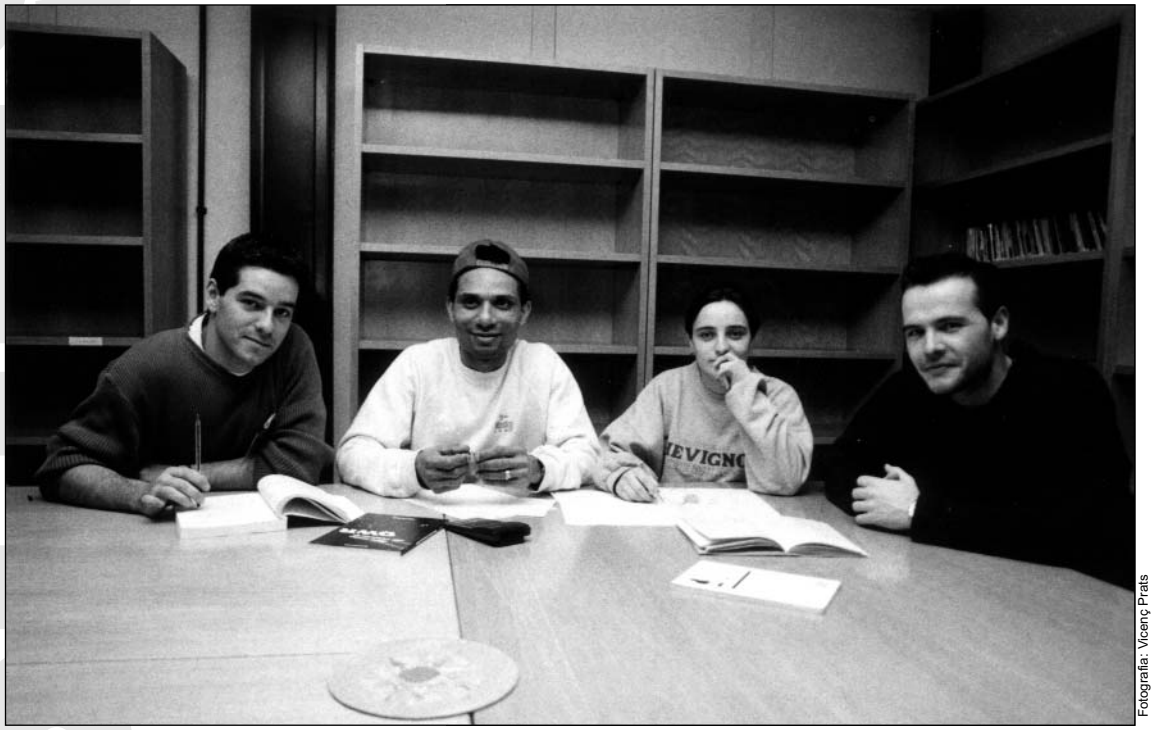

Fotografia: Vicenç Prats

Objectiu

[1] *Creació i ordenació d'una biblioteca de lectura general i especialitzada per als interns del CP Brians.*

Durant els mesos d'octubre a febrer, el PIP ha dut a terme una campanya de recollida de llibres entre els membres de la comunitat universitària amb la finalitat de crear una biblioteca que serveixi de **suport als interns** del Centre Penitenciari Brians i als voluntaris que cada cap de setmana fan el suport a aquests interns. Aquesta campanya ha fet especial incidència en l'obtenció de llibres de lectura, novel·les i llibres de text d'educació primària i secundària.

El resultat ha estat la recollida de més de **1000 llibres**, que s'han classificat per temàtiques i pel seu estat de conservació, i s'han traslladat en la seva major part a la **biblioteca del Centre Penitenciari Brians**, on estan a lliure disposició dels interns. La resta de llibres, amb una temàtica més especialitzada en cursos universitaris, han passat a format part de la biblioteca de suport del PIP, ubicada en el local del programa. Aquests llibres són utilitzats pels voluntaris del programa per donar el suport als interns que tenen al seu càrrec.

El PIP vol agraïr la participació i l'interès de les entitats i persones particulars que han col·laborat en la campanya, especialment el **Servei d'Idiomes Moderns** i el professor **Lluís Riera**.

Activitats culturals i esportives a Brians

Fotografia: Vicenç Prats

Objectiu

- *Complementar les activitats acadèmiques en el Centre Penitenciari Brians*
- *Fomentar l'esperit d'equip i la participació*

Al llarg de tot aquest curs, **19 voluntaris** s'han encarregat de coordinar les activitats de bàsquet, grup de debat o teatre, entre d'altres, i de fer que els interns desconnectin durant unes hores de la realitat penitenciària que viuen a diari. Algunes d'aquestes activitats aconsegueixen obrir les portes de la presó, com és el cas del **bàsquet**, que aquest any ha aconseguit portar un equip de fora per jugar contra els interns de Brians. Activitats d'aquest tipus obren les portes a la possibilitat d'apropament entre la societat i la presó.

El **taller de lectoescriptura**, on un grup d'interns s'encarreguen de fer que persones de 30, 40 o 50 anys aprenguin a llegir i escriure, dóna una formació bàsica a aquells interns que no han tngut accés a la educació bàsica. Aquesta activitat es realitza conjuntament amb els mestres del centre penitenciari, ja que l'educació fins al graduat escolar és obligatòria a les presons.

També hi ha activitats que centren els seus objectius en aconseguir una **major implicació dels interns** i incidir alhora sobre els seus coneixements i les seves formes d'expressió i relació amb la resta de companys, aspecte que moltes vegades presenta dèficits molt greus en els interns. En aquest àmbit estarien emmarcades les activitats com **teatre** i **grup de debat**.

Curs de formació "Presó i Reinserció"

3, 5, 10 i 12 de maig del 2000. Casa del Mar (Barcelona)

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

- *Oferir un curs de qualitat als voluntaris per complementar la seva formació*
- *Obrir els cursos a la participació de persones no relacionades amb el programa*

Una de les novetats d'aquest curs és que per primera vegada es feia obert al públic en general. L'assistència va ser de **60 persones**. El curs en total va tenir una durada de 16 hores, durant les quals els assistents van poder tractar i debatre sobre temes com les drogues a la presó, l'impacte psicològic, o les alternatives a la presó.

La inauguració del curs va anar a càrrec de **Jordi Turull**, Gerent de l'Institut Català del Voluntariat i de **Jordi Tolrà**, Director de la Fundació Autònoma Solidària i **Amand Calderó**, Subdirector General d'Institucions Penitenciàries que va explicar la situació actual de les presons catalanes i les possibilitats reals que hi tenen els reclusos.

La primera taula rodona del curs es va obrir amb la intervenció d'una interna en 2on grau en el Centre Penitenciari Brians. El Subdirector de Règim Intern del C.P. Brians, **Joan Carles Solé**, va donar la visió més oficial de la realitat del món penitenciari, mentre que la visió més teòrica va anar a càrrec del professor de Criminologia i Dret Penal a la UAB, **Josep Cid**. En darrer terme, un voluntari del programa, **David Martí**, va donar la visió que ell tenia, basant-se en l'experiència de treballar de forma regular amb els interns

La segona sessió va anar a càrrec de **Xavier Roca**, membre de la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació, i va ser un recorregut al llarg de la història de les drogues fins arribar a la situació actual de les drogues a les presons. Les ponències posteriors van aclarir, a gran part del públic assistent, quin és el funcionament penitenciari i com s'organitza una presó, a càrrec de **Paco Vicente**, Subdirector de dones en el Centre Penitenciari Brians, i quina és la funció i el paper que juguen en la situació del reclús les comissions d'assistència social, a càrrec de **Toni Jimènez**, treballador social.

La tercera sessió es va iniciar amb intervencions sobre els drets humans a la presó. La ponència, a càrrec de l'advocat i membre de Justícia i Pau, **Eduard Ibàñez**, es va centrar en els deures i els drets dels interns i com de vegades aquests drets no es compleixen, sobretot en presons de l'estranger. Tot seguit, **Marc Cerón**, membre de la **Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació**, va introduir al públic assistent en els diferents programes de tractament que existeixen actualment a les presons. Per finalitzar la jornada **Lluís Fernández**, psicòleg del Centre Penitenciari Brians, va reflexionar sobre el que realment implica travessar les parets d'una presó.

En la darrera sessió d'aquest curs, la professora de Dret Penal a la UAB, **Elena Larrauri**, va fer una exposició detallada sobre les diferents alternatives existents, en el nostre país i a l'estranger, per evitar l'entrada a la presó com a única condemna possible, i aconseguir així un menor impacte i posterior retrocés d'integració en la vida de les persones penades. El curs es va tancar amb una taula rodona on es va debatre sobre la realitat o utopia de la reinserció social. En aquest debat, es van fer aportacions molt interessants per part de les entitats convidades (**CREA** i **Engrunes**), i es va donar un missatge clar i esperançador per part de la Coordinadora dels programes de tractament de la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació, **Mercè Chacón**. També cal destacar la presència i participació voluntària d'un intern en 3er grau en el Centre Penitenciari Brians, a qui s'ha d'agrair, especialment, la seva participació ja que ho va fer dintre d'un dels pocs permisos de que disposa per sortir al carrer.

Finalitzades totes les ponències el president de la Fundació Autònoma Solidària, **Louis Lemkow,** va ser l'encarregat de cloure aquest primer curs de formació. Al mateix moment, es va fer entrega dels certificats d'assistència a totes aquelles persones que hi havien assistit.

Curs de formació pràctica a Brians

11 de desembre de 1999. Centre Penitenciari Brians

Objectiu:

[1] *Situar als voluntaris dintre del marc penitenciari, coneixent tant la estructura i funció de la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació, com la estructura i funcionament d'un centre penitenciari.*

La formació va anar dirigida a donar a conèixer als voluntaris la **estructura i el funcionament d'un centre penitenciari** en una primera part, i seguidament sobre el paper del voluntari i quina era la seva importància dintre dels centres penitenciaris. La sessió de tarda va ser més pràctica, i es va centrar en les **activitats concretes que realitzen els voluntaris a la presó**. Per aquest motiu, la educadora del centre va plantejar una sèrie de situacions que es podrien donar durant les activitats amb els interns, per tal que els voluntaris, en grups de treball, trobessin quina seria la forma més adequada d'actuar en aquella situació.

En el curs, on van assistir **29 voluntaris**, el tema que va aixecar més expectació va ser el de la droga dins de la presó i el tracte amb els interns consumidors. Es va debatre sobre la visió que té el centre dels voluntaris i el perquè de problemes de base que en certes ocasions segueixen dificultant la tasca de voluntariat.

Al finalitzar el seu curs tots els voluntaris van expressar la seva satisfacció, destacant sobretot la intervenció de la mestre **Isabel Jodar**. Tanmateix, des de la direcció del **Centre Penitenciari Brians** i la **Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació** se'ns va fer arribar l'enhorabona pel curs i l'alt grau de satisfacció que el centre penitenciari mostrava en vers la tasca feta pels voluntaris del PIP i per l'alt grau de participació activa durant la formació.

Programa de Salut

El Programa de Salut té per objectiu promoure hàbits de conducta saludable entre la comunitat universitària. Engegat l'any 1995, curs rere curs, ha impulsat campanyes i activitats d'informació i conscienciació sobre diverses problemàtiques, com ara la **prevenció de la SIDA**, les **malalties de transmissió sexual**, els efectes nocius de l'**abús de l'alcohol**, les **drogues de disseny**, o els trastorns en l'alimentació, la **diabetis**, **l'anorèxia** i la **bulímia**.

Aquest curs 1999-2000 el programa ha fet un salt qualitatiu, consistent en no només centrar-se en les activitats durant la Primavera de la Salut com anys anteriors, sinó crear un programa estable d'activitats, amb el suport de voluntaris i un tècnic de prevenció.

Les activitats del programa s'han centrat enguany en campanyes de sensibilització i informació sobre la SIDA, l'Anorèxia i la Bulímia nervioses, les Drogodependències i la Diabetis. Per portar a terme aquestes activitats s'ha comptat amb el suport del Programa per a la Prevenció i l'Assistència de la Sida del **Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya**, amb la col·laboració de diverses ONG, docents de la UAB, el Centre Assistencial dede salut de la UAB i voluntaris del Programa.

Reorganització del programa de Salut

El Programa de Salut ha reorientat bona part de les seves activitats i les ha fet extensibles a tot actuacions durant tot el curs acadèmic, la qual cosa ha permès incrementar el coneixement del programa entre la comunitat universitària. De la mateixa manera, s'ha creat una base de dades de col·laboradors, i una d'entitats relacionades amb la promoció de la salut i la prevenció d'hàbits de risc per a la salut.

Creació i formació de l'equip de voluntaris

El mes de març es va fer una crida al Campus de la UAB per a incorporar nous voluntaris. A aquesta crida hi van respondre 48 estudiants, dels quals **37 es van apuntar al voluntariat de salut**.

Els voluntaris del programa han estat formats en la prevenció de la Sida, les drogodependències, l'anorèxia i la bulímia nervioses i la diabetis a través de cursos de formació, conferències, tallers i taules rodones que ha organitzat el programa.

La formació en VIH/SIDA ha anat a càrrec de **SIDA STUDI** i **ACTUA Vallès**. Aquestes entitats han fet dos cursos en els quals s'ha format als voluntaris per que ells mateixos puguin informar als universitaris en les parades informatives que organitza el programa i per que puguin fer xerrades i tallers de sexe segur.

Les tasques dels voluntaris s'han centrat en organitzar les diades de sensibilització al Campus, donar informació sobre conductes saludables als estudiants i confeccionar materials de sensibilització amb l'ajuda del tècnic de Salut.

Generació d'una dinàmica regular d'activitats

El Programa ha desenvolupat les seves activitats de forma regular durant tot el curs, amb una periodicitat variable entre activitats setmanals i mensuals. Això representa un canvi respecte al concepte del programa d'anys anteriors, on només es programaven activitats concretes en determinats moments del curs, com ara el Dia Mundial de la SIDA i la Primavera de la Salut.

Enguany s'han organitzat **6 tallers de sexe segur**, un curs de **formació sobre drogodependències**, un curs de **formació sobre la SIDA**, la setmana dels trastorns alimentaris, amb l'anorèxia i la bulímia, la setmana de la diabetis, la setmana de les drogodependències, les Jornades sobre la SIDA a la UAB i la Festa de la Salut, totes elles implicant diversos dies d'activitats, conferències, exposicions i tallers pràctics.

Edició de materials de sensibilització i informació

S'han editat i distribuït entre la comunitat universitària 2 tríptics de prevenció, dissenyats en un format jove per captar l'atenció dels estudiants de la UAB sobre l'anorèxia i la bulímia nervioses *"No t'enganyis Acceptat!"* i un sobre l'ús del preservatiu i la prevenció de la Sida *"Posa un condó a la teva vida!"*.

També s'ha editat un **test sobre sexe segur** i fulletons informatius del programa de salut. El tríptic sobre l'anorèxia i la Bulímia va comptar amb la supervisió de **Rosa Maria Raich**, professora de la Facultat de Psicologia de la UAB i amb l'**Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia**.

Per a la difusió de les activitats al campus s'han confeccionat **12 pancartes**, s'han repartit més de **2000 octavetes** i s'han penjat uns **3000 cartells**.

Signatura i renovació de convenis

El Programa de Salut ha renovat el conveni que es tenia amb el **Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya** per desenvolupar activitats de promoció de la salut i prevenció de la SIDA. Dins el mateix esquema, s'ha signat un conveni amb la **Fundació Salut i Comunitat** per dur al campus de la UAB un projecte sobre la prevenció de les drogues i el seu consum responsable.

Dia Mundial de la SIDA a la UAB

1 de desembre de 1999. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Joffre Carrera

Objectiu

Sensibilitzar a la comunitat universitària de la importància de la prevenció de la SIDA.

El dia 1 de desembre el Programa de Salut, va organitzar un conjunt d'activitats en motiu del **Dia Mundial de Lluita Contra la Sida** a la Plaça Cívica, amb la col·laboració dels voluntaris de les entitats convidades, i amb el suport del **Programa per a la Prevenció i Assistència de la Sida del Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya**. La diada va ser un èxit donat l'interès demostrat per la comunitat universitària en els temes de la prevenció de la Sida i la utilització del preservatiu.

Tallers de sexe-segur

Coordinats per **Pere Ducet** i **Mar Moliné**, tècnics d'educació sexual, van tenir una valoració per part dels participants molt positiva, que es va notar en la gran participació dels assistents en els tallers donada la gran quantitat de preguntes i comentaris sobre el tema. Això ho demostra el fet que el taller s'allargà en els tres casos fins a les dues hores. Un d'aquests talers va tenir lloc al **Club de Residents de la Vila Universitària** amb una gran participació del públic assistent.

Mostra d'entitats de Lluita Contra la Sida

A la mostra d'entitats hi van participar les entitats **Sida Studi**, l'**Associació Ciutadana Anti-Sida de Catalunya**, **ACTUA Vallès** i el **Programa de Salut de la Fundació Autònoma Solidària**. Aquesta mostra estava situada a la Plaça Cívica del Campus de la UAB, on cadascuna de les entitats disposava d'una

carpa amb una taula, facilitades per la Fundació Autònoma Solidària, on s'oferia informació sobre la Sida i sobre les activitats que realitzen aquestes associacions.

Exposició de cartells VIH-SIDA

L'Exposició de cartells sobre VIH-SIDA va consistir en **20 cartells** cedits per l'associació Sida Studi i tres cartells realitzats pels voluntaris del Programa de Salut. Aquesta exposició estava localitzada envoltant les carpes informatives de les entitats

Plafó Solidari

El programa va instal·lar un Plafó Solidari amb la finalitat de fer participar a la comunitat universitària en el Dia Mundial de la Sida, construint un **llaç gegant** fet per llaços més petits i donant l'opció a la gent per a escriure frases significatives. El plafó, amb el lema **"Participa!"** tenia una mida de 2x 4 metres i es va omplir en la seva totalitat.

Els voluntaris del programa de Salut van informar en tot moment la gent sobre el voluntariat de Salut i van repartir més de **1500 preservatius** amb els tríptics "posa un condó a la teva vida!" editats pel Programa de Salut.

Actuació de la Colla Castellera "Els Ganàpies"

A les 14:00 hores va tenir lloc l'actuació dels "**Ganàpies**" que va consistir en un **pilar de quatre** i el desplegament d'una pancarta amb el lema "La SIDA és cosa de tots". Posteriorment es va procedir a la lectura del **"Comunicat Conjunt del Dia Mundial de la SIDA"**.

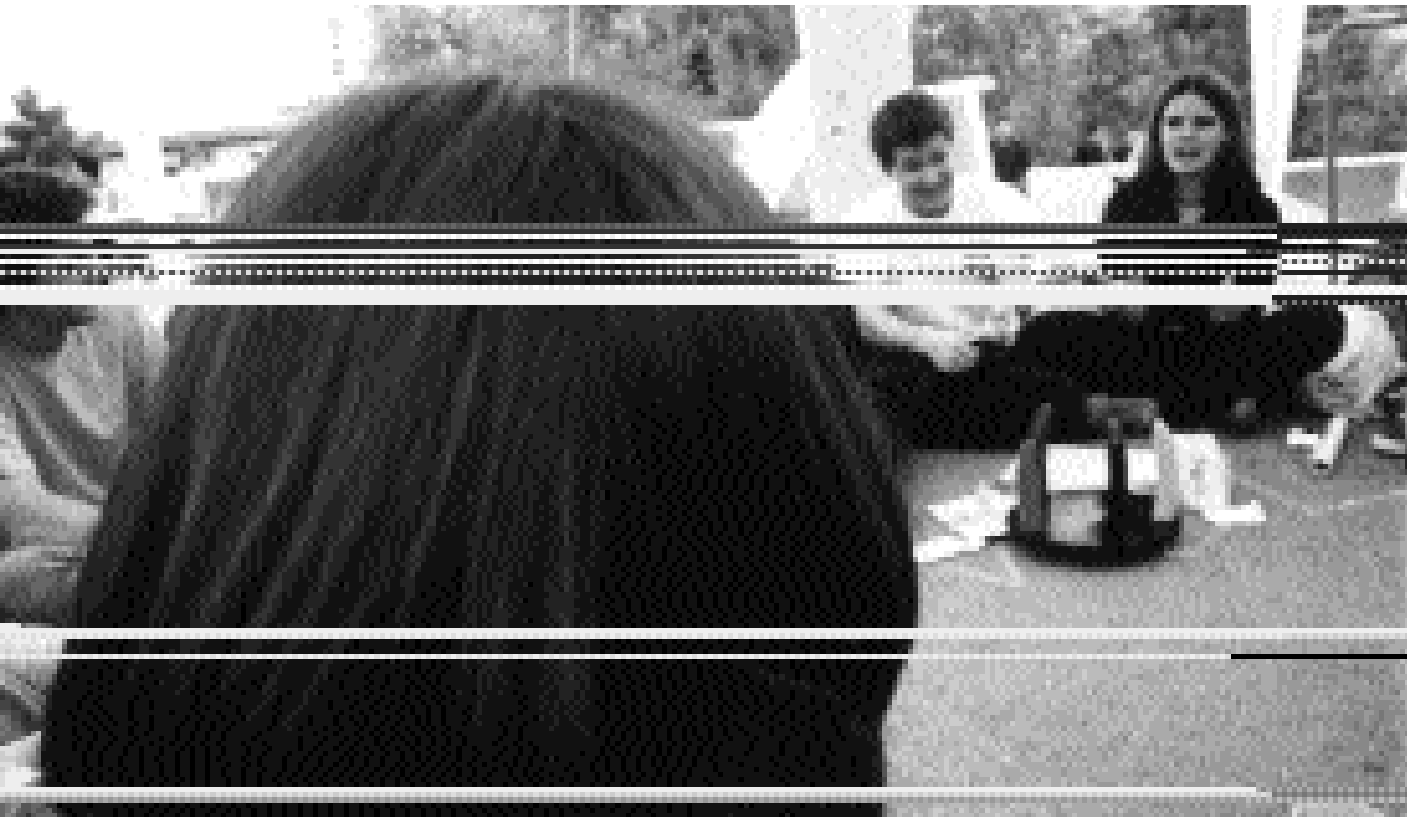

Fotografia: Marc Guillen

Taller de Sexe Segur a la Plaça Cívica de la UAB. Aquests tallers van comptar amb una gran participació de tots els assistents, que van expressar les seves preguntes i inquietuds.

Jornades d'Informació i formació sobre la SIDA a la UAB

Maig del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Jordi Bassedas

Objectiu

- *Donar a conèixer a la comunitat universitària el treball que s'està fent des de les administracions i les ONG per a la prevenció i conscienciació de la població en les seves conductes sexuals i socials per disminuir el risc de la Sida.*
- *Formar en VIH-SIDA als voluntaris del programa i altres universitaris.*

Curs de formació "VIH-SIDA, CAL SABER!" .

Aquest curs va ser impartit per professionals de l'**Associació SIDA STUDI** i anava encaminat a formar futurs professionals de l'educació, psicòlegs i sociosanitaris. Aquest curs va estar repartit en dues sessions, en la primera es van explicar les vies de transmissió del virus de la Sida, les característiques del mateix i les diferents formes d'evitar el contagi. En la segona sessió es van explicar diferents situacions en les que es poden trobar els futurs professionals que treballin en Vih-sida i com treballar a nivell d'actituds i no només informatiu amb els futurs usuaris amb els que es poden trobar.

Conferències i taules rodones

La taula rodona ***"La Sida i tu: Ja estàs al cas?, segur?"*** va comptar amb **Ramon Bayés**, professor de la Facultat de Psicologia de la UAB; **Amparo Romaguera** del **Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida a Catalunya** (CEESCAT) i **Lluís Casals**, de la **Fundació Salut i Comunitat**. Els ponents van exposar aspectes de la Sida a Catalunya, la realitat de la malaltia a través de les dades que va proporcionar el CEESCAT i una visió psicològica i de prevenció de la Sida amb la intervenció de Ramon Bayés.

La xerrada ***"Sexualitat i Sida"*** va anar a càrrec de **Pere Ducet** i **Mar Moliné**, educadors socials que treballen en la prevenció del VIH/SIDA a través de tallers de Sexe Segur. Aquests van explicar la seva trajectòria professional com agents de salut en matèria de prevenció i com han anat evolucionant en les diferents formes de fer els tallers, al principi només feien tallers purament informatius, però més endavant es van adonar que s'han de treballar les actituds: la negociació del preservatiu, saber dir no, etc...

La conferència *"La sida avui: com prevenir-la?"* va comptar amb **Albert Giménez**, director del **Programa per a la Prevenció i Assistència de la Sida** del Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya; **Teresa Espanyol**, de la **Fundació Lucía Sida Pediàtric** i **Josep Lluís Fernàndez**, cap de la **Unitat de Malalties Tropicals del CAP de Ciutat Vella** de Barcelona. Albert Giménez va explicar quina és la política en matèria de VIH/SIDA de la Generalitat de Catalunya i va fer un recordatori de les dades epidemiològiques en què es troba Catalunya actualment i el preocupant increment de casos en les relacions heterosexuals. Teresa Espanyol, per la seva banda, va exposar en què consisteix la Fundació Lucía i els seus objectius: donar ajuda psicològica i social als nens afectats per el VIH, promoure campanyes divulgatives d'informació i concedir beques i ajudes econòmiques per la realització de treballs d'investigació sobre la Sida. Finalment, Josep Lluís Fernàndez va explicar la feina de prevenció de la Sida que fan des del CAP de Ciutat Vella amb immigrants, sobretot d'origen subsaharià, i les diferencies en quant a tècniques de prevenció que s'han d'emprar amb diferents col·lectius depenent del seu origen i cultura.

Tallers de Prevenció de la Sida

Organitzats per **Pere Ducet** i **Mar Moliné**, els tallers de prevenció de la Sida es van estructurar en dues parts: en la primera es parlava del VIH/SIDA i de les vies de transmissió i en la segona part els talleristes i els assistents dialogaven sobre experiències pròpies i dubtes que tenien sobre la temàtica.

Projecció del curt "POSITIVO"

El dia 17 de maig es va projectar a l'Aula Magna de la Facultat de Ciències de la Comunicació el curt *"Positivo"* de **Pilar García Elegido**, nominat als Goya com a millor curtmetratge documental i seleccionat, nominat i premiat a diversos festivals de cinema. Aquest curt és un **documental de 30 minuts** de durada que narra el testimoni d'una persona seropositiva, l'evolució de la malaltia, els sentiments davant els canvis que experimenta, etc. Posteriorment a la projecció es va generar un debat que van conduir **Josep Maria Tomás** (protagonista del curt) i **Xavier Franquet** membres del **Grup de treball sobre tractaments del VIH** (GTt). El debat va comptar amb la presència de dues persones seropositives que es mostraven amb absoluta normalitat davant el públic assistent a l'acte.

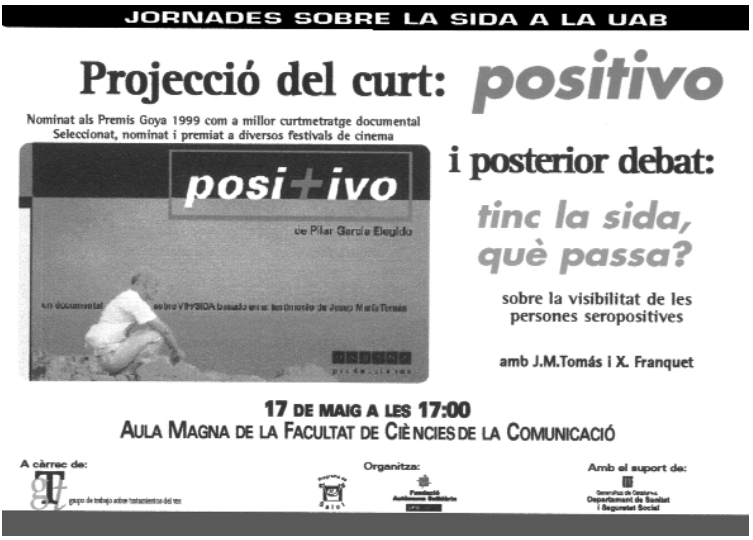

Exposició “Posa-t’ho al cap, i tu com ho veus?” a la UAB

25 de maig del 2000. Estació de FGC “Universitat Autònoma”

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

[1] *Acostar als estudiants universitaris la realitat de la SIDA i la importància i facilitat de la prevenció.*

L'exposició consta de **500 obres** realitzades per **joves d'entre 15 a 30 anys** de tot l'Estat espanyol, que es van presentar al concurs convocat per la Fundació Anti-Sida d’Espanya per tal de servir com a fons per la part gràfica de la campanya "*El condón, Póntelo en la cabeza*". Totes les obres tenen per tema el preservatiu i la importància de la seva utilització.

La inauguració de l'exposició va tenir lloc el dia 25 de maig i van assistir-hi el rector de la UAB, **Carles Solà**, **Joan Colom**, director dels **Programes de Drogodependències i Sida** de la Generalitat de Catalunya, **Miquel Llevat**, director de **Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya**, **Josep Torres**, president de la **Fundació Anti-Sida d'Espanya**, **Vicenç Sellés**, patró de la Fundació Autònoma Solidària i **Jordi Tolrà**, director de la Fundació Autònoma Solidària. Els parlaments van remarcar la importància de portar l’exposició a la UAB i la necessitat que iniciatives com aquesta segueixin sorgint per tal d'aturar la proliferació d'aquesta malaltia.

Formant part de l'exposició a l'estació dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, al **Restaurant “La Plaça**" a la Plaça Cívica de la UAB, es van penjar **8 banderoles** amb els dissenys guanyadors i **2 cartells** de l'exposició, que van servir de reclam per a la comunitat universitària perquè assistissin a veure la totalitat de l’exposició.

Curs de formació "Els Universitaris i les drogodependències"

11, 12 i 13 d'abril. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Jordi Bassedas

Objectiu

[1] *Formar els assistents en el tractament de les drogodependències i en el treball amb els usuaris o ex-usuaris.*

En aquest curs de formació es van tractar diferents maneres de treballar les drogodependències: el treball amb usuaris o ex-usuaris de drogues, el treball d'investigació que es fa a la UAB i les diferents intervencions educatives que es poden dur a terme per prevenir o disminuir les drogodependències en els joves.

La primera de les sessions, anomenada "Com treballem en la prevenció de les drogues" va anar a càrrec de **Jokin Goiburu**, Educador Social i **Joan Ayra**, agent de Salut, membres de l'**Agrupació d'Usuaris/es i Professionals entorn de l'Autobús de Metadona** (AUPA'M). Els ponents van explicar en què consisteix el treball de la seva agrupació: intercanvi de xeringues, treball social amb els usuaris de drogues per via parenteral i formació d'ex-usuaris de drogues per a ser **agents de salut**. La sessió es va dedicar a mostrar com es treballa per a reduir riscos i prevenir en el consum de drogues si la intervenció es fa d'igual a igual.

La segona sessió va anar a càrrec de **Núria Ferré Suana**, professora de Psicofarmacologia de la UAB, **Pau Cendón**, metge de la **Unitat d'Assistència Primària del Servei Assistencial de Salut** i **Carmen López**, Psicòloga de la **Unitat d'Assistència Psicològica** del Servei Assistencial de Salut de la UAB. En aquesta sessió hi van haver tres perspectives sobre les drogodependències: Núria Ferré va explicar els efectes físics i psicològics que provoquen les drogues (addicció, tolerància) i la diferència entre els diferents tipus de subs-

tàncies. Pau Cendón va basar la seva intervenció en la **problemàtica del tabac**, que és la droga més comú entre la comunitat universitària i una de les que crea més addicció. Carmen López va explicar, com darrera dels casos de trastorns psicològics que arriben al dispensari de la UAB hi ha, sovint, problemes de drogues i que moltes addiccions tenen el seu inici a la universitat i degut a la pressió de grup.

Presentació de l'experiència d'una associació d'ajuda mútua

Aquesta sessió va anar a càrrec de dos representants de l'entitat **Alcohòlics Anònims** que van exposar les seves experiències personals dins el grup dels alcohòlics anònims. L'exposició dels dos ponents va descriure, en primer lloc com era la seva vida abans d'entrar en el grup, posteriorment van exposar el funcionament dins el grup.

D'aquesta sessió cal destacar que l'experiència dels grups d'ajuda mútua, entesa des de la perspectiva d'**Alcohòlics Anònims**, té similituds i diferències amb altres grups. En aquests grups no existeix un especialista que dirigeixi els grups, ja que els propis alcohòlics no accepten cap autoritat. Tampoc existeix, com en altres grups una classificació i organització dels grups segons les característiques dels seus membres, és a dir són grups oberts, de forma que qualsevol que vulgui assistir, encara que sigui un visitant, ho pot fer.

Intervenció educativa en el cap de la prevenció de les drogues

Aquesta sessió va anar a càrrec de **Carles Sedó**, Tècnic de prevenció de l'**Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet**, qui va exposar diferents maneres de prevenir i tractar les drogodependències, així com una visió dels patrons de consum de drogues entre els joves. Els diferents models de prevenció que va explicar van servir perquè els voluntaris es fessin amb la idea que la prevenció no és només donar informació, sinó que cal fer una intervenció educativa. També va remarcar la importància de tractar els joves com a adults i de fer una prevenció d'igual a igual. El ponent va afegir que cal reforçar, positivament, als que decideixen no prendre drogues i no només fer intervencions amb els que consumeixen.

Parada informativa del Voluntariat de Salut durant el curs de formació.

El dia 12 d'abril el Programa de Salut va muntar, a la Plaça Cívica, una parada informativa sobre les drogues. En aquesta parada els voluntaris van repartir informació sobre diferents ONG que treballen en l'àmbit de les drogodependències, informació de l'**Òrgan Tècnic de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya** i informació del Programa de Salut de la Fundació Autònoma Solidària.

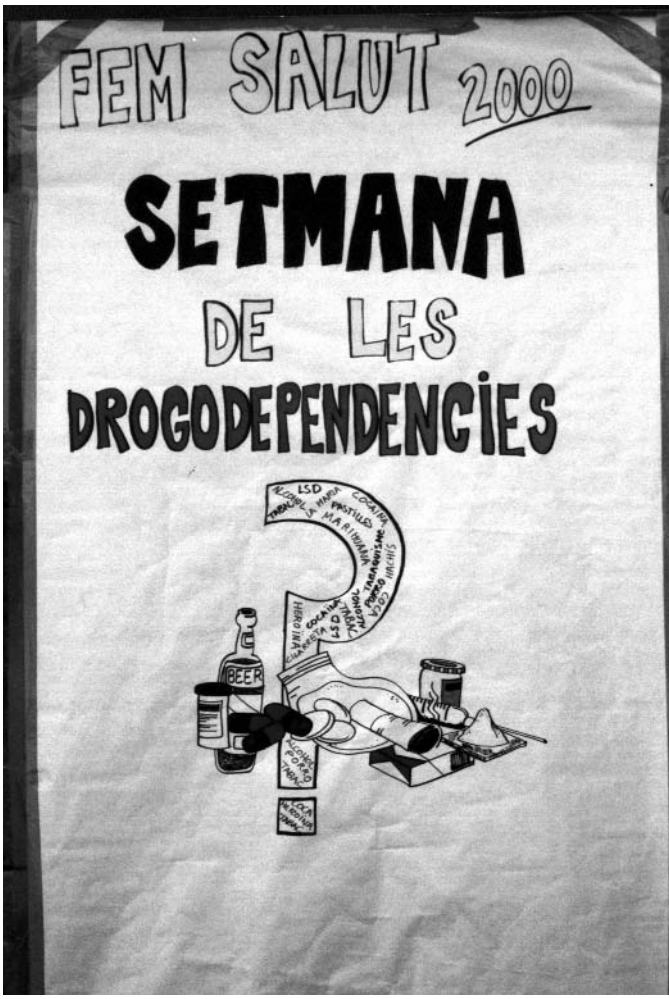

Setmana sobre l'Anorèxia i la Bulímia

14 i 16 de maig del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

[1] *Donar informació especialitzada sobre els trastorns de la conducta alimentaria centrada en la problemàtica de l'anorèxia i la bulímia en els joves.*

En el marc d'aquesta setmana es va realitzar una conferència que va anar a càrrec de **Rosa Maria Raich**, professora titular del **Departament de Psicologia Social i Psicologia de la Salut** de la UAB i d'**Isabel Maria Sànchez**, psicòloga de la **Unitat de Trastorns de l'Alimentació de l'Hospital de Bellvitge** i membre de l'ACAB. **Rosa Maria Raich** va explicar quins són els **trastorns de la conducta alimentaria** que afecten més als joves: l'anorèxia i la bulímia i quin és el seu procés. Va presentar un **estudi** que s'ha fet a la UAB, en el que es remarca que el 41% de les noies i el 51% dels nois estan insatisfets pel seu pes. **Isabel Maria Sànchez** va exposar quins són els factors que hi predisposen i quins són els factors precipitants que poden portar que un jove tingui trastorns de la conducta alimentària. Les dues ponents van remarcar el fet que la **pressió social i dels mitjans de comunicació** sobre els models de bellesa, han incidit en la situació actual de molts joves, noies sobretot que pateixen trastorns de la conducta alimentaria.

Posteriorment van tenir lloc dos tallers, realitzats pels membres de l'**Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia** (ACAB) **Silvina Gimpelewicz**, psicòloga i **Carlos Jiménez**, treballador social, on explicaven, de forma pràctica, què són l'anorèxia i la bulímia nervioses, com es pot arribar a desenvolupar la malaltia, com actuen les noies i nois que pateixen aquests trastorns de la conducta alimentària i com funcionen els **Grups d'Ajuda Mútua** (GAM).

Festa de la Salut a la UAB

17 de maig del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

[1] *Donar a conèixer a la comunitat universitària entitats i institucions que es dediquen a la promoció de la salut..*

La **Festa de la Salut a la UAB** es va plantejar com una **mostra a la comunitat universitària** de diferents entitats i associacions de **promoció de la salut**. En aquesta mostra hi havia diverses entitats que van exposar el treball que fan i repartir informació sobre la seva entitat. A la mostra hi eren presents el **Departament de Sanitat i Seguretat Social**, **Associació Anti-Sida de Catalunya**, **Associació VIH-DA**, **ACTUA Vallès**, **Grup de Treball sobre els Tractaments del VIH (GtT)**, **Associació SIDA STUDI**, l'**Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia (ACAB**), l'**Associació de Diabètics de Catalunya (ADC)**, **SPOTT**, **Energy Control, AUPA'M** i l'**Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet**. La Festa va tenir la col·laboració del consorci **Plaça Cívica SA** i el **Restaurant La Plaça**.

A partir de les 12 del migdia hi va haver, una **exposició de projectes i experiències** on van participar l'associació **VIH-DA** i **ACTUA Vallès**, sobre VIH/SIDA i **SPOTT** i **AUPA'M** amb el seus projectes sobre drogues.

Els voluntaris del Programa de Salut van oferir als més de **100 assistents** un esmorzar que va consistir en una peça de fruita, un tè gelat, un suc de fruita i una pasta. Aquests van repartir tríptics de la campanya "**Posa un condó a la teva vida**!", de l'anorèxia i la bulímia "**No t'enganyis, acceptat**" i preservatius cedits per **SIDA STUDI**. Finalment es va **fer una enquesta sobre 100 persones** sobre l'ús del preservatiu.

Programa de Voluntariat

El programa de voluntariat de la FAS ha dut a terme, al llarg del curs 1999/2000, tasques de difusió i promoció, informació, atenció personalitzada als estudiants i tasques de suport a altres programes.

Incorporació de nous voluntaris als programes

Aquest curs s'han incorporat **69 nous voluntaris** als programes socials de la Fundació Autònoma Solidària. Aquests voluntaris han rebut una formació bàsica sobre el voluntariat i l'associacionisme en els cursos de formació per a voluntaris, i han estat **assegurats** per tot el curs. Aquest curs s'ha posat en marxa el **Carnet del Voluntari**, merament identificatiu actualment, però que es preveu que augmenti les seves funcionalitats en un futur.

Assentament d'una dinàmica de difusió al campus

S'ha promocionat la participació voluntària en els programes socials i de voluntariat gestionats per la Fundació Autònoma Solidària (PIP, Voluntariat Hospitalari, Programa de Salut, PIUNE, Voluntaris per Bòsnia) i per altres programes que es desenvolupen al campus com són el Voluntariat Lingüístic, el Voluntariat mediambiental, Voluntaris pel Sàhara, Moviment per la Pau, Cultura en Viu o el Servei d'Activitat Física.

Fruit d'aquesta difusió, aquest curs, l'Oficina del Voluntariat ha rebut **438 noves sol·licituds d'estudiants** que volien participar en algun dels programes de voluntariat que ofereix la universitat. Aquestes sol·licituds han passat a formar part de la Borsa del Voluntariat que està formada per **2800 estudiants de la UAB**. Aquests estudiants han rebut quatre vegades, al llarg del curs, la revista ***Empenta!***. Així mateix, a principi de curs van rebre informació sobre dues activitats que són d'utilitat per presentar els programes de voluntariat, la Festa Major de la UAB i l'acte d'agraïment als voluntaris del curs 1998/1999.

Derivació de les incorporacions de la Borsa del Voluntariat als Programes

El voluntariat ha estat promocionat mitjançant campanyes i actes de difusió oberts al campus per donar a conèixer a la comunitat universitària l'oferta a la qual poden acollir-se. Fruit d'això, l'Oficina del Voluntariat ha derivat 438 noves sol·licituds d'informació i col·laboració als programes per tal que aquests puguin fer una **gestió més ràpida i adequada de les demandes dels universitaris**.

Tot i la difusió que es pugui fer a principi de curs del voluntariat a la UAB, molts estudiants accedeixen a l'Oficina del Voluntariat a través d'altres mitjans, ja sigui, per què han conegut els programes de la FAS a través de les activitats realitzades altres cursos, ja sigui, per què coneixen algun company que els ha informat de l'existència del voluntariat.

Presentació i utilització de les exposicions sobre el Voluntariat

Una bona manera de difondre els programes de voluntariat de la UAB és a través d'exposicions, ja que quan es munta una exposició, aquesta és vista per centenars de persones de la comunitat universitària que poden apreciar el fruit de la feina dels programes de voluntariat. Gràcies al gran nombre d'activitats de voluntariat dutes a terme a la UAB, la Fundació Autònoma Solidària ha pogut confeccionar un gran arxiu fotogràfic que ha permès, a l'Oficina del Voluntariat realitzar **dues exposicions** que reflecteixen molt gràficament quines són les activitats de voluntariat que duen a terme els diferents programes. Una de les exposicions -la del **voluntariat**- mostra tots els programes de la FAS i de la resta de la UAB, **la segona exposició és la del PIUNE**. L'exposició del voluntariat va ser inaugurada per a l'Acte d'agraïment als voluntaris, posteriorment ha estat muntada en quatre ocasions més: per la Festa Major de la UAB, a la presentació de la Fundació Autònoma Solidària, durant les Jornades de Portes Obertes i les Jornades del Mediador d'Integració.

Augment de la utilització del Punt d'Informació per part de les entitats de fora de la UAB

El Punt d'Informació del Voluntariat ha enviat informació dels seus serveis a més de **110 entitats**, de les quals ja s'està fent difusió regular de les seves activitats en 25 casos.

De la mateixa manera, s'han **derivat voluntaris a 5 entitats**, que han trobat el seu lloc dins aquestes entitats. Des de l'Oficina del Voluntariat s'ha col·laborat en la gestió de l'espai i les matriculacions del **Curs de Monitors a la UAB** organitzat per la **Fundació Pere Tarrés**.

Reconeixement de les activitats formatives com a crèdits de lliure elecció

La Comissió Acadèmica va aprovar la **concessió de 5 crèdits de lliure elecció als estudiants que hagin participat activament en les accions formatives i de solidaritat dels programes socials de la FAS** durant tot el curs. Aquesta concessió s'ha renovat pel proper curs.

Campanya de Sensibilització i Solidaritat amb Moçambic

La Fundació Autònoma Solidària, a través de l'Oficina del Voluntariat, ha posat en marxa diverses accions destinades a conscienciar la comunitat universitària sobre la situació en què estava vivint Moçambic després de les inundacions que van afectar el país i a recollir material i fons d'ajuda. A més de les conferències sobre la situació dels afectats pel desastre, es va impulsar una **recollida de material** i diners que va permetre enviar, a través de la **Comunitat de Sant Egidi** la quantitat de **roba i material sanitari** recollida.

Punt d'Informació del Voluntariat

Fotografia: Marc Guillen

Des del Punt d'Informació del Voluntariat de l'Oficina del Voluntariat, s'han atès, de forma personalitzada, tots els estudiants que cerquen informació sobre el món del voluntariat. Diàriament, s'han rebut consultes de tot tipus ja sigui via telefònica o personalment, ja sigui per informar-se o per col·laborar. Aquestes consultes són fetes tant per entitats com per estudiants.

Servei a les entitats

A part d'informar sobre els programes de voluntariat de la Fundació Autònoma Solidària i de les activitats de voluntariat de la UAB, l'Oficina del Voluntariat també ofereix informació sobre tot tipus d'entitats de voluntariat. Per tal de poder informar de les activitats que realitzen les entitats no pertanyents a la UAB, s'han mantingut contactes amb **110 entitats**, la relació amb les quals ha variat des d'un simple contacte fins la concreció d'actuacions conjuntes i la col·laboració en campanyes. Algunes d'aquestes entitats han fet arribar informació la informació de les seves activitats, perquè l'Oficina del Voluntariat les difongui per tot el campus. Aquest és un altre àmbit de l'Oficina del Voluntariat: informar d'activitats puntuals d'entitats de voluntariat externes a la UAB. S'ha col·laborat amb les següents entitats i campanyes:

Acció Solidària Contra l'Atur, ADSIS, Amics de la Bici, Amics de la Gent Gran, Campanya pel Deute Extern, Campanya Venezuela-Ya, Càritas, Centre Cristià dels Universitaris, Centre Ocupacional Can Carreras, Cooperacció, Creu Roja, DEPANA, Escoles Garbí, Federació Catalana de Voluntariat Social, SOS Racisme, Fundació Barberà Promocions, Fundació Catalana d'Espina Bífida, Fundació Escoles Garbí, Fundació Pachamana, Fundació Pere Tarrés, Fundació Relleu, Fundació Rosa Sensat, INCAVOL, Món-3,

Moviment per la Pau, PRODIS, Punt de Voluntariat de Sabadell, Servei Civil internacional, Setem, Torre Jussana.

Informació personalitzada

El Punt d'Informació ha atès **més de 1000 consultes telefòniques i d'atenció personal**, la majoria de les quals anaven destinades a conèixer els programes socials i de voluntariat de la Fundació, o a informar-se de campanyes i activitats concretes organitzades ja sigui per la FAS com per altres associacions de la UAB.

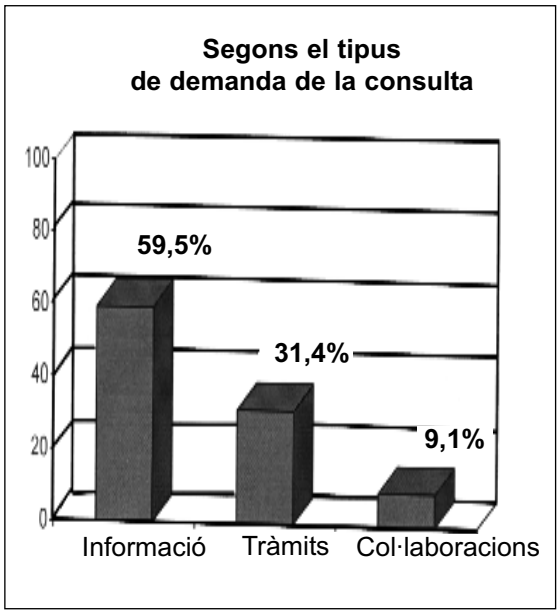

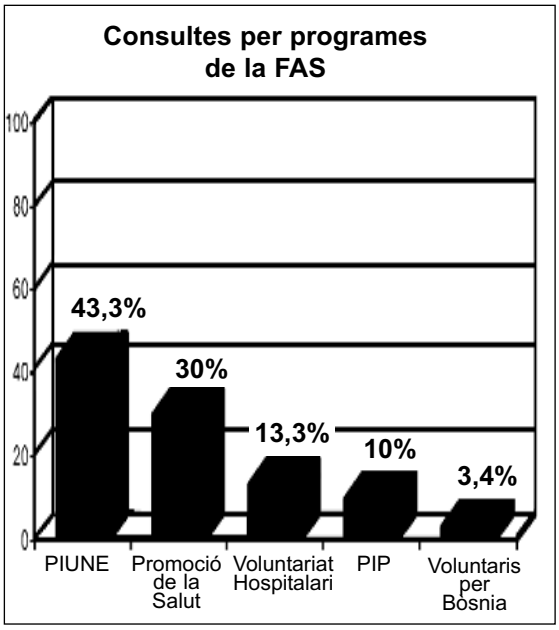

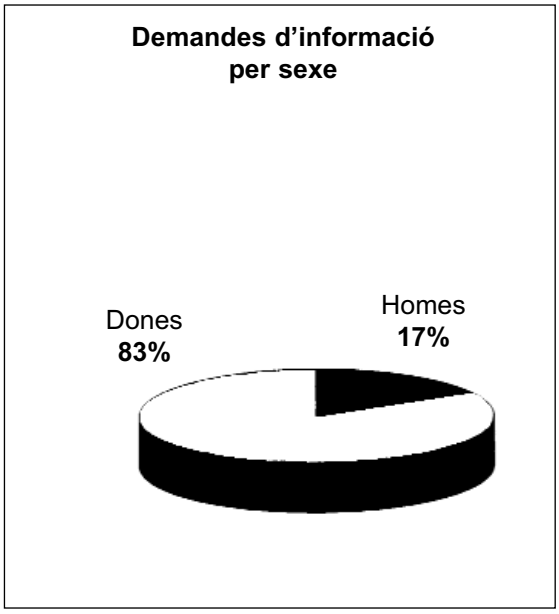

Festa Major de la UAB

23 d'octubre del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

1 *Donar a conèixer a la comunitat universitària les propostes de la FAS de voluntariat d'una forma lúdica i amena.*

El dia 23 d'octubre es va celebrar la Festa Major de la UAB. Dins el marc d'aquesta festivitat la Fundació Autònoma Solidària va "sortir al carrer". Els diferents programes de la FAS van muntar parades informatives, barres de bar o festes. Un any més l'Oficina del Voluntariat va estar present a la Festa Major formant part de la fira d'associacions on va situar un estand informatiu amb una exposició de les diferents activitats que duen a terme els programes de voluntariat de la Fundació Autònoma Solidària i de la UAB. Des de l'Oficina del Voluntariat es va fer una tramesa a **438 estudiants** convidant-los a participar a la Festa major i a visitar les paradetes de la Fundació Autònoma Solidària. Cinc col·laboradors de l'Oficina del Voluntariat es van disfressar de Superman, seguint el lema **No cal ser Superman per fer una universitat més solidària**, van repartir **4.000 octavetes** en les que s'animava la comunitat universitària a participar en el món del voluntariat.

A la paradeta del l'Oficina del Voluntariat es va rebre i es va informar totes aquelles persones que desitjaven rebre informació sobre tot el que té a veure amb el **món del voluntariat**. Totes aquelles persones que, després de ser assessorades, decidien que volien col·laborar en algun dels programes de voluntariat de la UAB, se'ls convidava a parlar amb els responsables del programa en qüestió per que s'hi poguessin incorporar el més aviat possible.

Acte d'agraïment als voluntaris

15 de novembre del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

[1] *Agrair als voluntaris que van col·laborar durant el curs amb els programes socials i de voluntariat de la UAB i fer un balanç dels resultats del curs.*

La Universitat Autònoma de Barcelona va reconèixer la tasca que els seus voluntaris van fer durant el curs 1998/99 amb un acte oficial que es va celebrar el dia 15 de novembre a la Sala d'Actes del Rectorat. Davant d'unes dues-centes persones, el Rector de la UAB, **Carles Solà**, va destacar la importància de la feina que desenvolupen els voluntaris al campus i va mostrar la seva satisfacció davant l'elevat índex de voluntaris.

Els estudiants que van col·laborar amb els programes de la FAS durant el curs passat, van rebre de mans del Rector i del president de la Fundació Autònoma Solidària, **Louis Lemkow**, els **diplomes-certificat** que acreditaven la seva participació com a voluntaris.

Durant l'acte es va fer balanç del voluntariat a la UAB i de l'evolució de l'índex de voluntaris i els nous projectes de la Fundació Autònoma Solidària.

Aquest acte va servir també per inaugurar l'**Exposició del Voluntariat**. En aquesta es mostren imatges de les diferents activitats que els voluntaris dels programes de voluntariat duen a terme. L'exposició ha estat possible gràcies a la feina dels col·laboradors i objectors que treballen com a fotògrafs i han ofert els seus serveis a la FAS.

Presentació de la nova plana web del voluntariat

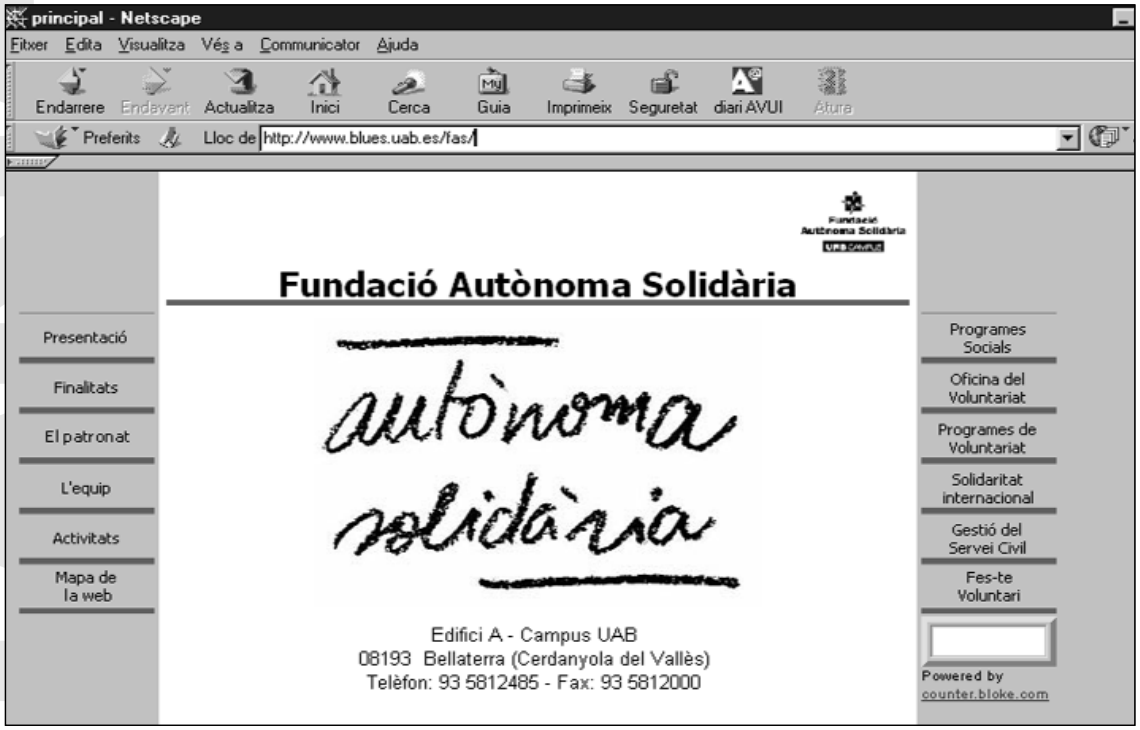

Objectiu

1 *Adaptar-se als nous mitjans de comunicació i difusió digitals per donar a conèixer l'oferta que té la Fundació respecte al Voluntariat i la Solidaritat.*

Aquest curs ha entrat en servei la nova pàgina web de la Fundació Autònoma Solidària, que dóna informació sobre l'oferta de **voluntariat i solidaritat** que hi ha a la UAB. Aquesta pàgina web, amb un contingut molt visual sobre el paper de la Fundació i sobre els programes que aquesta desenvolupa, vol convertir-se, en breu, en el **punt de referència** de la solidaritat i el voluntariat dins el campus de la UAB i en els municipis més propers a la UAB.

Partint de la base de donar informació, hom pot accedir a **informació** sobre les activitats que du a terme la Fundació i els seus programes, **apuntar-se** a fer de voluntari per Internet, estar al dia de l'actualitat de la Fundació, o bé posar-se en contacte amb els **principals portals de voluntariat** i acció solidària de Catalunya.

Juntament amb la pàgina web, s'ha posat en marxa una **llista de correu electrònic** pels voluntaris que poden fer les seves consultes i rebre la resposta via aquest procediment.

Formació dels Voluntaris

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

[1] *Donar als voluntaris una formació adequada a la tasca que han de desenvolupar, per tal que puguin dur a terme aquesta de la forma més efectiva possible i que satisfagui les demandes dels usuaris dels programes.*

Amb aquesta finalitat, els voluntaris reben cursos al llarg de tot l'any, començant per una **formació inicial** destinada a servir-los d'**introducció en el món del voluntariat**, de les ONG i dels **valors** que genera el **món associatiu**. Aquest curs, de caire general, també dóna a conèixer la Fundació Autònoma Solidària i els programes que està duent a terme, per reforçar la imatge de sinèrgia i actuació conjunta envers la integració dels col·lectius més desafavorits dins i fora de la universitat. Posteriorment el voluntari passa a rebre una **formació més específica del camp** i el programa en el que han de col·laborar, amb continguts sobre les especificitats del treball voluntari en el seu camp d'actuació, les altres entitats que també estan treballant-hi, i les **nocions bàsiques** que li cal aprendre per poder dur a terme la feina amb efectivitat i seguretat.

Durant el curs cada programa fa els **cursos de formació més específics i d'aprofundiment**, que varien de format i continguts depenent de les necessitats del programa i de les problemàtiques que es troben durant la seva acció. Així, aquesta formació continuada pot ser basada en **sortides** per conèixer altres entitats, **formació tècnica** sobre el treball amb aparells especialitzats, o bé **cursos d'aprofundiment** en determinades matèries.

Campanya de Solidaritat amb Moçambic

Març-abril del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Joffre Carrera

Objectiu

1 *Sensibilitzar la comunitat universitària sobre la situació que a Mozambic i recollir material d'emergència.*

La Fundació Autònoma Solidària va organitzar els mesos de març i abril una **campanya de recollida de material** i diners per a les víctimes de les inundacions, així com de **sensibilització** sobre la situació dels damnificats, a petició de la UAB, després de les greus inundacions que van afectar el país i van deixar milers d'afectats.

Amb aquesta campanya es va recollir un **gran volum de roba**, que va omplir completament el magatzem de l'Edifici d'Estudiants i de **medicines**. La recollida de material va ser possible gràcies a la col·laboració de les **administracions de centre**, les **consergeries** de les facultats, el **Centre Cristià dels Universitaris** i els membres del **Programa de Salut** i **Cultura en Viu**.

La campanya de recollida de material i aportacions econòmiques es va complementar amb un **acte de sensibilització** que va consistir en una conferència per determinar què es pot fer en situacions d'urgència com el cas de Moçambic, així com exposar els principals problemes de la situació del país. Els ponents de la conferència van ser el **Dr. Claudi Cuchillo** com a president de **Pharmaciens Sans Frontières**, **Joan Anton Carbonell**, Cap de l'Oficina de Relacions Internacionals de la UAB, **Betto Capecce** doctorant moçambiqueny de la UAB i un membre de la **Comunitat de Sant Egidi**.

Programa de Voluntariat

Voluntariat Hospitalari

Programa de Voluntariat Hospitalari

Fotografia: Marc Guillen

El Voluntariat Hospitalari té per objectiu promoure la participació dels membres de la comunitat universitària en activitats de suport social i de suport emocional, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida i benestar de les persones hospitalitzades.

Consolidació de l'equip de voluntaris

Durant el curs 1999-2000 hi han participat **27 voluntaris** que s'han repartit a les unitats de Psiquiatria i Gerontologia de l'**Hospital de Sant Gervasi**. Els voluntaris del programa, per mitjà de la seva acció, col·laboren en la millora de l'estada hospitalària dels pacients i obtenen una formació en valors complementària a la formació acadèmica que es realitza al campus universitari.

Signatura de conveni amb els Hospitals de la Vall d'Hebron

El programa de Voluntariat Hospitalari ha signat un conveni amb els hospitals de la Vall d'Hebron que permetrà desenvolupar les activitats pròpies del programa en aquests hospitals a partir de setembre de l'any vinent.

Conveni amb l'Hospital de Sant Gervasi

Malgrat estar desenvolupant activitats en aquest hospital, encara no s'ha signat cap conveni que estableixi les condicions de l'actuació dels voluntaris i les àrees d'intervenció. La signatura d'aquest conveni, en procés, permetrà formalitzar les relacions amb l'hospital.

Contactes amb l'Hospital del Parc Taulí de Sabadell

La creixent demanda de places per fer de voluntari en els hospitals ha permès pensar en la possibilitat d'estendre la xarxa d'hospitals on el programa de voluntariat hospitalari té voluntaris col·laborant en la recuperació dels malalts. Aquest any s'ha contactat amb el Parc Taulí i el **Centre Albada**, a Sabadell, de cara a que el proper curs pugui haver-hi voluntaris de la UAB treballant-hi. L'entrada en aquest centre representarà d'una banda l'**increment de places de voluntariat** hospitalari disponibles i, d'altra banda, un apropament de les activitats dels voluntaris a la zona del Vallès.

Atenció personalitzada a professors estrangers

En el marc de la col·laboració que manté la UAB amb la **Universitat de Matanzas de Cuba**, el programa del Voluntariat Hospitalari ha fet un seguiment de l'estada del matrimoni cubà, **Alberto Jorge** i **Estrella Varela** a la Universitat.

Estrella Varela, esposa del professor cubà Alberto Jorge Varela, ha estat intervinguda quirúrgicament a l'Hospital de Traumatologia de la Vall d'Hebron d'una lesió al braç que requeria un període de recuperació llarg i l'establiment de controls i altres intervencions durant sis mesos.

El responsable del programa i un voluntari s'han encarregat d'atendre'ls en els primers mesos de la seva estada al campus de la UAB, d'acompanyar-los en les visites a l'hospital i ensenyar-los el recorregut en ferrocarrils i Metro per arribar ells sols a l'hospital.

Fotografia: Vicenç Prats

Activitats a l'Hospital de Sant Gervasi

Fotografia: Marc Guillen

Els voluntaris que treballen a l'Hospital de Sant Gervasi s'han incorporat a diferents grups de treball i han anat variant la seva activitat seguint les indicacions dels responsables terapèutics del centre. Concretament, han desenvolupat les seves activitats en tallers i sortides d'acompanyament.

Tallers (manualitats, psicomotricitat i conversa)

Els malalts es reuneixen en una sala per realitzar **treballs manuals que ajuden a la recuperació i al manteniment de la mobilitat, petits exercicis de gimnàstica i conversa.** La funció dels voluntaris és la de preparar prèviament els exercicis i materials i dirigir-los durant la sessió. Aquestes activitats es converteixen en un **treball de teràpia de grup**.

Servei de biblioteca

Els **voluntaris passen d'habitació en habitació** per als malalts que no poden incorporar-se i caminar, oferint llibres i revistes per als pacients i per recollir els que ja s'havien deixat anteriorment.

Sortides terapèutiques i acompanyaments personalitzats

Aquests acompanyaments poden ser de dos tipus: **acompanyaments puntuals destinats a pacients que no poden sortir de l'hospital**, i **sortides de caràcter amistós destinades a pacients que per la seva malaltia tenen problemes de relació**. La funció del voluntari és la de **vigilar als pacients, participar amb ells als jocs** i intentar convèncer als més reticents perquè s'integrin en una o d'altra activitat. Les sortides es fan en grups de 20 persones a parcs propers a l'Hospital.

Cooperació Internacional

Projecte per l'accés de les persones amb disminució a les Universitats de Bòsnia i Hercegovina

El PROACCES BOSNIA vol garantir l'**accés a l'ensenyament superior als estudiants bosnians que tenen alguna mena de disminució física** o sensorial o malalties cròniques. La base del projecte es troba en la **promoció de la igualtat d'oportunitats** en l'accés a l'estudi de les persones amb disminució. Amb una duració des de setembre de 1999 fins el juny del 2001, el projecte segueix l'experiència de la UAB en la integració d'estudiants amb disminució i les pautes marcades en les **conclusions del programa Helios II** de la Unió Europea per a la Integració de les Persones amb Disminució. El projecte està gestionat per la **Fundació Autònoma Solidària** i **Voluntaris per Bòsnia** en col·laboració amb la **Universitat de Tuzla** i l'associació **USSPPiV**, amb el suport del **programa Phare-Lien de la Unió Europea** i la **Generalitat de Catalunya**.

Atenció a estudiants amb disminució

L'atenció directa als estudiants amb disminució s'ha centrat en les activitats de l'oficina d'atenció directa que, amb la seva entrada en funcionament el desembre de 1999, ha estat fent els serveis d'**acompanyaments**, **gravacions de llibres**, **transport adaptat**, **préstec de llibres especialitzats** i **gestió d'adaptacions i matriculació** a les persones amb disminució que han demandat el servei dins la Universitat de Tuzla. Durant el curs s'ha fet un **registre dels nous estudiants amb necessitats especials** a les facultats de la Universitat de Tuzla i una **enquesta** entre els estudiants per conèixer les seves necessitats d'adaptacions. Aquesta oficina disposa d'una **furgoneta** adaptada que, amb la professionalització d'un conductor, ha fet més de **60 sortides**, amb un total de **5131 quilòmetres recorreguts**.

Actualment el PROACCES està donant serveis d'acompanyament, gravacions de llibres i transport adaptat a **10 disminuïts** de diferents estudis.

Impuls de l'associació USSPPiV

L'associació USSPPiV, col·laboradora en el projecte, ha centrat les seves tasques en la **formació de voluntaris**, **sensibilització a les facultats**, **captació de nous voluntaris i usuaris** i **gestió de les demandes de serveis i material**. Això ho ha fet gràcies a la consolidació de la seva activitat i existència, amb la participació de més de **20 voluntaris** i **10 estudiants amb disminució**, i la confirmació de la seva presència per part dels òrgans rectors de la UT en els locals que havia ocupat fins ara. S'ha encarregat de definir el material necessari per a l'aula adaptada que s'ha ubicat a la residència d'estudiants.

Formació de professionals i voluntaris

S'han realitzat quatre seminaris i cursos per a professionals i voluntaris, que han comptat amb les ponències de professionals i tècnics. Cal destacar el **Seminari de formació de voluntaris** (*desem-*

bre de 1999) a càrrec de l'organització "**Osmijeh**" de Gracanica, al que van assistir **21 voluntaris**, S'ha fet un **Seminari sobre la tasca dels voluntaris i les organitzacions que treballen amb voluntaris** *(3/5/2000)* al que hi van assistir **30 estudiants**.

Altres seminaris especialitzats van ser el **Curs sobre tiflotecnologia** *(26-29/3/2000)* basat en l'ús dels aparells Braille'n Speak, destinat a la formació de formadors i el **Seminari sobre l'ús dels aparells Braille'n Speak** *(18/4/2000)*, destinat als voluntaris, al que van assistir **18 alumnes**.

Creació i equipament d'una biblioteca

Des del començament del projecte s'està treballant en la **creació i dotació d'una sala d'estudi-biblioteca especialitzada** en els diferents tipus de disminució i en integració, a la Facultat de Defectologia. La **biblioteca** ha començat a ser equipada amb el material més actualitzat perquè els estudiants puguin conèixer els avenços en aquesta matèria.

Eliminació de barreres arquitectòniques

L'equip que treballa en el projecte a Tuzla ha realitzat una tasca detallada d'**identificació de barreres arquitectòniques a la universitat de Tuzla** i de les necessitats d'adaptació a la mateixa ciutat, que ha donat com a resultat l'elaboració d'un informe, i ha mantingut trobades amb els responsables de la UT i amb els responsables de construcció, reconstrucció i urbanisme del municipi. A més, cal destacar l'inici de les obres de l'ascensor donat a la Facultat de Tuzla pel **Gremi d'Ascensoristes de Catalunya**.

Difusió i sensibilització a Bòsnia i Hercegovina

S'ha fet un treball de **sensibilització entre degans de diferents facultats de la Universitat de Tuzla** perquè facilitessin l'accés dels estudiants amb disminució a les seves facultats. El PROACCES BOSNIA ja ha aconseguit difondre els seus objectius entre la comunitat universitària de Tuzla i ha començat a fer-ho entre altres universitats de Bòsnia i Hercegovina. Aquesta sensibilització s'ha estès a les autoritats i població de la ciutat, sobretot gràcies a la implicació dels **mitjans de comunicació locals** que han cobert algunes activitats de formació i han fet entrevistes amb els responsables del projecte i amb usuaris.

Relacions amb les organitzacions que treballen en l'àmbit de la integració

S'ha aconseguit també que les associacions de Tuzla que treballen per la integració de les persones amb disminució realitzin activitats conjuntes i estrenyin les relacions de col·laboració entre elles. Així, el programa ha entrat en contacte amb la **Institució Pública per a joves amb disminució visual a Sarajevo**, l'**Associació de persones amb disminució visual a Tuzla** i l'**Associació de sords de Sarajevo**.

Atenció als estudiants amb disminució

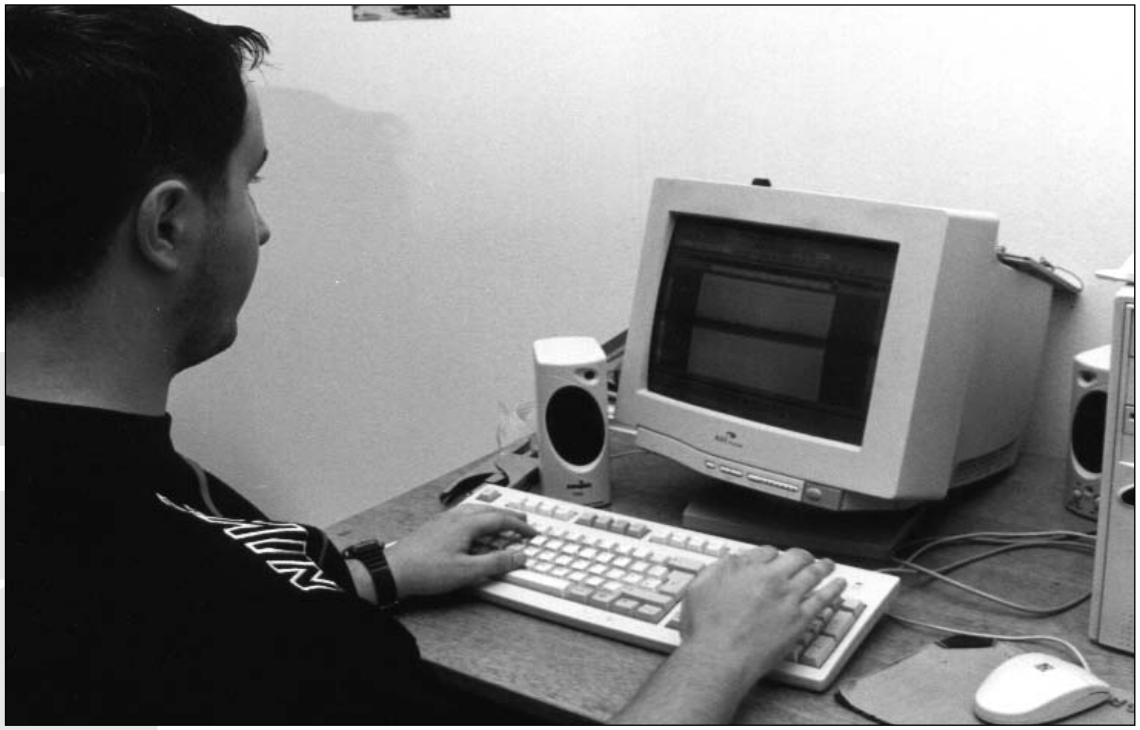

Fotografia: Marc Guillen

El servei d'atenció directa s'ha ocupat de donar servei als usuaris del programa. Posat en funcionament el desembre de 1999, ha estat fent els serveis d'**acompanyament**, **gravacions de llibres**, **transport adaptat**, **préstec de llibres especialitzats** i **gestió d'adaptacions i matriculació** als estudiants amb disminució de les diferents facultats de la Universitat de Tuzla que han demandat el servei. La majoria d'aquests serveis s'ha fet gràcies al treball dels voluntaris del programa. Actualment el servei està donant atenció a **10 usuaris.**

Les dues persones designades per l'associació USSPPiV per gestionar-la, **Lejla Redzepovic** i **Hidajeta Vehabovic**, han dut el registre dels usuaris i han coordinat les adaptacions i serveis als estudiants amb necessitats especials, amb la participació de voluntaris en les tasques d'acompanyament, i han fet directament la coordinació de les gestions necessàries per a la matriculació dels alumnes amb disminució a les diferents facultats de Defectologia, Ciències Econòmiques, Filosofia, Informàtica i Enginyeria de Mines.

La furgoneta de Transport adaptat s'ha convertit en el principal suport al desplaçament dels alumnes per poder accedir a les facultats de la Universitat de Tuzla, i ha realitzat un total de **62 sortides i 5131 quilòmetres de recorregut**. El Servei d'Atenció Directa n'organitza els horaris i la disponibilitat, i la conducció està professionalitzada.

Enquesta entre els estudiants amb disminució de la UT

A principis de desembre, l'equip que treballa al projecte a Bòsnia va realitzar una enquesta als usuaris del

programa, amb un **qüestionari per als estudiants amb disminució** que volia conèixer les seves necessitats d'adaptació i els seus suggeriments per solucionar les diferents dificultats, amb la finalitat de millorar la feina dels voluntaris i de l'associació **USSPPiV.**

En paral·lel es va fer una enquesta a estudiants en general de la Universitat de Tuzla per mostrar la seva opinió i les seves actituds de cara a la integració d'estudiants amb disminució a les seves facultats i sobre el grau de suport que estarien disposats a donar per col·laborar en programes de suport. També es va recollir informació sobre quines es pensava que ren les necessitats especials dels estudiants amb disminució.

Atencions personalitzades

L'**Edina**, estudiant de primer curs de Filosofia que pateix paraplègia i va en cadira de rodes, va acudir al servei d'atenció directa per què se li gestionés poder fer la **matriculació** a la seva Facultat. A més, també gaudeix dels serveis de **Transport adaptat** fins al seu domicili i **l'acompanyament** a classe.

L'**Adem**, estudiant de Defectologia amb la capacitat de visió molt reduïda, es beneficia de la **utilització d'un dels aparells de Braille'n'Speak** del projecte per a prendre apunts a classe. A més s'ha gestionat que els professors no posin impediments per a que l'Adem **pugui fer els exàmens utilitzant aquest aparell**. L'Adem coordina la **biblioteca sonora** de llibres i apunts gravats en cintes d'àudio.

Tursun Varnes, estudiant d'informàtica i Sead Kemplic, president de la USSPPiV fan servir la furgoneta adaptada per desplaçar-se des del seu domicili fins a la facultat on estudien.

Fotografia: Marc Guillen

Col·laboració amb l'associació USSPPiV

Fotografia: Marc Guillen

L'associació **USSPPiV (Udrudjenje Studenata Sa Posebnim Potrebama i Volontera/ Associació d'Estudiants amb Necessitats Especials i Voluntaris)**, partner del projecte, i integrada per estudiants amb disminució associats i voluntaris, ha centrat les seves tasques durant aquest curs a fer la promoció de la participació voluntària, la sensibilització de l'entorn universitari i a gestionar les necessitats tant materials com serveis dels estudiants amb disminució de la Universitat de Tuzla.

D'aquestes activitats, destaquen la **sensibilització de l'entorn universitari**, tant en les persones afectades per alguna disminució com als estudiants i professors en general, la **captació de voluntaris i usuaris** (la majoria associats a l'USSPPiV) per enfortir el projecte i la formació dels voluntaris i els usuaris a nivell tècnic per a la utilització d'aparells adaptats i a nivell de la participació associativa per definir el paper que ha de tenir el voluntari i l'associat. Finalment, duen a terme la gestió de les demandes de servei i demandes materials dels seus associats i dels universitaris amb disminució.

L'informe elaborat per l'USSPPiV, que recollia les necessitats d'equipament material i d'espai derivades de la creació d'un aula adaptada plenament funcional, ha permès dotar aquesta aula d'ordinadors i material adaptat, així com aconseguir-ne una ubicació específica a l'edifici de la residència d'Estudiants.

El 26 de gener es va reunir l'assemblea de la **USSPPiV** per exposar les fases de desenvolupament del projecte a tots els voluntaris i beneficiaris d'aquest, i es va realitzar una primera campanya de sensibilització. D'aquí es va poder extreure alguns suggeriments per al treball amb voluntaris per al projecte.

Aquesta reunió va permetre fixar quines serien les actuacions que podrien dur a terme els voluntaris i membres de l'associació, i definir les línies de treball a seguir. Es van fixar també les intervencions en la formació dels voluntaris, tant en la utilització del material adaptat com en el funcionament del món associatiu i del paper del voluntari.

La consolidació tant per l'increment del nombre de persones vinculades a l'associació com amb l'augment de la sensibilització i les activitats que du a terme l'entitat, ha permès que es pugui disposar d'un local propi per a fer les reunions i planificar les activitats a la Facultat de Defectologia, des d'on es fan les trobades amb els voluntaris i es gestiona l'entitat. En aquest local s'hi han fet reformes durant el mes de febrer

L'associació compta amb més de **20 voluntaris i 10 persones amb disminució associades**, procedents de les diferents facultats de la Universitat de Tuzla.

Un dels associats pren nota de les reunions de l'associació amb dels aparells de Braille'n'Speak de que disposa l'USSPPiV.

Curs d'utilització de material tiflotècnic

25-31 de març del 2000. Universitat de Tuzla (Bòsnia i Hercegovina)

Objectiu

- *Realització d'un curs de tiflotecnologia per a llicenciats en Educació Especial.*
- *Reunir-se amb diferents associacions de persones amb disminució de Tuzla i de Sarajevo per tal de difondre el projecte i per convidar-los a prendre part en les futures activitats (seminaris, cursets) que es faran a Tuzla en el marc del projecte.*

El PROACCES Bòsnia va organitzar del 25 al 31 de març del 2000 un curs de tiflotecnologia per a estudiants dels cursos tercer, quart i cinquè de la Facultat de Defectologia, branca Tiflologia, de la Universidad de Tuzla.

Aquest curs va ser impartit per **Óscar Chicote**, tiflotècnic col·laborador de l'Organització Nacional de Cecs (ONCE). En el seminari es van impartir **coneixements de braille parlat -Braille'n speak-** , així com del funcionament de les màquines que reben aquest mateix nom, en realitat uns ordinadors per escriure texts en alfabet braille. El curs va permetre formar un grup de persones en la utilització de les màquines de "Braille'n'speak" que, posteriorment, van estendre aquests coneixements a altres usuaris i interessats en un segon seminari. L'Associació USSPPiV coincidia en la importància que aquest curs de braille escrit tenia per als estudiants de la Facultat de Defectologia, així que van realitzar el curs per tenir un coneixement teòric i pràctic imprescindible per a poder realitzar posteriorment la seva feina com a educadors.

Al curs també van assistir responsables d'altres associacions d'integració bosnianes, cosa que va permetre enfortir les relacions amb aquestes altres entitats.

Seminari de bones pràctiques en la integració de persones amb disminució

5 i 6 de juliol del 2000. Tuzla (Bòsnia i Hercegovina)

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

- *Presentar els resultats aconseguits en la cooperació interuniversitària dels diferents programes Europeus Horizon i Team sobre la integració educativa.*
- *Servir d'intercanvi de bones pràctiques i experiències en la integració de persones amb disminució aplicables a les universitats de Bòsnia i Hercegovina.*

En aquest seminari, inaugurat pel rector de la Universitat de Tuzla, **Sadik Latifagic**, van participar experts en integració de Bòsnia, França i Catalunya, entre els que s'ha de destacar a **Antoine Girona**, secretari general adjunt i responsable de recursos humans de la **Universitat de Toulouse-Mirail**, amb la ponència sobre la integració d'estudiants amb necessitats especials a França, **Ramon Coma**, coordinador de l'equip de professors d'Educació Integrada de l'**Escola Joan Amades de l'ONCE** que va intervenir presentant la integració de les persones amb disminució visual a les universitats catalanes, **Jordi Tolrà**, director de la **Fundació Autònoma Solidària** que va presentar la *Guia Europea sobre bones pràctiques en la integració de persones amb necessitats especials en l'educació universitària* i **Antoni Lloret**, coordinador del Programa per a la Integració d'Universitaris amb Necessitats Especials de la Universitat Autònoma de Barcelona, que va explicar el funcionament del programa PIUNE.

De la part bosniana van participar-hi **Cimeta Hatibovic**, coordinadora del **PROACCES BOSNIA** i professora de la Facultat de Defectologia de la Universitat de Tuzla, amb la presentació del PROACCES BOSNIA, **Azem Poljic**, Ministre d'Afers Socials del Cantó de Tuzla i **Fata Ibralic**, professor de la facultat

de Defectologia, que van parlar sobre la integració de les persones amb problemes psíquics a Bòsnia i Hercegovina, **Sanela Durakovic**, representant l'escola de primària "*Simin Han"*, de Tuzla, amb una intervenció que va destacar pels aspectes de la integració en les escoles de primària bosnianes.

Finalment, es va donar pas a experiències pràctiques sobre integració, intervenint com a ponents **Alma Prelic**, estudiant de postgrau de la UAB, sobre la integració social de nens amb disminució auditiva en les escoles catalanes, **Ajsa Mahmutagic**, professora de la Facultat de Defectologia de la Universitat de Tuzla, sobre la integració infantil en el centre *"Passes per a l'Esperança"*, **Marika Ilickovic**, que va presentar les opinions de persones amb disminució auditiva en la integració de nens amb disminució visual, i **Ruza Tomic**, presentant exemples d'integració educativa en les escoles per a nens amb disminució psíquica a la guarderia "*Babisa*".

L'assistència al seminari va ser de **80 persones** procedents de diferents poblacions del Cantó de Tuzla, representant les diferents institucions i organitzacions que treballen en la integració de persones amb necessitats especials i en el camp de l'educació.

Aquest seminari va tenir lloc a l'Hotel Bristol de la ciutat de Tuzla, i va servir per presentar les diferents experiències pràctiques sobre integració de persones amb disminució en l'educació en les quals s'està treballant a Bòsnia i en les xarxes d'universitats europees.

Fotografia: Marc Guillen

Participants en el seminari amb els responsables del PROACCES Bòsnia a Tuzla i el president de l'associació USSPPiV amb el rector de la Universitat de Tuzla.

Accions de sensibilització a BiH

El mes d'abril del 2000, es va iniciar una **campanya de sensibilització per les facultats de la UT** on bona part dels professors van conèixer l'existència de la USSPPiV i del PROGRES i de les accions que està duent a terme. Fruit d'això, a la Revista d'Estudiants núm. 3 que va sortir l'abril, es va publicar un reportatge sobre la USSPPiV i sobre el PROACCES i el que representava per als estudiants bosnians.

El curs de Tiflotecnologia i alfabet Braille per a estudiants de la Facultad de Defectologia va tenir molt ressò en els mitjans de comunicació locals i la **RTV Tuzla**, **Radio Tuzla**, i la **RTV del Cantó deTuzla** van fer-ne el seguiment. Això va implicar també una entrevista amb el responsable del projecte, **Jordi Tolrà** i amb el degà de la Facultat de Defectologia, **Dr. Dzevdet Sarajlic**.

El 20 de abril del 2000 es va convocar una roda de premsa amb 4 mitjans: Radio Tuzla, TV Tuzla, ONASA i la RTV del Cantó de Tuzla. La RTV va gravar i emetre un programa sobre el projecte i diversos membres de l'associació i el programa com coordinadora del projecte, **Cimeta Hatibovic**, el president de la USSPPiV, **Sead Klempic**, o **Denis Rajic** -membre de l'associació i estudiant amb necessitats especials- i dues de les col·laboradores del Projecte, **Lejla Redzepovic** i **Hidajeta Vehabovic** han aparegut en articles a diaris locals.

Visita del Degà de la Facultat de Defectologia de la Universitat de Tuzla

14-21 d'octubre de 1999. Campus UAB Bellaterra-Barcelona

Fotografia: Guillem Castañar

Objectiu

- *Agrair les ajudes rebudes i fer difusió del projecte per a l'accés de les persones amb disminució a les universitats de Bòsnia.*

El **Dr. Dzevdet Sarajlic**, Degà de la Facultat de Defectologia de la Universitat de Tuzla i cirurgià d'oftalmologia va visitar la UAB dins del marc del "Programa per l'accés de les persones amb disminució a les universitats de Bòsnia i Hercegovina". Aquesta visita va estar organitzada per Voluntaris per Bòsnia i la Fundació Autònoma Solidària, i consistia en un programa dirigit a donar a conèixer al **Dr. Sarajlic** els principals centres d'investigació i rehabilitació de les persones amb deficiències visuals que hi ha a la ciutat de Barcelona, així com conèixer la UAB i les instal·lacions de la Fundació Autònoma Solidària i Voluntaris per Bòsnia.

Les jornades van començar el dia 15 amb una visita a la UAB on el personal de la Fundació Autònoma Solidària, va presentar-li els objectius de l'entitat i dels diferents programes de solidaritat i cooperació. A continuació el **Dr. Sarajlic** va ser rebut pel Rector de la UAB, **Carles Solà**, a qui va agrair la col·laboració de la UAB com a partner del programa.

L'endemà es va dedicar el matí a visitar el **Centre de Recursos Joan Amades** de la **ONCE**. Primer va visitar la **Unitat de Rehabilitació Visual**, després va veure l'aula d'informàtica adaptada per a conèixer les últimes novetats en tiflotecnologia i les instal·lacions de l'escola, acompanyat pel director del Centre de Recursos, **Joan Jesús Masip**.

A la tarda va ser rebut pel President de la FAS i Vicerector de Relacions Internacionals de la UAB, **Louis Lemkow** i va visitar la Facultat de Ciències de l'Educació. Per acabar la jornada va visitar l'Edifici d'Estudiants i el despatx de Voluntaris per Bòsnia.

El dimarts, dia 19, va pronunciar la conferència "*Eyes injures during the war*" a la Unitat Docent de la **Facultat de Medicina de l'Hospital de Sant Pau**, en la que es va fer una descripció de les operacions oftalmològiques realitzades durant la guerra a Bòsnia. En acabar la conferència, va visitar les dependències d'oftalmologia de l'hospital acompanyat pel **Dr. Francesc Duch**. Durant la visita, el cap d'oftalmologia **Dr. Alfredo Adan**, va rebre el **Dr. Sarajlic** i li va donar tot tipus d'explicacions tècniques sobre el funcionament dels aparells de darrera tecnologia.

El dimecres, dia 20, va visitar totes les instal·lacions de la **Fundació Barraquer** com a centre punter en la investigació oftalmològica. En aquest centre, com a cloenda de la visita, va assistir a una operació de cataractes i a un trasplantament de còrnia en directe.

Fotografia: Maite Condal

Entrevista del Dr. Dzevdet Sarajlic amb el rector de la UAB, Carles Solà. Sarajlic va aprofitar la trobada per agrair la col·laboració que rep la Universitat de Tuzla de la UAB a través del PROACCESS Bòsnia.

Accions de sensibilització a Catalunya

Fotografia: Marc Guillen

Participació en les activitats obertes al campus de la UAB

Voluntaris per Bòsnia va participar en la **Festa Major de la UAB** i les **Jornades de Portes Obertes** de la UAB (*3 i 4/4/2000*) per presentar el projecte als estudiants de la UAB. VxB va exhibir l'**exposició del Projecte** per a l'Accés dels Estudiants amb Necessitats Especials a la Universitat de Tuzla a la Plaça Cívica. Al costat de l'exposició es va instal·lar un punt informatiu amb revistes i tríptics de VxB i octavetes de la campanya pel Kosovo, amb una guardiola per recollir fons. Les activitats de VxB van ser presents també a la mostra conjunta d'entitats i associacions d'estudiants que es va exhibir a la Plaça Cívica durant les Jornades de Portes Obertes.

Publicacions i edicions

Al mes de juny es va editar el **nou material de difusió** del PROACCES BOSNIA, consistent en un tríptic, un llibret del projecte i un pòster. Amb el suport del grup **Artyplan**, aquest curs s'han editat 3 números de la revista de VxB (21, 22 i 23).

Acte de presentació del PROACCES BOSNIA a la premsa

El dimecres 21 de juny es va realitzar la presentació del Projecte per a l'Accés de les Persones amb Disminució a les Universitats de Bòsnia i Hercegovina (PROACCES BOSNIA). En l'acte, que es va celebrar al **Col·legi de Periodistes de Catalunya** hi van intervenir el president de la Fundació Autònoma Solidària, **Louis Lemkow**, el director de la FAS, **Jordi Tolrà**, i el director de l'**Àrea Extraeuropea i de Cooperació del Departament de Governació i Relacions Institucionals** de la Generalitat de Catalunya, **Jaume Giné**.

CALEFACTORS

Cooperació Internacional

Campanya per als estudiants de la Universitat de Pristina.

RECOLLIDA DE FONS PER COMPRAR CALEFACTORS.

Punts de recollida a la UAB:

Bar de la Plaça Cívica
Bar de Ciències
Bar de Veterinària
Vestíbul CC. de la Comunicació
Biblioteca d'Humanitats
Edifici d'Estudiants Plaça Cívica
Botigues de la Plaça Cívica
Consergeries de les facultats
Oficina de Voluntaris x Bòsnia

Compte corrent: 2100 0506 17 0200066396
Voluntaris per Bòsnia
Oficina R112. Edifici d'Estudiants
Plaça Cívica, UAB Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tlf. 93 581 26 10 Fax. 93 581 30 99

Per a més informació truqueu al: 93 581 26 10

Fundació Autònoma Solidària
UAB CAMPUS

Campanya per als estudiants de la Universitat de Pristina.
RECOLLIDA DE FONS PER COMPRAR CALEFACTORS

VOLUNTARIS PER BÒSNIA

Recollida de fons per a la compra de calefactors per a la residència d'Estudiants de Pristina

28 de febrer-4 d'abril. Campus UAB Bellaterra

Objectiu

- *Sensibilitzar la comunitat universitària en relació a la difícil situació de la Universitat de Pristina pel que fa als serveis de la universitat i a la falta de material escolar.*
- *Recollir fons per finançar la compra de calefactors per a la residència d'estudiants de la universitat.*
- *Iniciar la col·laboració amb la Universitat de Pristina per realitzar en el futur projectes més amplis de cooperació.*

La campanya anava dirigida a sensibilitzar la comunitat universitària i a **recollir diners per a la compra de calefactors per a la residència d'estudiants de la unversitat de Prishtina**, a través de cartells, octavetes, guardioles i punts d'informació situats al campus de la UAB.

Bona part del **personal d'administració i serveis** de les diferents facultats de la UAB, així com el **restaurant i les botigues de la Plaça Cívica** van mostrar molt d'interès per la campanya. La majoria de consergeries, restaurants i botigues van oferir-se per **col·locar guardioles en els seus establiments** i en molts casos van contribuir fent campanya activament demanant la col·laboració als seus clients. Un gran nombre d'estudiants va acudir als punts d'informació interessant-se per la campanya.

La quantitat recollida a les guardioles, juntament amb una donació de l'**Aula de Teatre de la UAB**, va ser lliurada directament al vicerector de Relacions Internacionals de la Universitat de Pristina la setmana del 15 al 21 de maig.

Prospecció per a la reconstrucció de la Universitat de Pristina

28 de novembre-1de desembre de 1999

Objectiu

- *Observar la situació general a Kosova.*
- *Comprovar quins són els àmbits d'actuació més urgents.*
- *Buscar línies de cooperació amb la Universitat de Prishtina.*

La setmana del 28 de novembre al'1de desembre de 1999, un grup de representants de les universitats de l'Institut Joan Lluís Vives va fer una **visita de prospecció a Kosova per determinat quines actuacions són les més urgents** a dur a terme per col·laborar en la **recuperació de la Universitat de Prishtina**.

Aquest grup es va **entrevistar amb el rector, Zejnel Kelmendi**, i amb els responsables educatius de les diferents autoritats existents en el país, per veure quines eren les possibilitats de posar en marxa un **projecte de col·laboració per a la recostrucció de la Universitat de Prishtina**. La visita va donar com a resultat un informe, l'estudi del qual permet revelar la situació de les seves instal·lacions; els seus fons bibliogràfics han estat deteriorats, robats o falsejats, una gran part de les aules han estat infrautilitzades o simplement tancades per manca d'alumnes, la informatització no ha arribat a la Universitat, només existeix una mena de sala d'informàtica pilot amb deu ordinadors i altres quatre que fa servir l'equip rector d'aquesta. En resum, existeixen **tres àrees (gestió, administració i informatització) en les quals s'ha de fer un gran esforç de dotació d'equipaments i de formació del personal**.

D'altra banda, respecte a la **situació de futur de la Universitat de Prishtina**, donada aquesta situació político-administrativa de confusió que hi ha entre les autoritats albano-kosovars, l'administració de les Nacions Unides i les autoritats sèrbies, la universitat no té en marxa cap mena de projecte de desenvolupament.

Pel que fa al **projecte de l'IJLV** de rehabilitació de la UP, la delegació ha rebut dels representants de totes les parts les màximes facilitats i totes han mostrat gran interès en col·laborar en la mesura de les seves possibilitats. El projecte del IJLV, amb el seu plantejament agosarat, amb importants **actuacions en l'àmbit docent** (mobilitat de professorat i d'estudiants recent llicenciats cap a les universitats de Catalunya i País Valencià i viceversa, organització de seminaris i cursos a Kosova, reformes de currículum, etc), **en l'àmbit tècnic** (dotacions de fons bibliogràfics, d'equipaments informàtics, creació de laboratoris i dotacions de materials, etc), **en l'àmbit administratiu** (dotacions d'equipaments, formació en informàtica, formació en gestió i administració universitària, etc) **i en l'àmbit socio-cultural** (mobilitat d'associacions d'estudiants kosovars a Catalunya i País Valencià i viceversa, campanyes de sensibilització i implicació a les universitats, organització i promoció d'esdeveniments de caràcter associatiu, social i cultural, etc) necessitarà una implicació econòmica important.

Comissió de l'Institut Joan Lluís Vives en l'entrevista amb el rector Kelmendi i els degans de les facultats de la Universitat de Pristina.

Cooperació Internacional

Pau i desarmament

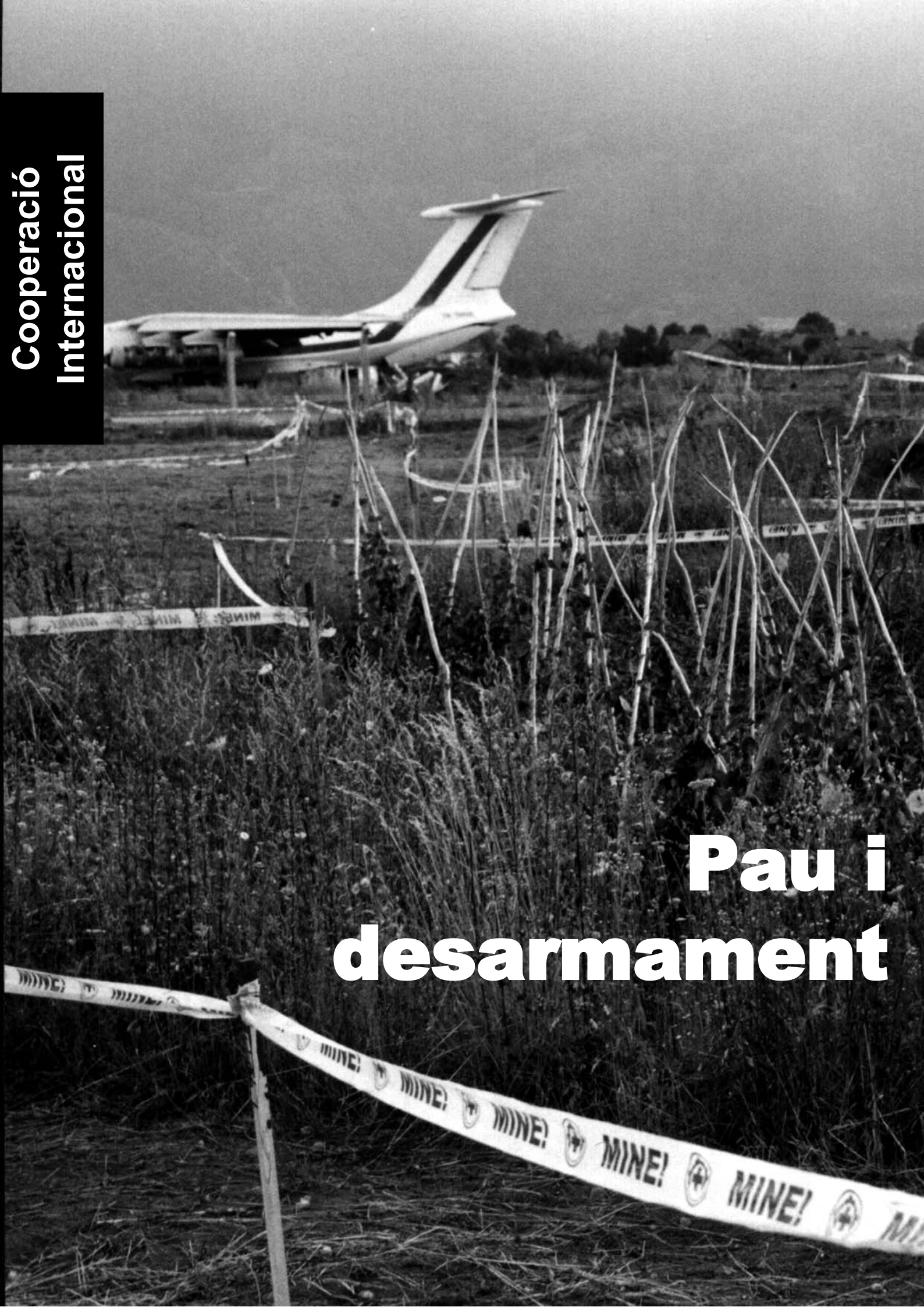

Conferència Internacional sobre Desminatge

24-25 de novembre del 2000. Campus UAB Bellaterra

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

1. *Plantejar un debat i donar a conèixer la problemàtica que representen els més de 115 milions de mines antipersona escampades per tot el món*

La Conferència va estar coorganitzada per l'ONG **Moviment per la Pau** i la **Fundació Autònoma Solidària**, amb el suport de la **Direcció General de Relacions Exteriors** de la Generalitat de Catalunya. Es plantejava el repte de desactivar els 115 milions de mines antipersones que es comptabilitzen actualment arreu del món i la necessitat de destinar més recursos per a la rehabilitació de les víctimes després del conflicte és el gran problema al qual s'enfronten els governs a qui la cimera va fer una crida a adoptar compromisos ferms en aquesta qüestió.

Després de la inauguració de la conferència a càrrec del Director General de Relacions Exteriors, **Joaquim Llimona**, i del president de Moviment per la Pau, **Ramon Panyella**, es va donar pas a la primera de les conferències, amb la intervenció de **Vicenç Fisas**, professor titular de la **càtedra UNESCO sobre Pau i Desarmament** i una de les personalitats més destacades en la lluita per una «cultura de la pau». Fisas va descriure les mines com «uns artefactes del tamany d'un paquet de tabac, elaborades amb plàstic per dificultar-ne la detecció i acolorides per tal que els infants les confonguin amb joguines i les agafin». El professor va manifestar que la gran paradoxa de les mines antipersones radica en el fet que, després que els estats hagin signat un armistici, el conflicte segueix provocant víctimes, ja que la pau no es tradueix en una eliminació de les mines que s'han escampat durant el conflicte.

Sobre aquesta qüestió també va incidir el diputat al Congrés, **Carles Campuzano**, present també a la conferència, que va destacar «l'abisme» existent entre la «retòrica formal del govern espanyol i el discurs que s'adopta a les conferències internacionals». Com a representant polític, el diputat va destacar la necessitat que l'opinió pública «estigui compromesa i sigui exigent» a l'hora de demanar «transparència i polítiques actives en aquesta matèria».

A la Conferència també va intervenir la coordinadora de la **Campanya pel Desminatge de Moviment per la Pau**, **Maria Josep Parés**, única representant espanyola a Otawa. Parés, que va ser presentada per la Vicerectora d'Estudiants de la UAB, **Mercè Izquierdo**, va recalcar la importància de les campanyes de sensibilització per progressar en la lluita contra les mines.

La primera jornada va acabar amb la presentació de dos casos pràctics. El Ministre de Defensa de la República del Sàhara Occidental (RASD), **Mohamed Lamin Buhali**, també va ser present a la Conferència Sobre Desminatge on va explicar quina és la situació actual d'aquest territori nord-africà que espera a hores d'ara la realització d'un referèndum d'autodeterminació del Marroc. El ministre va assegurar que el RASD està treballant en el desminatge per eliminar tant les mines col·locades pels marroquins com les que també ells van instal·lar per a defensar-se'n. **Joan Aguado**, president del **Fons Català de Cooperació** va presentar aquesta intervenció.

Per presentar la situació actual de desminatge a Bòsnia va intervenir **Senad Nuhic**, director de l'associació **Akcija Protiv Mine**. Actualment, el 10% del territori de Bòsnia Hercegovina es troba afectat per les mines antipersones. Aquest perill latent ja s'ha endut des de la fi del conflicte als Balcans l'any 1995 un total de **1120 víctimes civils** que representa el 90% de baixes per l'efecte de les mines antipersones. Durant la

Fotografia: Marc Guillen

El públic assistent va seguir amb molta atenció el desenvolupament de la conferència, i va participar en tot moment per donar a conèixer la seva opinió i consultar sobre temes de desarmament.

guerra aquesta xifra era molt diferent: només el 25% de les víctimes mortals per les mines eren civils, la gran majoria eren militars. Va presentar aquesta intervenció **Xavier Ruiz**, Regidor de Solidaritat de l'**Ajuntament de Sant Just Desvern**.

En els tallers a darrera hora de la tarda van intervenir **Ismael Díez**, de **Metges Sense Fronteres** i **Carmen Aranda**, de **Franciscans Internacionals de Catalunya**, presentats per **Dolors Toló**, Tinent d'Alcalde d'Educació i Serveis Socials de l'**Ajuntament de Cerdanyola del Vallès**.

La segona jornada va començar estar dedicada als reptes del desminatge, amb la primera de les intervencions a càrrec de **Christian Ruge**, representant de la Campanya Internacional Contra les Mines Terrestres i de l'ONG **Norwegian People's Aid**. Ruge va ser presentat per **Louis Lemkow**, President de la Fundació Autònoma Solidària.

Tot seguit, l'alcalde de Sant Cugat del Vallès, **Lluís Recoder** va presentar **Enes Cengic**, president de la **Comissió Estatal pel Desminatge de Bòsnia i Hercegovina**. Cengic va destacar quina eren els reptes del desminatge en el seu país, i com les mines estan afectant a la població civil.

La sessió dels reptes del desminatge es va cloure amb la intervenció de **Luigi Cabrini**, representant a Espanya de l'**Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats (ACNUR)**, que va ser presentat per **Joan A. Carbonell**, Cap de l'**Oficina de Relacions Internacionals de la UAB**. Cabrini va insistir en el problema del retorn dels refugiats a les zones del conflicte que han estat minades, i en la necessitat de col·laborar en el desminatge per poder acollir aquest retorn.

Abans de la sessió de cloenda, va tenir lloc la intervenció de **Thomas Hajnoczi**, ambaixador d'Àustria a Noruega, que va comentar els resultats de les conferències internacionals i del Tractat d'Ottawa. Hajnoczi va estar presentat per **Louis Lemkow**, Vicerector de Relacions Internacionals i President de la Fundació Autònoma Solidària.

En la sessió de cloenda van intervenir, sota presidència del Rector de la UAB, **Carles Solà**, **Jordi Tolrà**, director de la FAS, que va llegir les conclusions de la conferència, **Ramon Panyella**, president de Moviment per la Pau i **Joaquim Llimona**, Director General de Relacions Exteriors de la Generalitat de Catalunya.

Durant la cloenda, els membres de l'**Aula de Teatre de la UAB** van oferir una lectura dramatitzada de diferents textos de **Gervasio Sánchez** sobre el testimoni de persones afectades per les mines.

El rector de la UAB, **Carles Solà**, va dirigir les darreres paraules als assistents per cloure l'acte i agrair la presència de representants de tant alt nivell a la conferència i el valor que la celebració d'aquesta ha tingut per a la UAB.

Gestió de la PSS

Durant el curs 1999-2000 la Prestació Social Substitutòria ha vingut marcada per la **reducció del nombre d'objectors** que assigna el conveni a la Universitat Autònoma de Barcelona, incorporant-se 50 objectors, la derivació de la gestió cap als responsables de programa i el canvi de titularitat de la gestió de la PSS des de la Direcció General d'Objecció de consciència cap a l'**Institut Català del Voluntariat** del Departament de Benestar Social.

Incorporació d'objectors i voluntaris de llarga durada

Aquest curs hi ha hagut un total de **50 incorporacions** i **50 baixes**, que s'ha tramitat durant els mesos de setembre i juliol. Al grup d'objectors incorporats, com cada any la Fundació Autònoma Solidària els va organitzar un acte de benvinguda. Prèviament s'havien fet reunions individualment amb el tècnic de la Gestió de la PSS per tal de formalitzar la incorporació i concretar els detalls de l'activitat. La finalitat d'aquests actes és informar sobre el **Reglament de la Prestació Social Substitutòria**, l'estructura de gestió de la Fundació Autònoma solidària i les condicions de permanència i funcionament. Tota aquesta informació es facilita als objectors per mitjà de la **"Guia de l'Objector"**.

Delegació de la gestió de la PSS en els responsables de programa

Durant aquest curs s'ha aprovat la delegació de la gestió de la PSS en els responsables de programa, segons la qual aquests es faran responsables de la gestió dels col·laboradors en règim de PSS que els han estat assignats. Així, els responsables controlaran els fulls d'assistència, els fulls de dietes i l'elaboració dels informes mensuals i finals.

Per tal de poder afrontar aquesta delegació amb garanties, es va celebrar una **sessió de formació per als responsables de programes de la PSS a la UAB**. El mes d'octubre s'organitzà una reunió amb els responsables dels diferents programes de la UAB en els quals hi col·laboren objectors. L'assistència va ser d'una desena de responsables dels diferents programes, departaments i serveis de la Universitat. Durant la reunió es va repartir i explicar la **"Guia del Responsable"**. Aquest document conté tant la normativa vigent i el règim de la prestació com les obligacions a les quals el Reglament sotmet la figura del responsable.

Establiment de relacions amb l'INCAVOL

Donat el canvi de titularitat de la gestió de la prestació social substitutòria cap a l'INCAVOL, s'ha establert relació amb els nous responsables, amb l'objectiu de millorar el sistema d'assignacions a l'entitat. De la mateixa manera s'ha aconseguit finançament per al curs de formació dels objectors.

Traspàs de la documentació de la PSS a l'Arxiu General de la UAB

El procés de finalització de la Prestació Social Substitutòria ha dut a fer les gestions necessàries per depurar i ordenar els materials que s'han generat durant la seva gestió, i a procedir a l'arxiu definitiu de les dades que es conserven per fer-ne el traspàs a l'Arxiu General de la UAB.

Desenvolupament de la Llei del Voluntariat

La resposta dels voluntaris ha estat molt alta i el volum de voluntaris de llarga durada convalidable que han participat amb el mateix règim de PSS als programes de voluntariat ha estat de **37 voluntaris**.

El sistema de **mutu acord**, que ja va entrar en funcionament el curs 1997-98, permet als objectors d'assegurar-se l'adscripció a un programa mitjançant una entrevista i un acord respecte l'activitat a desenvolupar amb el responsable de programa de PSS. La gestió d'aquests tràmits ha afegit un volum de nova activitat a la coordinació de programes i de consultes i assessoraments al **Servei d'Informació**. Aquest sistema ha permès **valorar els perfils i motivacions dels objectors** per afavorir la seva incorporació en la plaça que més s'ajusti a les seves característiques.

Presentació i edició dels resultats de l'estudi sobre el balanç dels 10 anys de PSS
Aquest curs s'han presentat els resultats de l'estudi elaborat per la Fundació Autònoma Solidària sota l'encàrrec de la **Dirección General de Objeción de Conciencia** del Ministerio de Justicia. L'estudi presenta els **resultats socials** dels 10 anys d'existència de la prestació social substitutòria i els canvis que ha generat i aportat a les entitats i associacions que n'han gaudit, així com també la incidència que ha tingut sobre les persones que han realitzat aquest servei.

Realització del curs de formació d'objectors
S'ha fet el curs anual de formació dels objectors incorporats en els programes socials de la UAB, en el format d'una introducció al món de **l'associacionisme** i el **voluntariat**, la presentació de la UAB i de l'entorn en el qual han de treballar, i la **celebració de sessions de treball més específic de formació** dins l'àmbit d'activitat en el qual s'han incorporat.

En paral·lel es va realitzar un curs de formació específic per a **objectors incorporats en altres places de la UAB**, amb continguts de formació bàsica sobre el món de l'associacionisme, les entitats de **cooperació** i **solidaritat**, el **medi ambient**, la **protecció civil**, i la formació complementària en **valors** que donen aquests àmbits d'actuació, com el **treball en equip** i la **presa de responsabilitats** dins del grup.

Fotografia: Marc Guillen

Serveis de neteja forestal al Delta de l'Ebre en la primera part del curs de formació.

Curs de formació d'objectors

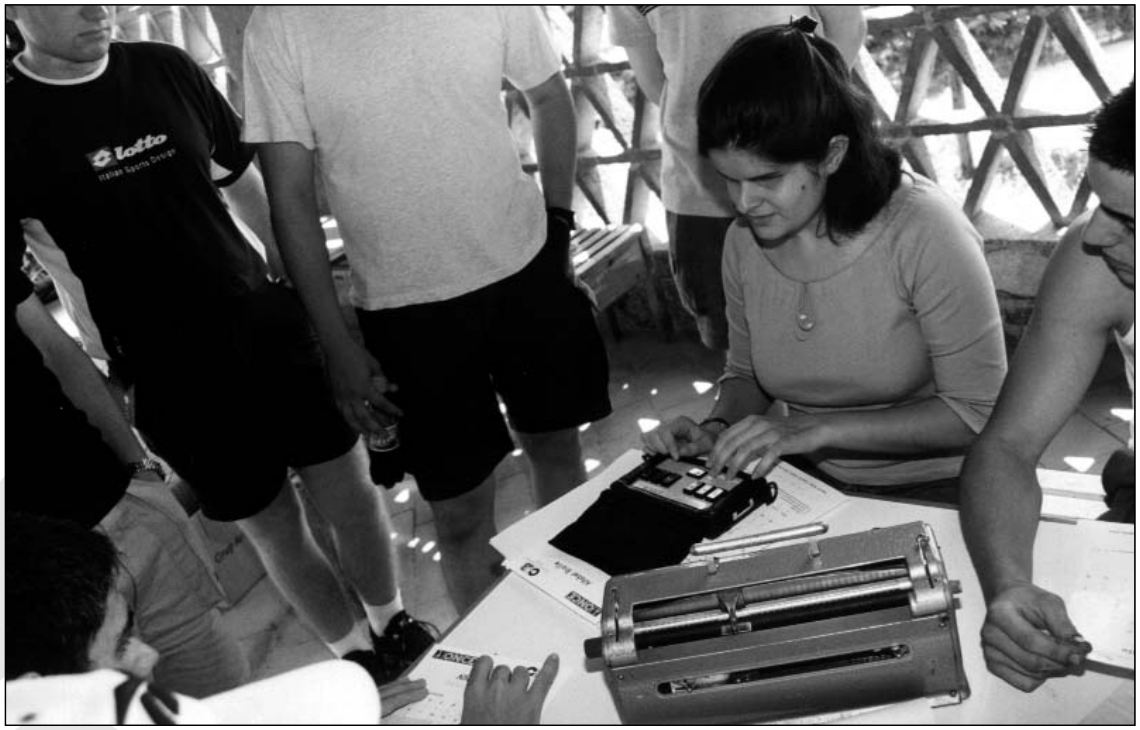

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

- *Donar eines per ampliar el coneixement sobre el món actual, obrint la possibilitat de posar en contacte els objectors amb temàtiques d'especial actualitat.*
- *Proporcionar informació i assessorament en temes molt propers als joves (drogues de disseny, la sida, la integració de persones amb necessitats especials).*
- *Promoure la sensibilització respecte del tercer i quart món.*
- *Generar motivació per generar una actitud més participativa envers la societat actual, promovent la solidaritat activa.*

Per sisè any es va organitzar un curs de formació per als objectors de consciència de la UAB. Aquest any es va realitzar un **curs conjunt** per a tots els programes socials a **Empúries (Alt Empordà)** a principi de curs, i més endavant diferents **cursos específics** directament relacionats amb la temàtica de cada programa social. Un exemple d'aquest tipus de formació ha estat el curs organitzat pel programa PIUNE a l'institut Guttman per als acompanyaments de persones invidents.

El plantejament inicial d'aquest curs venia condicionat pel fet que una part dels participants no reunien les condicions mínimes per a poder desenvolupar la seva Prestació Social a la UAB, però tot i així es va creure oportú de fer arribar a tots aquests joves, elements per a la participació activa en temàtiques noves per a ells, o que els quedaven molt llunyanes, sempre amb un esperit de **despertar la motivació personal**, d'implicar-los en el **món de l'associacionisme**, reflexionant sobre la importància del **voluntariat**.

El curs ha estat adaptat de tal manera que d'una banda cobrís les necessitats establertes per la llei i per l'altre dotar-lo d'uns continguts molt més pedagògics i específics orientats cap a tres vessants, la informació de temes molt propers als joves, la sensibilització en problemàtiques molt diverses (solidaritat internacional, integració de col·lectius amb risc d'exclusió,…) i la motivació per **generar una actitud més participativa envers la societat** que els envolta.

El curs es va desenvolupar en dues sessions de cap de setmana els dies 19, 20 i 21 de maig a l'**Alberg de Joventut Mn. Antoni Batlle de Deltebre (Baix Ebre)**, en el marc del Parc Natural del Delta de l'Ebre, i una segona els dies 2, 3 i 4 de juny al **Mas Silvestre de Canyamars (Maresme)**.

Les temàtiques que es van tractar van ser:
· Formació en l'àmbit dels Serveis Socials (integració de disminuïts, salut).
· Formació en l'àmbit de la Pau i el desarmament.
· Formació en l'àmbit de la cooperació internacional.
· Formació en l'àmbit de la protecció civil.
· Formació en l'àmbit Mediambiental.

Els resultats d'aquesta experiència han estat molt gratificants i la resposta per part dels participants ha estat d'allò més engrescadora per plantejar-se noves línies d'actuació en aquest àmbit.

A través d'aquesta iniciativa s'ha arribat a tot un **nou col·lectiu** que no tenia cap altra possibilitat de tenir contacte amb el món associatiu, i s'ha buscat poder **transmetre una complicitat entre els joves i la societat en valors cívics**, en definitiva una aportació que la Fundació creu bàsica, per millorar la societat. La proposta ha estat acollida amb molt interès per part dels participants del curs, donat que al finalitzar les sessions, hem estat capaços de transmetre als objectors (la gran majoria abans d'iniciar el curs, mai havia format part de cap associació, ni desenvolupat tasques de voluntari en cap activitat), les ganes de participar en iniciatives afins a temàtiques que els motivàvem tals com la integració de presos, la integració de persones amb disminució, la cooperació internacional.

La implicació de diferents agents en el curs com, l'**Ajuntament de Deltebre**, molt interessat en el nostre projecte, l'**ecomuseu de Deltebre**, la **Casa de colònies Mas Silvestre de Canyamars** i l'**Associació de Defensa Forestal (ADF) de Canyamars**, amb els quals cal establir algun tipus de contacte per tal de continuar col·laborant en el futur.

Presentació del llibre "Balance social de la PSS"

4 de maig del 2000. Col·legi de Periodistes de Catalunya (Barcelona)

Fotografia: Marc Guillen

Objectiu

1 *Presentar l'estudi sobre el balanç que ha aportat els 10 anys de prestació social substitutòria a les entitats, ONG's i als propis objectors de consciència.*

La presentació a la premsa de l'estudi *"Balance Social de los Resultados de la PSS"* va tenir lloc a la Sala d'Actes del Col·legi de Periodistes de Catalunya i hi van intervenir l'autor de l'estudi, **Jordi Sauret**, el director de la FAS, **Jordi Tolrà**, el gerent de l'INCAVOL, **Jordi Turull** i el Director General de l'Objecció de Consciència del Ministeri de Justicia, **Carlos Lesmes**.

L'estudi reflecteix la evolució constant en nombre i diversitat de la procedència dels objectors i de les activitats que han dut a terme. Aquestes activitats es materialitzen en uns resultats i una percepció per part de la resta de la ciutadania que adquireixen una tonalitat més satisfactòria a mida que s'ha anat normalitzant i extenent la incorporació dels objectors de consciència a les activitats de caire social. Aquest és **primer estudi que es realitza** a l'estat espanyol d'aquestes característiques i aprofundeix en els **resultats socials** de deu anys d'existència de la prestació social substitutòria.

Van assistir a l'acte, **El Periódico de Catalunya**, el diari **Avui**, **Catalunya Informació**, i **Catalunya Campus**. Els mitjans es van interessar sobretot pel futur de la Prestació Social Obligatòria i les mesures que es podran aplicar per substituir la feina que estan fent els objectors. A més va impactar els resultats obtinguts en la formació i l'aprenentatge de valors i aptituds per al treball i la vida social que ha generat la experiència de la PSS en els objectors.

Agraïments

La Fundació Autònoma Solidària i els seus membres volen donar les gràcies a tothom que ha fet possible la seva activitat.

Institucions

Nacions Unides
Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats (ACNUR)

Comissió Europea
Direcció General I
Programa Phare Lien
Direcció General V
Activitats per a la Igualtat d'Oportunitats per a les Persones amb Disminució.
Programa HORIZON
Fons Social Europeu
Direcció General XXII
Programa Leonardo da Vinci
Programa Servei Voluntari Europeu

Govern de Bòsnia i Hercegovina
Comissió Estatal pel Desminatge de Bòsnia i Hercegovina

Govern de la República Àrab Sahrauí Democràtica
Ministeri de Defensa

Estat Espanyol
Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales
Dirección General Acción Social, del Menor y de la Familia
Ministerio de Justicia
Dirección Gral. de la Objeción de Conciencia
Ministerio de Defensa

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat (INCAVOL)
Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS)
Direcció General d'Acció Cívica (DGAC)
Departament de la Presidència
Direcció General de Relacions Exteriors
Àrea Extraeuropea i de Cooperació
Departament d'Universitats i Recerca.
Direcció General d'Universitats
Departament de Sanitat i Seguretat Social
Programa per a la Prevenció de la Sida i les Drogodependències
Departament de Justícia:
Direcció General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació
Departament de Treball
Programa Nous Filons d'Ocupació
Diputació de Barcelona
Patronat Flor de Maig
Gabinet d'Integració Europea i Cooperació

Ajuntament de Barcelona
Àrea de Serveis Personals
Programa Barcelona Solidària

Ajuntament de Cerdanyola del Vallès
Regidoria d'Educació i Serveis Socials

Ajuntament de l'Hospitalet
Regidoria de Cooperació i Solidaritat Internacional

Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Ajuntament de Sant Just Desvern
Regidoria de Solidaritat

Hospital de Bellvitge
Unitat de Trastorns de l'Alimentació

Hospital de Sant Pau

CAP de Ciutat Vella
Unitat de Malalties Tropicals

Centre Penitenciari Brians

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Institut d'Estudis Catalans

Universitat Autònoma de Barcelona
Administracions de Centre de la UAB
Àula de Teatre de la UAB
Càtedra UNESCO per la Pau i els Drets Humans
Comissió Autònoma Solidària
Consell Social
Facultats de la UAB
Departament de Psicologia de la Salut
Diplomatura d'Educació Social
Diplomatura de Relacions Laborals
Parc Mòbil
Programa Autònoma Interactiva
Servei d'Activitat Física
Servei de Biblioteques
Servei d'Informàtica
Vicerectorat d'Estudiants i Promoció Cultural
Vicerectorat de Relacions Internacionals

Associacions o entitats sense ànim de lucre

ACTUA Vallès
Akcija Protiv Mine
Associació Anti-Sida de Catalunya
Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia (ACAB)
Associació de Diabètics de Catalunya (ADC),
Associació Pro-Disminuïts UAB (ADUAB)
Associació SIDA STUDI
Associació VIH-DA
AUPA'M
Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida a Catalunya (CEESCAT)
Centre Educatiu Joan Amades
Club Esportiu de Minusvàlids Bétulo
Coordinadora Catalana de Fundacions
Energy Control
Federació Catalana de Bàsquet
Federació Catalana d'Esports per a Minusvàlids Físics
Federació Catalana de Tennis
Federació Catalana de Voluntariat Social
Fons Català de Cooperació
Franciscans Internacionals de Catalunya
Fundació Anti-Sida d'Espanya
Fundació Caixa de Sabadell
Fundació Lucía Sida Pediàtric
Fundació ONCE
Fundació Salut i Comunitat
Grup de Treball sobre els Tractaments del VIH (GtT)
Metges Sense Fronteres
Moviment per la Pau
Norwegian People's Aid
ONCE
SPOTT
Xarxa d'Universitats Joan Lluís Vives

Empreses

Artyplan
Coca-Cola
Frankfurt de la Vila Universitària
Gracare. Institut Català d'Ajudes Tècniques
Gremi Empresarial d'Ascensoristes de Catalunya
Guidosimplex
Mac Puar SA
Orlimarc
Parc Tecnològic del Vallès
Plaça Cívica SA
Restaurant La Plaça
Vila Universitària S.A

Equip professional
curs 1999-2000

Jordi Tolrà i Mabilon
Director

Héctor Adell i Gayete
Administració

Robert Llargués i Fainé
Economia

Joffre Carrera i Ferrer
Oficina del Voluntariat

Antoni Molons i García
Punt d'Informació del Voluntariat

Antoni Lloret i Guisassola
Programa PIUNE

Jaume Baró i Torres
Atenció Directa PIUNE

Patxi Arauzo i Carod
Programa PIP

Jordi Bassedas i Olivar
Programa de Salut i Voluntariat Hospitalari

Maite Condal i Sarries
Programa Voluntaris per Bòsnia

Anna Alba i García
Difusió Voluntaris per Bòsnia